

HARVARD UNIVERSITY.

LIBRARY

OF THE

MUSEUM OF COMPARATIVE ZOOLOGY

62,266

Bought.

October 11, 1923.

OCT 11 1923

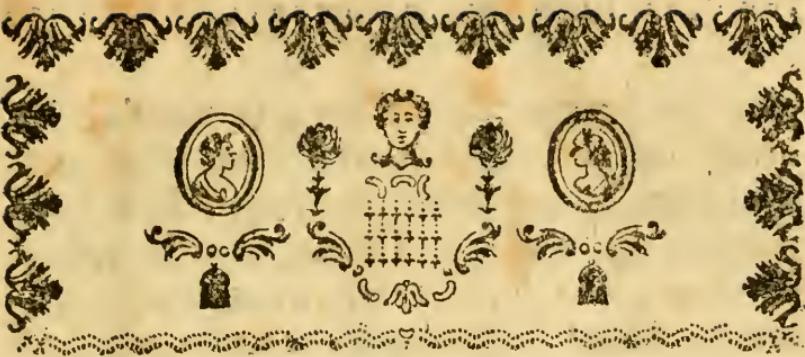
JOSEPHI NICOLAI
LAURENTI
AUSTRIACI VIENNENSIS
SPECIMEN
MEDICUM,
EXHIBENS
SYNOPSIS REPTILIUM
EMENDATAM
CUM EXPERIMENTIS CIRCA VENENA
ET ANTIDOTA REPTILIUM AUSTRIACORUM.

VIENNÆ,
TYP. JOAN. THOM. NOB. DE TRATTNERN,
CÆS. REG. AULÆ TYPOGR. ET BIBLIOP.

*Medicum non modo decet, febres, & ulce-
ra vulgaria agitare, sed etiam animalium
toxica discernere, discrimen ab illato mor-
su cognoscere, eventum præscire, antido-
ta ad singulos casus peculiaria parata ha-
bere.*

MCZ LIBRARY
HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE, MASS.

PRÆLOQUIUM.

Ex universo miseriarum catalogo, quibus genus humanum affligitur, fere nulla magis medentis postulat auxilium, quam funesti casus, qui a venenorum animalium injuriis profiscuntur.

Alia enim mala subinde sponte & absque medicina componuntur, subinde per expellentis seu subigentis naturæ vires convalescunt, subinde etiam instinctu quodam, seu appetitu spontaneo remedium dictant, quo causa functiones lædens quandoque feliciter tollitur, non nunquam etiam audaci tentamine vincenda.

Verum quorundam animalium pestis subito lethalis est, & viribus derepente prostratis,

A om-

PRÆLOQUIUM.

omnique negata cunctatione , sanationis spem eripit , nisi opportunus adsit medicus , qui & animalium recte internoſcat toxica , & experta parataque adversus singula in promptu habeat antidota , dum properantis in mortem morbi inevitabilis certitudo non finit aleæ vaga fama laudati remedii locum.

Nihilominus tamen hæc adeo necessaria , adeo expetita multis terris medicinæ pars , dum reliquæ fere omnes conjuncta Eruditorum opera sedule excoluntur , unica ac sola iis præfidiis , ac veluti tutela manet destituta.

Disertissimi adeo in curandis morbis Autatores tamen ad hos funestissimos casus non habent remedium.

Hujus jam non ultra ferendæ ignorantiae varia causa est :

Princeps eorum , ut omnium honestarum artium retardatio , est humi jacens Historia naturalis , cuius profecto oſores non alia magis re obstinatæ ignaviæ convincuntur , quam hoc ipſo exemplo.

Similis est omnium reptilium & communis quidam teter ac venenosus habitus , eti decimam vix horum partem veneno armaverit natura , sed verſipellia voluerit , ut dubia omnia metuerentur ab omnibus . Ita vero continuo iisdem erit ludibrio , quisquis Historiæ naturalis carens præfidiis has larvas non dignoverit : primo namque ſedulo quisque ſibi caverit ab unoquoque , etiam quod veneni fit expertissimum ; tum si lædatur , vel tangatur ſolum ab uno , cautus periculi , omnia curaverit adplicari ,

ri, unquam in arte laudata, alexiteria, quo toxicum vim prævertat, quam metuit, deleteriam, dum omni hac ridicula sedulitate potuisset superfedere, si animal, quod læsionem intulit, discrevisset a venenatis.

Idem fere fraudi est in aliis lethiferis animalibus: neque tunc de superflua sedulitate agitur, sed jam instat terrificum & inexorabile discrimen:

Et primo differentiarum incurius quisque, qui innocuos manu tractavit serpentes, etiam mortiferos non abhorrebit, formæ similitudine fascinantes, & misero jam imponentes, cui differentiarum scientia potuisset moniti instar esse, ut fugiat, optimo consilio! sed & elabi sic, experientiae fiducia fretus, patietur pretiosam moram, qua adhibito antidoto servari potuisset.

Etiam citra hanc, plusquam militarem, audaciam, quæ rarer, crebrior casus est, ut in antidoto feligendo erretur ex sola specie iædantis ignoratione: aliud antidotum Naja Indorum, aliud Caudisona Americanorum, Viperæ Italicae singulæ aliud, aliud demum Chersea Linnæi poscit; ut alias taceam species, de quibus res necdum bene experimentis innotuit. Nihil ergo conferet Sénega contra Najam, ophiorrhiza contra Caudisonam, oleum contra Cherseam Linnæi, aut sal volatilis contra Berum nostrum; quin hæc ipsa tum nova venena, quatenus vana spe decipiunt miseris, & subinde mortem accelerant, symptomataque augent. Quoniam ergo sine cognitione speciei non noscitur debitum remedium, sola certe differentiarum

ignorantia funesto, nec ob moræ brevitatem posthac supplendo, errori locum dare poterit.

Neque, quod difficilis sit lædantis serpentis cognitio, cum morsu vix illato fugiant, & sui quasi sceleris consciæ latebras petant, supervacanea dici specierum diagnosis debet; eo enim ipso, quod e vestigio vix conferri notæ definitionis possint, ipsorum experientia Naturalistarum oraculi instar erit, qui conjicere nempe proprius ex solo loco, situ, solo, habitu poterint, qualis hoc species intulerit vulnus, de quo quæritur.

Cum igitur omne, quidquid boni circa quæstionem de veneno horum animalium dici potest, soli, veluti bâsi ac fundamento, Historiæ naturali innitatur, facile dicitur, cur jacuerit hucusque hæc ipsa notitia.

Veteribus nempe, cetera laboriosis, bona- rum artium infantia impedimento fuit! Inde fabularum farrago Plinii, Dioscoridis, Aetii, Æliani, Nicandri &c., quibus scientia naturæ, ac medicina plus detrimenti passa est, quam commodi vera illorum relata attulerint.

Postea, cum homines, qui sese Philosophos dixerunt, dictaturam inter Eruditos tenuere, studii ratio diligentiam a natura ipsa ad abstractas speculationes avocavit.

Donec inventa cælatoria arte commoditas fieret, visa rudi ac solum ligno incisa iconæ indicandi, quo multis supersederent logomachiis. Ea vero res primum omnes plus promovit scientias, quam ut cùdam possit esse ignotum.

Apparuere nempe cælatis **ex** figuris affinitates rerum, apparuere differentiæ! Perciti spectaculo mortales primo cogitarunt de Ordine, jam non **ex** nominibus vagis; sed formis ipsis desumendo, ut multorum mox voluminum preventum hæc ipsa res pepererit.

At ea secula non tulerunt virum, operi parem; hinc gemma longo tempore inter suis conservata est.

Seculo demum XVII. subito irradiare cæligantium oculis quam plurimi magni Naturalistæ; & hoc ipso, quo vivimus, denuo plures, quorum fere omnium raras dotes, naturæ hodie placuit in celeberrimo viro, hujusque Universitatis lumine Domino HENRICO JOANNE NEPOM. CRANZIO conjungere.

Hi relicto etiam iconum studio, vel, quod satius sit, additis, naturam exercitus instar in Classes ac Ordines per communes multis individuis notas dividere; hos similiter per characteres ulterius in genera dirimere; generi suas rite definitas species subjungere; eodem auctorum nomina revocare primi cœperunt: quo factum, ut uno obtutu omnium orbis partium incolæ cum suis inter se affinitatibus, ac differentiis sese offerrent oculis, & solo nomine prolati cuncta, quæ circa eam rem unquam dicta sunt, per synonymiam una redirent in memoriam, metaque futuris poneretur seculis, ad quam, veluti ad centrum suum, omnia posthac dicenda redirent (*).

(*) Hoc studium Historiæ naturalis nomine venit. Est ergo

Adolescente ita & caput efferre incipiente naturali Historia, unica tamen sua forte derelicta est hæc ipsa venenatorum Zoologia ; quæ corpore frigido, colore lurido, cute fœda, facie torva, odore tetro, sono rauco, morsu subito, veneno horrendo diu deterruerunt mortales, ne sua perdenda objicerent corpora.

Ita ergo, si unum alterumve abhinc redeas seculum, vel omnino nihil invenias de hac classe memoriæ proditum , vel quod sit omnibus nutricum fabulis absurdius.

Suis profecto pudenda seculis sunt , quæ Haly Abbas, Guilielmus de Placentiis, Vincentius Belluacensis, Bertrucujus Bononiensis, Cæsalpinus, Baldus Angelus Abbatius, Julius Cæsar Claudinus, Athanasius Kircherus, Albertus magnus, Mercurialis, Cappivaccius, Andreas Lacuna, Zactus Lusitanus, Paulus Emilius Ferralus, Castor Durantes, Julius Cæsar Scaliger, Cardanus, Ulysses Aldrovandus (*), Joannes Bapt. Hodierna , & plurimi alii in hoc argumentum protulerunt, perpetuum ignorantiae suæ posituri monumentum. Ego exempla dabo de Salamandra maculosa.

Sed & sub initium hujus beati seculi tamen adhuc vera, quæ jamjam innotescere inceperant, cum fabulosis basiliscis, draconibus , hydris,

hæc scientia inter omnes alias adhuc plus, quam index in vasto , confusoque opere.

(*) Qui Plinius Bononiensis dicebatur , jure merito ! quippe qui æque singendo lascivit, ac Romanorum Plinius.

dris, sexcentisque aliis temere eementitis monstris, quibus partim Sinensium Arabumque astus Europæorum incautam luserat solertiam, partim quibus ipsi fictis a se sibi placebant deliriis, adhuc una eademque fide, unis iisdemque cludebantur libris, ut censu habito (an. 1740. in altera edit. Syst. Nat. LINNÆI) viginti quinque ex universo numero vera & fide digna nullis tamen adhuc differentiis specificis dirempta pro toto terraquo orbe supereffent reptilia.

Inter hæc quidem ferreæ diligentiae vir CAROLUS LINNÆUS telam producere, expilare primum musea, Beslerianum, Olearianum, Wormianum, Grewianum, Petiverianum, Sloaneanum, Catesbyanum, Scheuchzerianum, & inter omnes reptilibus ditissimum hodie jam diremptum Sebæanum, & ineditum Parisinum, aliaque, maxime noviter collecta Regis ad exemplum Adolphi Friderici, Gronovianum, de Geerianum, nec non Gyllenborgianum thesaurum Upsaliensi Academiæ oblatum; tum nationum remotissimarum spolia, quæ celeberrimi peregrinatores: Piso, Leo Africanus, Pigafetta, J. Lery, Prosp. Alpinus, Hernandez, P. du Tertre, Marckgraf, Martens, de Flacourt, Kämpfer, Knox, Barrere, Rob. Sibbald, Plot, Shaw, P. Labat, Lionel Wafer, Feuillée, Kolb, Hans Sloane, ac cordata femina Meriana, variis abhinc an-

nis Europæ intulerant, privatim servata, sua facere; denique recentissimorum auctorum fidelibus relatis, ut Brownii, Gronovii, & discipulorum Petri Osbeck, Petri Kalm, Friderici Haselquist, ipse etiam uti, inde plurimas proponere species, easdem nova, reformata tamen nuper, & naturalibus ornata characteribus per GRONOVIUM meliora in genera digerere instituit.

Verum nimiis obrutus laboribus in generibus acquievit, vera Genera pro Speciebus habuit, nec ad ipsas, paucis exceptis, Species pervenit; præterea easdem adhuc per solum scutorum, squammarumque numerum, falacem & inconstantem, si ulla res, ut in meis experior, notam, etiam GRONOVIAM jam suspiccam, vix aut ne vix discrevit. Suo etiam nimis inhærens fundamento paratis auctorum autoptarum laboribus, ex quibus ingens addi novorum animalium agmen potuisset, tamen quod scuta, in imo posita, cælato in opere oculis non pateant, uti non potuit, cum in suum numero superstructum systema sine eo trahi non possent.

Neque post LINNÆUM majorem res perfectionem consequuta est: manus ergo denuo admovenda operi, & destructis prioribus vexillis, novum videbatur erigendum, quantum quidem mihi homini omni museo (*), ac litterario cum

(*) Nisi Collectione rerum naturalium locupletissima Reverendissimi & Illustrissimi S. R. I. Comitis de Turn, generalis Episcopatus Passaviensis per Austria Vic-

cum exteris commercio destituto, ex solis auctorū monumentis, & iconum fide conceditur.

Quemadmodum autem reipublicæ exiguum. attulerit emolumentum, qui plantarum omnium formas mente circumfert, formis inhærens versicoloribus, ac suæ modo indulgens curiositati, si non & vires earum, & ad morbos curandos, ceterasque vitæ necessitates utilitatem simul habeat perspectam; ita solæ serpentum nomenclaturæ, & macræ differentiæ nulli adhuc essent bono, nisi idem simul, qui formas earum internoscit, colluctantibus his, cum aliis animantibus, bestiis, circumspectissima, tum circa venena, quam eorum antidota, instituat experimenta, quibus plane innotescat, cui singulo in casu seu fidendum, seu non fidendum sit medelæ.

Verum & ex hac parte facile ostendero, non multum sane adhuc ad scopum progressos esse Eruditos.

Celeberrimus REDI circa unicam, quam Italicæ officinæ hodie receperunt, viperæ sp̄ciam experimenta instituit. Eandem scrutatus est SEBIZIUS; sed sedem & naturam toxicí invenisse contenti ad antidota non pervenerunt. ANGLORUM vero, quorum observationes Philosophicis Transactionibus Nro. 443. 444. 445. 451. &c. continentur, etiam antidoto additorem

rii, qui me eadem uti, cum de opusculo hoc jamjam Typographo tradendo cogitarem, liberaliter concessit.

rem confecerunt. Alia fuit, quod tamen ipsum nec notum auctori erat, quam in experimenta adhibuit MOSES CHARAS, ac postea BOURDELOTUS, & in Acad. Reg. Parisina cel. JUSSIEU, & in Academia Suecica 1743. ABRAHAM BÖCK, ultimoque DU FAY, (vid. phil. trans. 451.) qui primus, cum diffonos ab Anglorum experimentis suis sub manibus videbat emerge-re eventus, merito percontari cœpit, eadem ne vipera gallica cum anglica sit? Dubium idem animadversum etiam in Anglia est, sed non solutum; ut, sit? an non sit? neutri hodie definitum nationi habeatur. Adeo nempe parum celeberrimæ in Europa & regiæ dictæ Academiæ Historiæ naturalis notitia tinctæ sunt, ut primariam hanc & facilem obviamque diversitatem non perspexerint. SLOANUS primus (phil. transact. 433.) facta etiam in America cum Caudisona experimenta Regiæ Societati retulit: Eandem postea TYSSONUS ex America ad sua experimenta evocavit, & nonnullos alias Zey-lanenses ex India. Vid. Transact. eadem. Ultimo Caudisonæ historiam completissimam cum omni antidotorum catalogo in actis Suecicis an. 1752. 1753. dedit PETRUS KALM. Clun OWEN ultimo adhuc alias, novasque spe-cies experimentis subjecisse audio, quæ mihi non innotuere.

Salamanders disquisitioni subjicit jam olim WURFBAINIUS, & in Acad. Reg. cel. MAU-PERTUIS.

De

De bufonum quorumdam suspicta indole paucissima interspergit in sua historia RÆSELIUS AB ROSENHOF.

Pauca hæc, eaque valde manca & imperfecta experimenta de re momenti maximi habemus; reliqua omnia cimeriis adhucdum tenebris sepulta jacent. Maxima ergo pars intentata diligentiae sequentis ævi relicta est.

Sed & pauca hæc superstitione & nonnullorum hominum, nescio quam, laureolam in mustaceo quærerentium fingendi licentia quasi inundantur.

Omnes vero illos errores, figmenta, fabulas, deliria veterum nostri denuo compilatores avide corraterunt, & falsa hæc cum vero remiscuerunt, ut hodie unum ab alio vix discernatur, multum se præstitisse credentes, quod obliviscendas nugas posteritati conservaverint:

Come le pecorelle escon dal chiuso

*Ad una, a due, a tre, e l' altre stano
Timedette atterando l' occhio, e l' muso,
E ciò che fà la prima, e l' altre fanno
Addossandosi a lei, s' ella s' arresta
Semplici, è quete, e lo inper che non fanno.*

PETRARCHA.

His accedit, quod etiam improbi labores, & multa sedulitate partæ observationes inutiles, vitiosæ, ac subreptitiæ esse possint, dum auctores seu debita scientia non instructi pensum, humeris suis gravius, assumunt, seu non debito ordine in experiundo progrediuntur: Aldrovandus reliquit contra Natricis morsum auxilio esse, si homo, qui in pede demorsus sit, eundem

deni pedem continuo in humo hūmidiuscula defodiat, inque ea per diem relinquat; potuit sane vidisse, talem hominem citra omne damnum evasisse. Verum non instituit experimenta debito ordine: oportuisset enim antea scire, an sine hoc ei moriendum fuisset? Quo cognito, non opus fuisset molesto adeo remedio; Natrix enim veneni est expers. Illusit ergo generi humano subreptitia hac & vitiosa observatione.

Similis error fuit illorum Romanorum, qui Plinio & Gellio testantibus, uxorum probaturi pudicitiam, neonatos exponebant irratis serpentibus, ea spe: ut, qui morsu interirent, noscerentur illegitimo thoro concepti; justo vero, qui superviverent; quod potius, si sane fuissent ratiocinati, seu venenati serpentis seu innocui oportuisset esse documentum; nec, nisi vera præmissa: *unamquamque serpentum illarum aequaliter venenatum, & reliquas circumstantias fuisse pares*; valere potuit conclusio.

Ultimo etiam experimentorum genus est, quod in se utilissimum, per accidens vero inutile est; talia maxime veterum erant, qui observatum quidem rite describunt, ipsum vero animal, in experimentum adhibitum, non satis definiunt, ut hodie cognosci possit. Hæmorrhous dicitur morsu suo efficere, ut sanguis ex singulis poris corporis profluat. Id graphice describit Lucanus in Pharsal. 9.

omnia membra
Emisere simul rutilum pro sanguine virus;
Sanguis erant lachryme; quæcunque foramina novit
 Hu.

*Humor, ab iis largus manat crux; ora redundant,
Et patulæ nares; sudor rubet; omnia plenis
Membra fluunt venis, totum est pro vulnerè
corpus.*

Ita serpentem Sepem dictam morsu totum
corpus in tabum putridum aliquasse idem nar-
rat:

plagæ proxima circum

*Fugit rupta cutis, pallentiaque ossa retexit;
Membra natant sanie, suræ fluxere, sine ullo
Tegmine poples erat; femorum quoque musculus
omnis*

*Liquitur, & nigra destillant inguina tabe
Parva loquor!*

*Hoc & flamma potest, sed quis rogus abstulit
ossa?*

*Hæc quoque discedunt, putresque secuta medullas
Nulla manere sinunt rapidi vestigia fati.
Cinypheas inter pestes tibi palma nocendi est;
Eripiunt omnes animam, tu sola cadaver;*

Symptomata vero a Presteris morsu ita
describit:

Illi rubor igneus ora

*Succedit, tenditque cutim, pereunte figura,
Miscens cuncta tumor, toto jam corpore major
Humanumque egressa modum! super omnia mem-
bra*

Efflatur sanies.

Dipsada vero sitim accendisse inextinguibilem in A. Tusco Catonis signifero, quem sauciavit:

*Non decus imperii, non mæsti jura Catonis
Ardentem tenuere virum, quin spargere signa
Auderet, totisque furens exquireret agris,
Quas poscebat, aquas, sitiens in corde venenum.*

Et paulo post;

*Scrutatur venas penitus squallentis arenæ,
Nunc redit ad syrtes, & fludus accipit ore,
Æquoreusque placet, sed non sibi sufficit humor,
Nec sentit fatique genus, mortemque veneni,
Sed putat esse sitim, ferroque aperire tumentes
Sustinuit venas, atque os implere cruore.*

Tales observationes utilissimæ per se sunt, sed usu per accidens carent, quia hodie non scimus, qui illi serpentes fuerint, dum nominum antiquorum nos fugit memoria, & auctor, Historiæ naturalis ignarus, differentiam non reliquit, quomodo ii posteris ab aliis fint discernendi.

Ceu igitur cognitionem serpentum sine experimentis satis inutilem vidimus, ita vicissim experimenta sine præmissa diagnosi serpentum; unum adeoque sine alio per accidens inutile redditur, quæ tamen conjuncta vitæ humanæ plurimum possunt prodesse.

Itaque non modo de novo suscipienda circa singulas species, tanquam hactenus seu prorsus non, seu male aut subreptitie facta, experimenta.

Ordo autem, quo in experiundo procedatur, tenendus est: primo namque rite cognoscenda est species, quæ in experimentum adhibetur; dein ejusdem essentialis, quacum a congeneribus differt, quærenda seu confirmanda differentia est. Tum viva nulloque munita antidoto objicienda sunt animalia: ac primo effectus notandi, quos venenum per se producit; tum varia ingerenda, notandi successus boni malive, donec ad verum deveniatur antidotum, quale provida cuique toxicò opposuisse videatur natura. Eadem tentamina postmodum vario sub cceli climate, variis in anni temporibus reiteranda sunt, donec compulsis omnibus mansuera deducatur conclusio.

Ego profecto oblata tam honorifica scribendi occasione majori animo rem aggressus essem, si accersere intra hos temporis limites varios ex remotis orbis partibus licuisset incolas, nunc unicæ circumscribi Austriæ inferioris reptilibus opusculum hoc, etsi non voluerim, pati debui.

Sed ita saltem volui exequi consilium, ut primo incolis accurate indicarem, quænam ex his species omni devitandæ sint studio, & quârum contra liceat contemnere minas. Atque in eum finem primo rejiciendas putavi Linnæanas differentias ex scutorum squamarumve numero, tum quod fallaces sint, & in una eademque specie plurimum ludant; tum quod in vivo, ubi plurimum interest, speciem nosse, numerare hæc non liceat: ideoque alias & novas substitui definitiones, non pro nostris indigenis solum reptibus, quas licuit ex autopsia & specierum ipsarum

rum collatione desumere, sed & in exoticis ex iconum præstantiorum fide, tum ut concinniorum ipse mihi invenirem ordinem, quo experimenta mea proponerem, quam ut aliis, difficultatem ceterum, viam expedirem, qua posthac telam inceptam perficerent. Præter hoc exacte adnotare eventus, qui ex singulæ speciei seu morsu, seu halitu, seu urina, seu lacte verucrum &c. oriantur? Quæ differentia ex parte animalis mordentis, seu morsi, seu partis mortæ, seu ejus, quam venenum singulum sympathia specifica amat affectare; denique effectus seu motus aucti seu sublati pro tali vel alia prædispositione præcise definire, avidissime contendi.

Ultimo antidota, quæ pro diversitate omnium harum circumstantiarum auxilio sint, seu non sint, seu mortem etiam accelerent, tum ex vasta farragine medicamentorum, quæ hactenus ad similes morbos varia fide laudabantur; tum variis aliis seu usitatis vegetabilibus, seu medicamentorum nomine nondum laudatis vera, certa, infallibilia cupiebam exquirere. I. Ut neglecta remedia, si bona, ex ingrata vindicentur oblivione; II. Ut justa, sed vaga fide hactenus laudata, confirmationem non solum acciperent, sed etiam ad casum specialem, in quo fors solo conveniunt, rectius reducantur; III. Ut nova ad novos casus e naturæ sinu eruantur alexiteria: si aliter certum, naturam nullum habere toxicum, cui non etiam antidotum admensuraverit; ac deum IV. Ut ne vanis, inutilibus, fallacibus in casu urgente fidatur re-

remediis, dum interim oportunum elabitur tempus, quo verum adhiberi potuisset antidotum.

Hac via primo inveni, nullum vere venatum, ac homini lethiferum reptile in Austria digni, nisi forte has oras Francisci Redi, seu Illyrica, Gallicaque etiam vipera obrepant, quas ego quidem per incredibiles sumptus, quos huic rei impenderam; non obtinui, sed funesti casus, a ruriculis narrati, aedesse probant.

Secundo. Reptilia multa veneno suspecta primus absolvı, ut posthac in rem cibarium recipi possint, maxime cum cibum exhibeant diebus jejunii permissum.

Tertio. Acerrima bella Francisci Redi ac Moysis Charas; tum Anglicæ, Gallicæque Academiæ æternum duraturos dissensus facillime, sola distinctione specierum confusarum, composui.

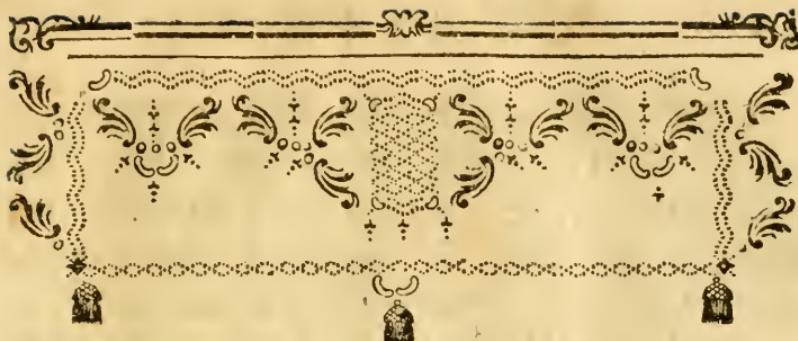
Quarto. Tabula reptilium, multo labore nata, viam exhibui planam omnibus, quibus posthac eadem in messe desudare placuerit.

Quinto. Contra viperam Redianam, adversus cuius virus hactenus nullum noscebatur antidotum, primus opposui Gentianam & Mercurium gummosum in perpetuum eorum auxilium, qui ab hac bestia læduntur

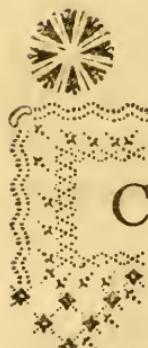
Si hoc meo labore Universitatis hujus, aliis jam meritis partam, gloriam magis ornavi; si celeberrimæ Academiæ soluta eorum dubia mihi retulerint in acceptis; si

detectis antidotis miseros quosdam ex inevitabili alioquin discriminè eruero ; si hoc denique specimine inaugurali inclytæ Facultati Medicæ videar satisfecisse , scopum quæsum ovans attigi.

CLASSIS REPTILIUM.

Character hactenus nullus datus: Pulmo enim arbitrarius paucissimis est, ut easdem ranas, bufones, hylas, quæ verno tempore in aquis degunt, si alio tempore immergas, suffoces; non omnes quidem, sed multas, non aliter ac animalia pulmone necessario instructa.

Penis duplex pene laborem facit, qui quærat; & salientibus, ac gradientibus tardigradis certe omnibus genitalia nulla, præter anum, sunt; aliis simplicissimus certe est, ut viperæ celeberrimi Gronovii.

Ova concatenata aliquibus serpentibus, & bufonibus sunt; sed gradientia cursoria ova, avium ovis simillima, ponunt. Ranæ, Hylæ eadem acervata dimitunt; & nonnulli serpentes vivos excludunt fœtus; unde **VIPERA** nomen.

Audio monuisse etiam multa circa hanc classem dexterimum, & præmature mortuum virum Kleinum in suis dubiis circa Amphibia, quæ ego non legi.

Attamen cum classis hæc a celeberrimo Linnæo inventa valde naturalis fit, & omnibus Eruditis plurimum placuerit, malui eam retinere, & sequente charactere conjungere:

Animalia frigida;

Pilis, mammisque parentia;

Pulmone instructa, sine diaphragmate,
& fere sine costis;

At vicaria gula, quæ alternatim aerem
haurit, & contracta in pulmonem pro-
pellit.

Diutissime hybernantia;

Non masticantia, cibum integrum deglu-
titum tardissime digerentia;

Famem tolerantia (per medium sæpe an-
num).

Copula diu cohærentia;

Exuviis positis senectam exuentia.

Suspecti (nobis omnibusque mammalibus)
habitus.

At

At ex ea classe jam nonnullos veneno hujus seculi absolvit astutia: & imprimis cartilagineos illos pisces Raji, quos jam habitus quidam separat, & pinnæ natatoriæ piscibus faciunt propriores. Tum tēstudines & ranam esculentam; quas antiqui forte ob luridum aliquem habitum adhuc detestaverant, nunc jam pridem dapum primariarum albo intulit nihil inexperti relinquentes, seu urgens fames, seu ipsa (jam reliquis satur cupediis) linguae luxuria.

Supereft vero ingens salientium, gradientium, serpentium cohors, quæ veterum ignavia laboriosæ Recentiorum reliquit curiositati, multis demum seculorum revolutionibus penitus maturanda. Ea præstantissimus LINNÆUS in Genera & Species disposuit; verum ea adeo vasta, ut barbariem fere, & pristinum sapient chaos; has vagas adeo & generales, ut diversissimas larvas ad unam eandemque Linnæanam speciem possis revocare; ac demum tales etiam invenias species, quas cum nullo seu charactere, seu differentia, vel iconē valeas combinare, ut omnino hujus classis statores celeberrimi magis videantur animalia ex remotis terris accersisse, quam in propriis esse patriis versati.

Quamobrem habitus morum, victus qualitatum peculiarium, notarum evidentium fiducia, naturæ Ariadneum sequutus filum, alios inveni ordines, novaque detexi genera, quæ manifestiores limites compingunt, & ab invicem separant.

At major difficultas in speciebus constitueris occurrit, in quibus sæpe ætas, & quædam

dam quasi metamorphosium evolutio; in nonnullis fere anni tempus, habitatio saepe etiam, & vietus; ac denique in omnibus sexus ratio plurimam facit diversitatem. Huc color abdominis & raudæ spectat, qui junioribus serpentibus, & gradientibus nonnullis læte miniatus est, sed per tempus expallescere, ac demum primo venum, specieque proprium nancisci colorem, fulgoremque solet; tales & naturæ ludi in nonnullis speciebus abdominales maculæ sunt, quibus scutula quasi smaragdis, & saphiro distinguuntur; talis est colorum major, minorve intensitas, quæ ætate obsolescit, sed exuta cum exuviis senecta iterum reddit.

Sed sunt etiam certæ, ac perennes notæ, quæ haud fallunt: talis est squammarum primo figura, tum ordo; sed & capitis figura ac proportio; lingua bifida, integra, lata, teres, nulla; tegumenta seu squammis, seu scutis latis, earumque figura, nexus; oculorum situs; cristæ corporis, ac caudæ; dentium ordo; corporis adulti magnitudo; rugæ, striæ, maculæ, ac ocelli dorsales lateralesque &c.; & maxime mirabile illud collarium in sepibus jam adnatum, jam vero solutum.

Neque his omnibus, licet constantissimis, notis quidquam detulisse, nisi demum vidissem, quod, quæ his convenient, hospitio, moribus, pariendi ratione, metamorphosibus, aliisque attributis etiam consentiant inter se, differentque ab aliis. Atque ita non modo species novæ, celeberrimo Linnæo necdum definitæ, mihi passim occurrabant in Austria; sed etiam ipfæ

ipsæ species Linnæanæ in plures subinde alias erant, ita ducente ipsa natura, dirimendæ.

Tali modo excrevit spectabilis Amphibiorum synopsis, multiplici oportuna usui, & quidem primo: ut recte internoscantur species, ad quas debent subsequentia experimenta referri (habitua sine hoc sortem observationum, a Veteribus: Aristotele, Theophrasto, Dioscoride, Plinio &c. traditarum, quæ cum nominum evanescente memoria cœperunt utilitate carere, quam habuissent maximam, si operosi cætera Viri nomina quoque æternitati reliquissent definita). Secundo: Ut incolæ solo habitu, & primo quasi obtutu discernant animalia, quæ fugere oportet, optimo consilio! Tertio: Ut medicamentorum specificorum habeatur selectus pro diversitate speciei lædantis, dum jam non eget numeratione scutorum fallacissima, sed ex differentia faciliori in oculos incurrente internoscitur. Quarto: Ut via iis expediatur, quicunque in aliis terris cum suis animalibus similia experimenta voluerint continuare, ad absolvendam hanc gravissimam Medicinæ partem.

O R D O I.

S A L I E N T I A.

Pedes postici saltatorii;
 Corpus sine squammis; exuviae forma muci;
 Aures membrana tectae;
 Dentes nulli, ungues nulli (præter pipam);
 Genitalia nulla præter anum;
 Metamorphosis cauda caduca.

G E N U S I.

P I P A.

Caput planum, brevissimum, latum, antice rotundo arcuatum, corpori circumfusum; collo brevissimo ex rugis paucissimis; rostro triangulari truncato fessorio; fimbria reflexa; oculis remotissimis minimis. Digitis anticis teretibus, apice lobatis; posticis longissimis, membrana indivisa junctis, unguiculatis. Corpus orbiculare planum, latissimum supra nigro-spa-

spadiceum; cute dura cartilaginea, tuberculis conspersa, quæ cotyledonum instar aperiuntur, ut pullos recipient. Pulli ex loculamentis dorfi prodeentes, metamorphosi nulla?

I. *Pipa americana.* *Seba I. Tab. 77.* at coloribus fucata. *Merian. Surinam. Tab. 59.*

Habitat Surinami.

Obs. Caro nigris Americanis in deliciis est.

G E N U S II.

B U F O.

Corpus orbiculare verrucosum, folidum, tetricum; caput antice obtusum, rotundatum, supra gibbum; dorsum rectum; at latera tumido-inflata; pedes breves: hinc saltus exiguus, amplexatio femellæ in coitu imperfecta; urethra jaculatoria. Ova in tamen longissimam connexa. Vita nocturna; lucem, solemque per os latent die in humidis obscuris; si protrahuntur, pupilla angustata in rimam. At noctu vagantur, praedæ (maxime phalænis) inhiantes. Hinc differunt ab affinibus, uti *strix a falcone*, *caprimulgus ab hirundine*, *phalæna a papilione*.

II. *Bufo cornutus.* *Seba I. Tab. 72. fig. 1. 2.*

DIAGN.

Capite ingenti, antice rotundato, thoraci circumfuso; fauce amplissima. Superciliis conicis, mucronatis, mollibus, apice trifidis. Oculis in medio cornu superciliis.

Habitat Surinami. Junior spinis carens hospitatur in Museo Illusterrimi Comitis FRANCISCI ANNIBALIS TURRIANI &c. &c. At adultus, horrendus aspectu! dorso, femoribus, ano spinis borret.

III. *Bufo brasiliensis.* *Seba I. 73. I. &c. 2.*

DIAGN.

Cinereo-flavescens, maculis rubris flammatis nebulatus, verrucosus, subtus glaber.

IV. *Bufo pustulosus.* *Seba I. 74. I.*

DIAGN.

Dorso ruffo-cinereo; pustulis dilute lacteis; lateribus, abdomineque dilute cinereis, maculis fuscis.

Habitat in Indiis.

V. *Bufo ventricosus.*

DIAGN.

Corpo fuscum, orbiculato. Hypochondriis dilatatis tumidis. Jugulo prominulo. Rugis tribus longitudinalibus dorsi. Tuberculis summi colli longitudinaliter digestis. Palmis digitis duobus exterioribus connatis.

Habitat in Indiis. Hospitatur in Museo regio suecico.

VI. Bufo gibbosus.

DIAGN.

Capite indistincto, corpori circumfuso; corpore ovato, undique tumido, convexo, rugoso, alepidato, colore albo cinereoque vario; tænia dorfi cinereo-fusca, longitudinali, utrinque dentata, fronte albicante, pedibus posticis hexadactylis fissis.

Habitat in Indi orientali. Hospitatur in Museo regio suecico, Academico Upsaliensi, & Gronoviano.

VII. Bufo schreberianus.

DIAGN.

Carneus, lineis radiatis viridibus.

Repertus in Saxonia prope Monasterium

a G. H. Schreber.

VIII. Bufo viridis. Tab. I. fig. I.

DIAGN.

Maculæ virides confluentes; verrucis macularum concoloribus, intervallorum rubris, intermediis bicoloribus.

Habitat inter fissuras, seu cavernas murorum obscuras Viennæ.

IX. Bufo calamita. Ræsel. Tab. XXIV.

DIAG-

DIAGN.

Dorsum coloris olivacei, pustulis subrotundo-fuscis, concinno ordine digestis, media linea sulphurea divisum; latera tænia inæquali lucida, ex rubro flavescente.

Habitat in variis latebris, terræ rimis, murorum cavis, ac foraminibus.

X. *Bufo fuscus.* Ræsel. Tab. XVIII. XVII.

DIAGN.

Cutis levis, maculis fuscis confluentibus nigro-lemniscatis, dorsalibus maximis media linea divisus; intervallis albicantibus, maculis candidis; at in lateribus, & prope artuum articulos eleganter miniatis.

Habitat in paludibus; rarissime hospitatur in continenti. Vicitat insectis, vermibus.

XI. *Bufo vulgaris.* Ræsel. Tab. XXI. XX.

DIAGN.

Cinereo-plumbeus, turgens, tuberculis rubellis exasperatus; supra regionem aurium utrinque prominentia mollis, reniformis.

Habitat in umbrosis, sepibus humidis, hortorum ambulacris, subterranea humida maxime quærens: vere, ac media æstate, ut plurimum in paludibus inveniendus. Hybernat in lutosis.

XII. *Bufo obstetricans.* Vid. inter exp. terrestris minor.

XIII. *Bufo igneus.* Ræsel. Tab. XXIII.
XXII.

DIAGN.

Supra terreo - olivaceus, maculis nigris; infra albido - cœrulescens punctatus maculis læte miniatis.

Var. ♂. abdomine infra nigro; punctis maculisque candidissimis.

Habitat in paludibus nostris Danubialibus ingenti in copia; autumno omnis via, qua itur in Nusdorff, iisdem scatet.

XIV. *Bufo marmoratus.* Seba I. 71. 4. ♂ 5.

DIAGN.

Dorso supra ex rubro & cinereo - flavescente, marmoris ad instar variegato; abdomine flavo, nigris maculis consperso.

Habitat Surinami.

GENUS III.

R A N A.

Corpus elongatum, lineis longitudinalibus angulatum. Caput elongatum, antice coarctatum. Dorsum transverse gibbum, seu spina ad lumbos articulata, tuberibus duobus transversim positis. Ova confusa nea tumultuarie in acervum. Vita diurna; apricatio in sole.

XV. *Rana margaritifera.* *Seba I. 71. 6. & 7.*

DIAGN.

Corpo ex fusco - rubro , granulis margariti-formibus , dilute rubellis , consperso ; lateribus flavo variegatis ; abdomine albente ; granulis dilute cœruleis ; pedibus hispidis ; palmis tetradactylis .

Var. β. (*Seba I. 71. 8.*) corpore dilute luteo ; granulis rubris , palmis pentadactylis .

Habitat in Brasilia.

XVI. *Rana marginata.*

DIAGN.

Corpo ovato - oblongo , supra fusco , sca-bro , subtus pallido , papillis minimis conti-guis tecto ; lateribus marginatis ; plantis fissis .

Habitat in Indiis ; hospitatur in Museo regio suecico.

XVII. *Rana muta.* *Ræsel. Tab. II. III. I.*
& frontisp.

DIAGN.

Color ruffo - fuscus ; macula oblonga nigra inter oculos & pedes anteriores ; crura fu-sco - fasciata .

Habitat primo vere in paludibus inter bufo-nes , quos incalescente aere deserit . Victi-tat culicibus , muscis

XVIII. *Rana campanisona.* *Gesner. pisc. 952.*
descript. ibid. pag. 809. 11. 4. & 5.

DIAGN.

DIAGN.

Cinereo-lividus, vesiculis aspersus; dorso utrinque limbo tereti longitudinali a lateribus distincto; abdomine pallido; inguinibus rugosis.

Vox: boatus sonum campanarum e longinquo perceptum imitatur.

Habitat in paludibus Europæ vulgaris, sed fugit tamen industriam Ræselii.

XIX. Rana esculenta. *Ræsel. Tab. XIV. XIII.*
♂ frontisp.

DIAGN.

Viridis, maculis nigris; ore elongato; dorso linea longitudinali lutea triplici angulato.

Habitat in stagnis. Vicitat omnibus, quæ moventur.

XX. Rana virginica. *Seba I. 75. 4.*

DIAGN.

Corpoce cinereo, dorso quinquangulo quinqüestriato; maculis rubris; abdomine, pedibusque flavescentibus.

XXI. Rana marina. *Seba I. 76. 1.*

DIAGN.

Scapulis singulis scuto punctato, corpore lemniscis convexis rotundis tectis, ano quadrifido.

Habitat in America.

XXII. Rana venulosa. *Seba I. 72. 4.*

DIAGN.

DIAGN.

Corpore venuloſo, maculoſo, maculis confluētibus, insulis interjectis; pedibus digita-tatis.

Habitat in Indiis.

XXIII. Rana pentadactyla. *Seba I. 75. 1,*

DIAGN.

Corpore venuloſo, maculoſo, dorsalibus transversalibus, lateralibus rotundis ocellatis; pedibus fasciatis pentadactylis, digita-tatis, subtus laciniatis.

Var. β. Corpore fusco; digitis anticis quater-nis cum rudimento quinti, posticis quinis cum rudimento sexti.

Habitat & in Indiis. β. Hospitatur in Museo Illusterrimi Comitis Turriani.

XXIV. Rana maxima. *Seba I. 72. 3.*

DIAGN.

Corpore venuloſo variegato; summo dorſo oblique maculato; pedibus, digitisque fascia-tis; fasciis per paria approximatis, superne confluentibus omnibus membrana palmatis.

GENUS IV.

HYLA (*).

Corpus leve, purum; subtus maculis al-bis, perexiguis, densissimis, contiguis; cru-

(*) *Hyla comes Herculis*, ab eo in Bithinia perditus; s.

crura posticā longissima : hinc saltus ingens ; digiti scandentes apicibus in articula viscida plana , instar oris hirudinis dilatabilibus. CATESBY. 2. pag. 71. *hinc sedet sub folio, digitis adhaerens, nec supra incumbens.*

XXV. *Hyla ranæformis. Seba II. 13. 2.*

DIAGN.

Capite rotundo plano ; oculis prominentibus ; pedibus fasciatis ; lateribus saturatius tinctis ; dorso distinctissimo gibbo.

Var. β. (*Seba II. 70. 4.*) superne maculis aspersa.

Habitat prior in Lemno. β. Surinami.

XXVI. *Hyla viridis. Ræsel. Tab. IX. X. XI.*
⁊ frontispic.

DIAGN.

Supra virens , infra albens , utroque latere linea flava.

Var. β. (CATESBY Carol. 2. 71.) corpore terti , linea utrinque flava , sed recta ; distinguitur clamore tschit , tschit , tschit , dum nostra clamat ra , ra , ra .

C

Ha-

cris postea institutis , ut continuo clamaretur hyla ! hyla ! hyla ! quasi ad eundem repetendum ; ad cuius imitationem dixit VIRGILIUS :

Ut littus hylæ hylæ omne sonaret.

Eccl. VI. 44.

Quam ob rem hæc quasi Hylæ fæcerdos nomen ejusdem merita est.

Habitat prior in Europæ arboribus ; β. in America.

XXVII. *Hyla fusca.*

DIAGN.

Corpo fuscō, pedibus subtus ad talos, & ad singulos digitorum articulos tuberoso-laci-nati-s.

Hospitatur in Museo Academicō Upsaliensi,
& Vienæ in Turriano thesauro.

XXVIII. *Hyla lactea.*

)

DIAGN.

Corpo niveo, maculis lacteis, femoribus, tibiisque sublividis; hypochondriis obsolete cinereo-fasciat-is; ore amplissimo.

Var. β. coloris supra cærulescētis subplumbēi.

Habitat prior in America ; hospitatur in mu-seo Academicō Upsaliensi. β. in museo Pe-tropolitano.

XXIX. *Hyla viridi-fusca.* Merian Surinam.

Tab. 56.

DIAGN.

Corpo fuscō, maculis viridibus emarginatis; pedibus viridi-fasciat-is; collo utrinque facco conico viridi ocellato.

Habitat Surinami.

XXX. *Hyla tibiatrix.* Seba I. 71. Fig. 1. & 2.

DIAGN.

DIAGN.

Corpo dilute lacteo, maculis rubris; pedibus posticis palmatis. Mas coaxans utroque in latere colli vesicam, tibiæ instar, inflat.

XXXI. *Hyla aurantiaca.* *Seba I.* 71. 3.

DIAGN.

Corpo flavo, ex ruffo obumbrata; punctis ruffis, utrinque solitaria serie dorsum includente.

Habitat Surinami.

XXXII. *Hyla rubra.* *Seba II.* 68. 5.

DIAGN.

Capite magno; rictu amplissimo; corpore rubro.

Habitat in America.

XXXIII. *Hyla skeleton.* *Seba I.* 73. 3.

DIAGN.

Aureo-flava; dorso ex rubro variegato, undequaque extenuatissima.

Habitat in Brasilia.

G E N U S V.

P R O T E U S.

Animal amphibium, branchiis & pulmo-
ne arbitrario simul instructum. Sub aquis
respirans aquam branchiis; at emersum

aerem pulmone hauriens : forte ut exsiccata palude possit aliam quærere per continentem. Maxillæ, ac digitæ mutici. Cauda anceps. A gyrinis differt, quod branchiis, & pulmone simul instruatur, nec successive.

XXXIV. Proteus raninus. *Seba Tom. I. Tab. 78. Tom. II. Tab.*

Merian. Surinam. 71.

DIAGN.

Pedes postici saltatorii.

Habitat Surinami. Dicitur metamorphoses alternas facere.

ORDO III.

GRADIENTIA.

Pedes quatuor gradientes;
Incessus abdomine a terra relevato.
Corpus collo, caudaque distinctis
instructum.

Tardigrada : lingua integra ; maxillæ & digitæ mutici, cutis alepidota absque squammis ; anus rima longitudinali ; ova glutinosa ; metamorphoses in aqua.

XXXV. *Proteus tritonius.* *Tab. II. Fig. 2.*

DIAGN.

Pedibus posticis gradientibus; capite gulloso, oculato; truncō brevi; dorso pinna membranacea.

Habitat in lacu, qui est in alpe Etscher. Paradoxum, ut hic sit gyrinus tritonis alpestris.

XXXVI. *Proteus anginus.* *Tab. IV. Fig. 3.*

DIAGN.

Pedibus posticis gradientibus; truncō tereti elongato, candidissimo impinī; appendiculis branchiorum corallinis; cauda compressa, membrana cincta; oculis nullis.

Habitat verno tempore in lacu Tschirnicensi Carnioliae. Specimen pro examine, & delineatione liberaliter concessit R. P. HENWARTH S. J.

NB. Qui prætendit, ingentem hunc non nisi Gyrum esse, ostendat animal inde nascens, non aliter fidem habiturus.

GENUS VI.

T R I T O N.

Corpus æquale, teres, subverrucosum, alepidotum. cauda compressa lanceolata, in aqua eleganter agilis.

XXXVII. Triton Gesneri.

DIAGN.

Niger, punctis albis in abdome.

XXXVIII. Triton Wurfbainii. *Salamandralog.*

54.

DIAGN.

Niger, fasciis albicantibus.

XXXIX. Triton utinensis. *Matthiolus, Gesnerus.*

DIAGN.

Capite globoso; dorso nigro; luteis maculis.

*Habitat Utinæ in paludibus opacis limosis.*XL. Triton alpestris. *Tab. II. Fig. 4.*

DIAGN.

Corpo atro tuberculofo; abdomine croceo-rubro immaculato.

Habitat in Etschero monte.

An eadem, quam MATTHIOLUS invenit?

XLI. Triton carnifex. *Tab. II. Fig. 3.*

DIAGN.

Corpo atro tuberculofo; gula punctata, abdomine maculato.

Habitat in præruptis umbrosis, sabulosisque.

NB. Statura duplo minor priori.

XLII. *Triton zeylanicus.* *Seba II.* 12.7.

DIAGN.

Corpus depresso flavum, albumque, nigris distinctum maculis, latera rubicundo nigro-re variegata.

XLIII. *Triton palustris.* *Tab. IV. Fig. 2.*

DIAGN.

Corpo glabro; gula levi maculis characte-riformibus abdomine subrotundis, dorso sup-
ra plano; utrinque obtuse angulato; digi-tis teretibus.

Var. β . triplo major: unde quaque absque or-dine nigro-punctulata, ventricosa.

Habitat prior circa Vietnam in aquis stag-nantibus. β . in Martinica; hospitatur in Museo Turriano.

XLIV. *Triton cristatus.* *Acta regia Parisina* an. 1729. *Tab. XV. Fig. 1.* cum fusa descrip-tione.

Wurfbain Tab. II. Fig. 3. 3. cum bona etiam descriptione pag. 65.

DIAGN.

Corpo spongioso nigrescente, maculis ro-tundis atris; gula hispida; cauda glabra, pun-ctata, utrinque tænia alba longitudinali.

Habitat in paludibus. Occiditur sale commu-ni insperjō intra 3. minuta. *Act. Paril. l.c.*

LINNÆUS interrogat: an forte larva lacertæ agilis? Inepta quæstio! **CL. DU FAY** in cit.

Act. ostendit, hunc generare oviparum; ostendit præterea, & pinxit metamorphoses &c. Legat LINNÆUS, & cessabit tandem interrogare.

XLV. Triton parisinus. Icon nulla, sed descriptio in *Act. reg. Paris.* 1729.

DIAGN.

Corpus fuscum, seu flavescens, atris maculis conspersum; caput tæniolis percurritur, quæ ortæ in collo, se reununt supra nares; inferior caudæ acies tænia albicante; crista dorsi, ut prior.

XLVI. Triton americanus. *Sæba I.* 89. 4. & 5.

DIAGN.

Corpus supra saturate spadiceum, maculis atris; infra dilute flavum, maculis subruffis,

XLVII. Triton Salamandroides. *Wurfbain Tab. II. Fig. 4.*

DIAGN.

Dorso nigro, linea longitudinali diviso, quam puncta alterne alba, nigraque constituunt; abdomine, gulaque luteis; pedibus, lateribus, labiisque luteis, nigroque punctatis; cauda subcompresso-teretiuscula,

Habitat in Germania.

GENUS VII.

S A L A M A N D R A.

Corpus molle succulentum, cute splendida, lac fundente, absque squammis; caput utrinque, dorsum vero alterne tuberosum; latera emarginata tuberibus transverso oblongis costæformibus, at mollibus, ut ob eam rem omnes has tuberositates recte mammellas appelleat Cl. MAUPERTUIS in *Acad. des Scienc.* 1727. Cauda articulata. Characterem bene expressit in figura, cætera pessima WURFBAIN *Salamandralog.* *Tab. I. Fig. E.* Sceleton spina dorfi superne processibus tuberosa: costarum non nisi rudimenta brevissima exhibit. IDEM *ibid. Tab. III.* vivi- & oviparum simul.

XLVIII. *Salamandra exigua.* *Tab. III. Fig. 4.*

DIAGN.

Corpore fusco, cauda compressiuscula.

Habitat in vallis humidis, & ad sepes fruticosas, subtus lutoas circa Viennam.

XLIX. *Salamandra candida.* *Wurfbain Tab. II. Fig. I.*

DIAGN.

Corpore toto albo, cauda subtereti.

Habitat Patavii. Vivipara.

L. Salamandra atra. *Tab. I. Fig. 2.*

DIAGN.

Atra tota immaculata.

Habitat in alpe Etscher Austriæ & Loibel inter Carinthiam & Carnioliam.

LI. Salamandra maculosa. *Ræsel. ran. in frontispicio.*

Wurfbain Tab. II. Fig. 2. cum satis bona descriptione pag. 65.

DIAGN.

Atra, luteis maculis ; macula punctata utrinque ad occiput.

Habitatio in subalpinis, & alpinis, & aliis montosis sylvaticis.

LII. Salamandra fusca.

DIAGN.

Tota fusca, absque maculis, absque splendore.

Habitat in alpibus.

Inventor CONRADUS GESNERUS, quum hunc percussisset, succus ex plaga lacteus dimanabat.

LIII. Salamandra strumosa. *Seba II. 20.4.*

DIAGN.

Struma turgida nodosa, coloris dilute rosei; corpore dilute cinereo, maculis fuscis distincto; cauda obsolete fasciata.

Habitat in India orientali.

G E N U S VIII.

C A U D I V E R B E R A.

Corpus nudum ; caput, cruraque tenuissime squammulata ; digiti membrana natatoria juncti ; ultimo utrinque cristati, in fine latefentes. Cauda utrinque pinnata, pennis pro ratione caudæ decrescentis continuo incrementibus, ultimis maximis, una impari.

LIV. Caudiverbera ægyptiaca. *Seba II.* 103. 2.

DIAGN.

Corpore luteo, stellato ; pinnis caudalibus corallinis.

Hospitatur in Museo Petropolitano.

LV. Caudiverbera peruviana. *Feuillée Diarium Bot. II.* 319.

DIAGN.

Corpore atro.

Lingua integra ; corpus purum, squamulis minutissimis tectum. Lingua integra, seu nulla. Anus varius.

G E N U S IX.

G E K K O.

Tardigradus corpus totum tenerrime minutissimeque squammulatum, æquale, toro-

rosum, nudum; caput ingens, maxillis muticis; digitis utrinque membrana auctis, subtus eleganter lunulato-imbricatis, æqualibus, incrassatis, apice crassissimo subgloboso, ungue recurvo, supra enato, deflexo, squammulis usque ad apicem imbricato; ano transversali; adultis dorsum, & occiput tuberculis raris muricatur; ac caput demum grandescit. Habitatio in domibus Indiæ.

LVI. *Gekko verticillatus.* *Seba I.* 108. 2. & 6.
& 7.

DIAGN.

Cauda plicis maximis extrorsum verticillatis.

LVII. *Gekko teres* *Seba I.* 108. 1. & 3.

DIAGN.

Cauda tereti absque plicis.

Hospitatur in Museo Illusterrimi Comitis Turriani.

LVIII. *Gekko muricatus.*

DIAGN.

Corpo lirido; lateribus capitis, collo, dorso, femoribusque mucronibus verrucosis; caudaque ad medium sexfariam spinosis; apice lævi.

Habitat in Mauritania.

G E N U S X.
C H A M Æ L E O.

Corpus totum tenuissimis lucidisque tuberculis squammiformibus tectum; caput angulosum; occiput pyramidato-fastigiatum; oculi maximi, in sacco rugosissimo antice perforato orificio contractili. Lingua longissima antrorsum latescens, lumbiciformis; exserta insidentes muscas venatur. Maxillæ muticæ; pedes omnes pentadactyli in palmas duas coaliti; altera didactyla, altera tridactyla. Incessus anomalus; cauda incurva scandens; anus longitudinalis. Tardus sedet per multos dies in ramo immotus.

LIX. *Chamæleo mexicanus. Seba I. 82. 1.*

DIAGN.

Capite squammato; occipite trigono; fronte compresso-carinata, angulis emarginatis; dorso, gulaque cristato-ferratis; corpore saturate cinereo.

LX. *Chamæleo Parisiensium. Seba I. 82. 2. ♂
4. & 5.*

DIAGN.

Capite tuberculato; occipite tetragono; summo dorso, caudaque utrinque tuberosis; crista nulla; corpore saturate cinereo.

Habitat in India orientali.

LXI. Chamæleo zeylanicus. *Seba I.* 82. 3.

DIAGN.

Capite squammato, utrinque anguloso, gibboque; occipite trigono, postice exsecto, angulis emarginatis; corpore croceo; crista nulla.

LXII. Chamæleo africanus. *Seba I.* 43. 4.

DIAGN.

Capite utrinque angulato, cristato; occipite reflexo cristato; dorso, cauda, gulaque cristatis; corpore nigricante; cristis albis.

LXIII. Chamæleo candidus.

DIAGN.

Capite utrinque angulato, angulis acutis in limbum eductis; occipite reflexo; dorso carinato obtuso; corpore tuberculato candidissimo.

Hospitatur in Museo Turriano.

Obs. Reliquos magnitudine antecellit.

LXIV. Chamæleo bonæ spei. *Seba I.* 83. 5.

DIAGN.

Capite utrinque anguloso gibboque; angulis, dorsoque ferrato-cristatis; pyramide occipitis subnullo; corpore colore albo, cœruleoque vario.

G E N U S XI.

I G U A N A.

Corpus tenuissime squammulatum; caput callis anomale tectum; crista dentata plerisque.

LXV. *Iguana chamæleontina*. *Seba I.* 100. 2.

DIAGN.

Capite transverse angulato, longitudinaliter biangulato, cuneiformi; cervice dentibus longissimis reclinata, sensim ad medium dorsum evanescientibus.

Habitat in America.

LXVI. *Iguana sepiformis*.

DIAGN.

Corpore albo, capite utrinque acute-angulato, cauda longissima, attenuatissima, squamimis majoribus, crista nulla, nisi ruga longitudinali gulæ.

Hospitatur in officina D. Hamerl ad S. Trinitatem in suburbio Widen.

LXVII. *Iguana cordylina*. *Seba I.* 107. 1. & 2.

DIAGN.

Capite convexo; occipite tuberofo, transverse subcristato; denticulis minutis; collum dorsumque denticulis sparsis; cauda annulata, aculeis verticillatis.

Habitat in America.

LXVIII.

LXVIII. Iguana Salamandrina. *Seba I.* 107. 3.

DIAGN.

Capite convexo, nucha aculeis exiguis subcrustata; cauda squanimis majoribus imbricata.

Habitat in America.

LXIX. Iguana chalcidica. *Seba II.* 76. 5.

DIAGN.

Dorsi carina spinis pectinata, lateralique sutura spinulosa; fronte media scuto majori; occipite utrinque tuberoso. Aure singula scrobibus quatuor, limbo membranaceo, lacero.

Habitat in Gallacia.

LXX. Iguana minima.

DIAGN.

Gula pendula, subinmembranacea, lineis cæruleis picta antice; dorso vero, caudaque longitudinaliter ferrulatis; corpore sericeo, supra livido, infra viridi.

Hospitatur in Museo Illustrissimi Comitis Turriani. Videri etiam potest auf der Wieden in officina Dni. Hamerl.

LXXI. Iguana delicatissima. *Seba I.* 95. 1. ♂ 2.
I. 96. 4. ♂ 5.
I. 97. 3.
I. 98. 1.

DIAGN.

Gula pendula, squammulis minutissimis testa antice; dorso vero longitudinaliter pectinata.

tinatis lamellis longissimis acutis, sensim per caudam decrescentibus; capite postice tuberoso, antice gibbo; collo supra nudo.

Habitat in Indiis.

Hospitatur in eodem thesauro Turriano.

LXXII. *Iguana tuberculata.*

DIAGN.

Gula pendula, squammis minutissimis tecta, antice, dorso vero longitudinaliter pectinatis, lamellis longissimis acutis, sensim per caudam decrescentibus; nuchalibus imbricatis; capite supra plano; collo aculeis latis obtusissimis duris supra undique tecto.

Hospitatur in Museo Illustrissimi Comitis Turriani.

LXXIII. *Iguana calotes.* *Seba I. 95. 3. & 4.*

DIAGN.

Gula tumida, squammis magnis imbricata nuda; dorso longitudinaliter, & occipite utrinque transversaliter longissimis dentibus pectinata; colore cœruleo.

Habitat in India orientali.

LXXIV. *Iguana clamosa.* *Seba I. 109. 3. & 4.*

DIAGN.

Capite brevissimo, gibbosissimo; occipite bicorni; dorso, caudaque aculeis conicis brevibus, rarisque pectinato.

Habitat in India orientali.

G E N U S X I I .
B A S I L I S C U S .

Occiput intra cava membranacea, squamulis tecta, præalta, conica, compressa; dorsum, caudaque crista præalta radiata, squammulata, plicabili, quam, in arbore quiescens, alterne complicat, & explicat. *Habitus Iguanæ, sed crista instar alæ draconis adeoque intermedius inter utrumque genus.*

LXXV. Basiliscus americanus. *Seba I.* 100. 1.
Habitat in America australi.

G E N U S X I I I .
D R A C O .

Alæ radiatæ ex lateribus secundum totam truncil longitudinem utrinque enatæ, squamulis minutissimis tectæ, instar ventilabri, seu flabelli complicabiles; ingluvies pendula forma facci acuti.

LXXVI. Draco major. *Seba I.* 86. 3.

DIAGN.

Gula tripartita, media compressa latiori, lateralibus ovatis, tuberosis. Alis ad femora postica adnatis; pedibus anterioribus liberis; corpore torosulo.

Habitat in America, vescens mustis, aliisque insectis minoribus. Hospitatur Vienæ in Museo Illustrissimi Comitis Turriani.

LXXVII: *Draco minor. Seba II. 102. 2.*

DIAGN.

Gula simplici longa; alis ad pedes anticos adnatis; pedibus posterioribus liberis; corpore tenuissimo tereti.

Habitat in America.

GENUS XIV.

C O R D Y L U S.

Caput cataphractum, corpus squammis carinatis, carinis elevatissimis; muricatum.

LXXVIII. *Cordylus orbicularis. Seba I. 83
1. ♂ 2.*

DIAGN.

Trunko subgloboſo, ſupra muricato; capite trigono.

Habitat in Mexica.

LXXIX. *Cordylus hispidus. Seba I. 109. 6.*

DIAGN.

Trunko orbiculari, ſupra muricato; capite adunco, brevi, gibbo, utrinque angulato; vertice trimuricato.

Habitat in America australi.

LXXX. *Cordylus stellio.* *Tournef.* *Ier Tab.*
CXX.

DIAGN.

Cauda verticillata mediocri, squammis denticulatis; capite, corporeque muricato.

Habitat in Oriente: Delos, Ægypto, Africa.

LXXXI. *Cordylus verus.* *Seba I.* 84. 3. & 4.
Tom. II. 62. 5.

DIAGN.

Corpore livido, nigricante; squammis truncatis, lateralibus, carina acuminatis exstantibus verticillato; abdomine ventricoso; cauda squammis oblongis cinereis, annulatim coalescentibus; spinis carinarum verticillatis rigidis.

LXXXII. *Cordylus brasiliensis.*

DIAGN.

Corpore æquali, squammulis rotundis, dilute gryseis, nitidis; cauda squammis oblongis annulatim coalescentibus corneis; spinis carinarum verticillatis rigidissimis; femorum posticorum squammis, carina oblique conica brevi, squammulis minimis intermixtis.

Hospitatur in Museo Turriano.

Var. β. (*Seba I.* 97. 4.) fascia ad humeros saturate spadicea. Ex Brasilia.

GENUS XV.

C R O C O D Y L U S.

Rostrum longissimum, hinc rectus omnium animalium maximus; lingua nulla, sed ejus loco musculi maxillæ inferioris admodum tumentes, & valva elastica inter angulos maxillarum in fundo oris locata, gulam aperiens, atque claudens. Maxilla superior mobilis, inferior immobilis cum sterno coalita. Palpebræ convexæ, rugosæ; nares in globo extremi rostri; calli corpus tegentes; carina elevatissima, compressa, in substantiam corneam abeuntes, ut globo trajici nequeant. Anus longitudinalis rugosus.

LXXXIII. *Crocodylus niloticus. Seba I. 105.*
3. ♂ 4.

DIAGN.

Caput cataphractum, sensim contractum in rostrum; nucha carinis densissimis inæquali, quæ supra dorsum series longitudinales multiplices affectant; cauda compressa, superne carinis majoribus cristata; pedibus triunguisculatis, anticis pentadactylis, posticis tetradactylis, natatoriisque.

Habitat in India orientali, & Ægypto.

LXXXIV. *Crocodylus americanus.* *Seba I.*
106.

DIAGN.

Caput imbricatum planum, sensim contractum in rostrum; nucha nuda; dorso dupli- ci serie carinarum, unaque singuli lateris: illa per caudam excurrente, hac ad pedes posticos terminata; cruribus posticis limbo postico carinis marginato; digitis utrinque quinis, omnibus unguiculatis, posticis natatoriis.

Habitat in America.

LXXXV. *Crocodylus africanus.* *Seba I.* 103.
2. ♂ 3. ♂ 4.

DIAGN.

Dorso scutis quadratis planis tessellato; lateribus, abdomineque squammis ovatis imbri- cato; cauda supra una, alterave crista cari- narum. Pedibus anticis pentadactylis; po- sticis tetradactylis natatoriis, omnibus un- guiculatis.

LXXXVI. *Crocodylus terrestris.* *Seba I.* 103.
1. ♂ *Tab. ClV.* fig. omnes.

DIAGN.

Capite subgloboso, corio communi obtecto, antice in rostrum cylindrico conicum lon- gum attenuato; oculis convexiformibus. Cor- pore subtus scutis quadratis tessellato, supra callis subrotundis scutiformibus tecto. Cau- da supra carinarum crista dupli; mox con- fluen-

fluente in unam. Pedibus omnibus pentadactylis, quinqueunguiculatis fissis.

GENUS XVI.

S C I N C U S.

Corpus totum imbricatum squammis seu dorsalibus, frontalibus, abdominalibusque omnibus iisdem. Anus transversus. Collum fere crassitiei capitis.

LXXXVII. *Scincus officinalis.* *Seba II.* 105.

3.

DIAGN.

Corpore argenteo, compresso, carinato; cauda corpore breviore conica, subtus squammis transversalibus. Digitis latis, unguiculis planis obliquis, squamma latiori subtus concava tectis.

Habitat in Ægypto.

LXXXVIII. *Scincus stellio.* *Seba II.* 10. 4.

5.

DIAGN.

Corpore fuscescente, depresso, sensim graciliscecente; cauda corpus multoties excedente; digitis teretibus.

Habitat in India orientali.

Cursoria: corpus purum; lingua bifida, serpentina, exsertilis, & retrotragilis

in folliculum; abdomen scutis subquadratis tessellatum; dorsum vero squamulis, seu granulis tectum.

GENUS XVII.

S T E L L I O.

Abdomen scutis quadratis tessellatum; caput imbricatum; corpus politum, nec muricatum, nec cristatum.

LXXXIX. *Stellio saurus.* *Seba II.* 105. 1.

DIAGN.

Corpo cæruleo, minutissime albo-punctato, punctis verticis in tæniam, qui in vorticem agitur; lateralibus vero, dorsalibusque in maculas rotundas confertis, quæ in series transversas dispositæ annulatim supinum corpus circumcingunt; cauda ancipi.

Habitat in Zeylania ad littora maris.

XC. *Stellio salvator.* *Seba II.* 86. 2.

DIAGN.

Atro-fuscus; rostrum fasciis alternis albis, nigrisve; pedes punctato-maculati; dorsum ocellis multiplice serie transversa positis. Latera maculis dentatis.

Habitat in America.

XCI. Stellio saxatilis. *Seba II.* 79. 4.

DIAGN.

Cauda crassissima, ovata; corpore cinereo, nigro maculato, centris macularum spina alba munitis.

XCII. Stellio salvaquardia. *Seba I.* 101.

DIAGN.

Corpore squammulis minutissimis saturate spadiceo; pedibus croceo, alboque tessellatis; capite tenui, in rostrum elongato.

Habitat in Indiis.

XCIII. Stellio tessellatus. *Seba I.* 76. 2.

DIAGN.

Corpore gryseo, alboque tessellatum; summo dorso albo ruffoque flammato; caudæ extremo fasciato.

Habitat in Virginia.

XCIV. Stellio viridis. *Seba I.* 75. 2.

DIAGN.

Colore viridi, maculis ruffis nebulato; dorso utrinque linea longitudinali alba intercepto, transversaliter striato.

Habitat in Virginia.

XCV. Stellio thalassinus, *Seba I.* 110. 4. & 5.

DIAGN.

Colore thalassino saturato, punctis oblongis, rotundisque nigricantibus subocellatis.

Habitat in India orientali.

XCVI. Stellio punctatus. *Seba II. 2. 9.*

D I A G N.

Capite ovato, parvo, indistincto; truncō tereti, pingui, lubrico, lineis duabus flavescentibus exfoletis; dorsum distinguētibus a lateribus; seriebus 6. longitudinalibus punctorum fuscorum in area dorsi, & totidem in utroque latere; pedibus caudaque punctatis.

Habitat in Asia. exiguum animal.

G E N U S XVIII.

S E P S.

Caput cataphractum; femora postica subtus calloso-punctata.

I. Abdomen imbricatum:

XCVII. Seps scincus.

D I A G N.

Corpo atro viridescente, cauda corpore breviori; dorso plano.

Hospitatur in Museo Turriano.

Obs. Simillimus scinco stellioni, & medius inter hoc & illud genus.

II. Abdomen scutis subquadratis tessellatum:

Ordines scutorum abdominalium octo.

Collarium indistinctum ; gula ruga dupli-
cauda corpore transversali multoties longiore.

XCVIII. Seps furinamensis, *Seba I. 88. 1. & 2.*

DIAGN.

Tænia media dorsi, caudæque lata cæruleo-
viridescente, margines linea albido - cærulef-
cente distingente, huic contigua utrinque
tænia nigricans, albis punctis variegata ; cui
iterum lineola, sed albicans terminos impo-
nit ; latera nigris maculis confpersa, sensim
albidioribus versus abdomen.

XCIX. Seps zeylanicus. *Seba I. 89. 3.*

& I. 90. 7.

DIAGN.

Tænia media dorsi lata, alba, per series ma-
culata, ad caudam absissa ; tænia utrinque
cærulea, albo - punctata ; cauda albo - cæ-
ruleoque - tessellata.

C. Seps variegatus.

DIAGN.

Capite albo, nigroque vario ; corpore ex
rubello gryseo ; aure albedine circumfusa ;
dorso, pedibus, & cauda saturate spadiceo-
variegatis.

Habitat in America.

CI. Seps marmoratus. *Seba I. 97. 5.*

DIAGN.

Corpore nigro cæruleo, fasciis albis, vena-
rum,

rum, marmoris ad instar, confluentibus, & contextis; maculis rotundis intermixtis.

Habitat in Indiis.

Ordines scutorum abdominalium septem.
Collarium indistinctum. Gula ruga duplii transversali.

CII. *Seps lineatus. Seba II. 41. 6.*

DIAGN.

Ater, linea nivea utrinque ab apice rostri per dorsum ad caudæ basim; linea alba a sinu oris ad femora postica; cauda pallida; unguibus vix conspicuis; palmis tetradactylis.

Habitat in Zeylona.

CIII. *Seps lemniscatus. Seba I. 92. 4.*

DIAGN.

Atra, lineis albis, longitudinalibus octo; femoribus albo-punctatis; palmis pentadactylis.

Habitat in Guinea.

Ordines scutorum abdominalium sex. Collarium distinctum, subtus squammis constructum.

a. Collarii squammæ infimæ adnatæ; scuta seriei intermediae quadrata.

CIV. Seps sericeus. *Tab. II. fig. 5.*

DIAGN.

Collario adnato; scutis intermediis quadratis; cute laxa, delicatissima, tenerrima, subsquamulata, fusca.

Habitat in stratis lapideis circa aquas.

CV. Seps argus. *Tab. I. fig. 5.*

DIAGN.

Collario adnato: scutis intermediis quadratis; corpore quaquaversum ocellato.

Habitat in muris verticalibus.

CVI. Seps muralis. *Tab. I. fig. 4.*

DIAGN.

Collario adnato; scutis intermediis quadratis; femoribus transversis; corpore humili; tænia utrinque ad latera thoracis saturatori.

Habitat in mænibus, ruderibus, aggeribus lapidosis passim ubique.

β. Collarii squammæ infimæ solutæ; scuta serie intermediae subrotunda.

CVII. Seps terrestris. *Tab. III. fig. 1.*

DIAGN.

Collario soluto; scutis intermediis subrotundis; corpore fusco; utrinque serie macularum obsoletarum.

Habitat in terra lapidosa plana.

CVIII. Seps ruber. *Tab. III. fig. 3.*

DIAGN.

Collario soluto; scutis intermediis subrotundis; lateribus fuscis, dorso ruffo distinctissimo.

CIX. Seps cærulescens. *Tab. I. fig. 3.*

DIAGN.

Collario soluto; scutis intermediis subrotundis; corpus cæruleo - margaritaceum; latera ocellata triplici utrinque serie.

CX. Seps varius. *Tab. III. fig. 2.*

DIAGN.

Collario soluto, ruffo; scutis intermediis subrotundis; corpore viridi, punctis brunis variegato.

CXI. Seps viridis. *Seba Tom. II. Tab. CIII. fig. 4.*

DIAGN.

Collario soluto cæruleo; scutis intermediis subrotundis; corpore elegantissime viridi.

Habitat in aggeribus lapidosis sabulosis; in pratis sterilibus apricis; in muris & mænibus.

Var. β. Ex viridi cærulescens.

γ. Nigris maculis variegata.

Hospitatur utraque in Museo Turriano.

Ordines scutorum abdominalium numero indefinito.

CXII.

CXII. Seps cæruleus. *Seba I.* 33. 9.

DIAGN.

Capite albo; corpore cærulescente; dorso longitudinaliter striato; pedibus posticis maculatis.

Habitat in America.

CXIII. Seps murinus. *Seba II.* 105. 2.

DIACN.

Corpore cæruleo; dorso immaculato; lateribus quadruplici serie longitudinali macularum rotundarum candidissimarum, descendendo magnitudine decrescente.

Habitat in Java: muribus vescens.

O R D O III.
S E R P E N T I A.

Corpus teretiusculum,
Collo, trunco, caudaque in unum,
absque distinctione.

Incessus, deglutitio, vomitus per
contorsiones peculiares corpo-
ris, & attritu ad humum inæqua-
lem, antrorsum seu retrorsum se-
cundum illud:

Su-

Supra ventrem tuum gradieris.

Genes. III. 14.

Maxillæ dilatabiles, nec articulatæ; œsophagusque laxissimus ad prædam duplo majorem ingurgitandam.

Genitalia contigua, vicino ano opposita.

Scandendo æquilibrant.

G E N U S X I X.

C H A L C I D E S.

Animal supra ventrem se promovens, sed reptatum pedibus adjuvans.

CXIV. Chalcides tridactyla Columnæ. *Ecp̄ras. 36.*

D I A G N.

Pedibus quatuor tridactylis, auribus instructa.

Habitat in Europa australi, & Africa.

CXV. Chalcides pinnata. *Seba II. 68. 7. & 8.*

D I A G N.

Pedibus quatuor monodactylis; auribus nullis.

Habitat in capitis bonæ spei lutoſis.

Anguis bipes.

G E N U S XX.

C A E C I L I A.

Corpus (absque squammis) nudum, subrugosum. Cauda nulla. Anus sub, & juxta extremitatem corporis.

CXVI. Cæcilia tentaculata. *Amænit. I. T. XVII.*

Fig. 2.

DIAGN.

Lateribus rugosis, rugis compactis; oculis manifestis.

Habitat in America.

CXVII. Cæcilia glutinosa. *Mus. Adolph. Frid. T. IV. Fig. 1.*

DIAGN.

Lateribus rugosis, rugis angulo acuto coeuntibus ad abdominis futuram; oculis minutissimis, membrana obductis.

Habitat in Indiis.

G E N U S XXI.

A M P H I S B Æ N A

(Coleuvre à deux têtes).

Caput a corpore indistinctum, antice scutis tectum; corpus politissimum, cylindricum, æquale (hinc cauda non differt a capite) cute tectum; cauda obtusa.

E

N.B.

NB. Hujus generis serpentes solo attactu pustulas prurientes in cute facere, non solum Brasilienses retulerunt, sed & ipse COUPLETUS observavit in *Act. reg. Paris.* an. 1751.

CXVIII. *Amphisbæna alba.* *Mus. Ad. Fr. t. 4.*
f. 2. male.

DIAGN.

Corpore toto albo ; annulis rugosis , supra infraque longitudinaliter sulcato ; capite fronte annulata , in angustum obtusum rostrum coacto.

Habitat in America. Hospitatur in Museo Illustrissimi Com. Turriani Viennæ.

CXIX. *Amphisbæna vulgaris.*

DIAGN.

Corpore albo ; capite immaculato ; dorso maculis fuscis transversis ; lateribus , abdomineque rarioribus , vario.

Hospitatur in Museo Illustris. Com. Turriani Viennæ.

CXX. *Amphisbæna varia.* *Seba I. 88. 3.*

DIAGN.

Corpore albo nigro , spadiceo , gryseoque vario.

Habitat in America.

CXXI. *Amphisbæna magnifica.* *Seba II. 100. 3.*

DIAGN.

Capite dilute flavo ; tænia purpurascente trans-

transversa supra oculos; truncu ex purpureo, violaceo, & flavo variegato.

Habitat in America.

CXXII. *Amphisbæna flava.* *Seba II. 73. 4.*

DIAGN.

Capite flavo; corpore albo, fuscoque variegato.

Habitat in America.

G E N U S XXII.

A N G U I S (*Blindschleich*).

Caput a corpore indistinctum. Corpus læve, cylindricum, seu utrinque æquilater attenuatum, seu capite minimo, at corpore inde sensim magis incrassato. Cauda obtusa. Squammæ corporis superni imbricatae. *

CXXIII. *Anguis bipes.* *Mus. Ad. Fr. Tab.*

XXVIII. Fig. 3.

DIAGN.

Corpore subæquali pallido; puncto fusco in singula squamma, multiplice ordine longitudinali; extremitate caudæ compactiori, læviori, distinctissima; pedibus ad latera ani;

E 2

ti-

* Scuta in serpentibus plurimum variant, ut nunquam scutis ipsis fidendum.

tibiis brevissimis imbricatis, inæqualiter dactylis, muticis.

Habitat in Indiis.

CXXIV. *Anguis meleagris. Sæba II. 21. 4.*

DIAGN.

Corpo subæquali glauco, puncto nigro in singula squamma multiplici ordine.

Var. β. punctis fuscis.

Habitat prior in Indiis. β. hospitatur in Museo Turriano.

CXXV. *Anguis fragilis. Tab. V. Fig. 2.*

DIAGN.

Corpo subæquali, glaberrima, nitens, reo-fusca macula frontis, cervicisque, ex quibus duæ lineolæ subcontiguæ longitudinales.

Habitat in pascuis muscosis; etiam ad vias, & in ruderatis.

CXXVI. *Anguis lineata.*

DIAGN.

Corpo subæquali nigricante; capite supra, dorsoque albo, distinctissimo; linea media a vertice incepta per totum corpus excurrente.

Hospitatur in Museo Turriano.

CXXVII. *Anguis calamaria. Mus. Ad. Fr. Tab. VI. Fig. 3.*

DIAGN.

DIAGN.

Corpo subæquali, livido, asperso punctis linearibus, fasciisque angustis fuscis; cauda linea ferruginea longitudinali.

Habitat in America. Subtus tessellata.

CXXVIII. *Anguis reticulata. Scheuchzer. Phys. sacr. 747. 4.*

DIAGN.

Corpo subæquali, cinereo - nigricante, squammarum centris albidioribus; abdomine ex flavo albicante.

Habitat Surinami; hospitatur in Museo Gronoviano.

CXXIX. *Anguis clivica. Gesner. Serp. 69.*

DIAGN.

Corpo subæquali, cinereo-fusco; fronte scuto majori cordiformi.

Habitat Cliviæ frequens.

CXXX. *Anguis longicauda. Seba II. 21. 4.*

DIAGN.

Corpo subæquali, cinereo-fusco; lineis summi dorsi, laterumque tenuissimis nigris; naribus singuli lateris orificio lato, foramine duplo.

CXXXI. *Anguis annulata.*

DIAGN.

Corpo subæquali albo; fasciis fuscis rectis, subtus concurrentibus; cauda attenuata.

Hospitatur in Museo Turriano.

Obs. Cauda subtus dupli serie squammarum imbricatarum.

CXXXII. *Anguis scutata.* *Scheuchzer. Physic. sacr. 737. I.*

DIAGN.

Corpore subæquali tenuissimo, fasciis albis, nigrisve undulato; caput scutis latis; cauda acutiuscula.

Habitat Surinami.

Obs. Abdomen & cauda subtus scutis transversis more maximorum Constrictorum Indiæ; hinc a priori satis diversa.

CXXXIII. *Anguis scytale.* *Mus. Ad. Fr. Tab. VI. Fig. 2.*

DIAGN.

Corpore æquali fusco, sed fasciis albidis: prima extremo ore, altera latissima ad nucham, succendentibus sensim angustatis; reliquis partim transversis, partim obliquis, partim cruciatim decussatis.

Habitat in Indiis.

CXXXIV. *Anguis fasciata.*

DIAGN.

Corpore æquali albo, fasciis fuscis irregularris, oblique concurrentibus, subinde incompletis, & confluentibus; oculis invisibilis; capite imbricato.

Hospitatur in Museo Illusterrimi Comitis Turriani.

CXXXV. *Anguis cærulea.* *Seba II.* 30. 3.

DIAGN.

Corpore æquali, tenui, longoque; fasciis alterne candidis, & saturate cæruleis cinctum; capite antice scuto dupli, postice imbricato.

Habitat Surinami.

CXXXVI. *Anguis corallina.* *Seba II.* 73. 2.

DIAGN.

Corpore æquali, saturate corallino, fasciis dilute rubellis, in quibus apices squammarum nigri sunt, cincta.

Habitat in Brasilia.

CXXXVII. *Anguis atra.* *Seba ibid. fig. 3.*

DIAGN.

Corpore æquali atro; fasciis albis, in quibus apices squammarum nigri sunt, cincto.

Habitat in Zeylona.

CXXXVIII. *Anguis ruffa.*

DIAGN.

Corpore æquali, ruffo, lineis transversaliibus albis interruptis; abdomine vario.

Habitat Surinami; hospitatur in Museo Gronoviano.

CXXXIX. *Anguis hepatica.* *Scheuchzer.* *Phy-
sic. sacr.*

DIAGN.

Corpore æquali; linea summi dorsi, lateris-
que singuli parum undulata, hepatica, in-
tervallis hepaticis, maculis subrotundis albi-
dis.

*Habitat Surinami; hospitatur in Museo Gro-
noviano.*

CXL. *Anguis maculata.* *Maf. Ad. Fr. Tab.
XXI. Fig. 3.*

DIAGN.

Corpore æquali, flavo, fasciis fuscis latis
linearibus, tæniaque dorsali fusca longitudi-
nali decussante fascias, relicta insula in cen-
tro singulæ crucis, unde totidem maculæ
latæ rotundæ luteæ!

Habitat in America.

CXLI. *Anguis decussata.* *Seba I. 53. 7.*

DIAGN.

Corpore æquali, albo; fasciis rubris nigro-
punctatis, in summo dorso late confluenti-
bus, relictis ad nucham una, pluribusque
insulis, quæ sensim evanescunt, versus cau-
dam progrediendo.

Habitat in Asia.

CXLII. *Anguis tessellata.* *Seba 2. 100. 2.*

DIAGN.

Corpore æquali croceo, fasciis numerosis,
tæ-

tæniaque triplici; unde totum tessellatum: capite albo, fuscis maculis.

Habitat in Paraguaja.

CXLIII. *Anguis alba. Mus. Ad. Fr. Tab. XIV.*
Fig. 2.

DIAGN.

Corpo utrinque attenuato, albo, imma-
culato.

Habitat in Indiis.

CXLIV. *Anguis lumbricalis. Brown. Jam. Tab.*
XLIV. Fig. 1.

DIAGN.

Corpo brevi, sensim incrassato; squammis
magnitudine crescentibus, compactis ex al-
bido flavescentibus, subargenteo nitore re-
splendentibus; capite in rostrum producto;
cauda corpore duplo crassiore, obtusa.

Habitat in America meridionali, & Africa.

GENUS XXIII.

N A T R I X.

Caput cataphractum scutis latis, plagi-
plateum, depresso, triangulare, maxil-
lis postice diductis, antice contractum in
rostrum. Truncus glaber, nitidus, pone
caput angustior; medio: inter caput, &
finem caudæ crassissimus. Cauda conica,
elongata, attenuataque.

CXLV. *Natrix longissima.*

DIAGN.

Corpo longissimo, æqualiter cylindrico; capite distincto; ad occiput utrinque pone oris angulum macula pallida obsoleta; corpore fusco nigricante, raris punctis luteis; abdomeæ æquali cinereo.

Habitat in Austria rarer. Vivam pro experimentis non obtinui.

CXLVI. *Natrix candida.*

DIAGN.

Corpo toto candidissimo, immaculato; squamis planis nitidissimis.

Hospitatur in Muséo Illusterrimi Comitis Turriani Viennæ.

CXLVII. *Natrix vittata. Mus. Ad. Fr. Tab. XVIII. Fig. 2.*

DIAGN.

Ad occiput utrinque macula lata nigra, lineola alba cincta, e qua utrinque albicans enascitur tænia, per totum corpus excurrens.

Habitat in America.

CXLVIII. *Natrix aulica. Mus. Ad. Fr. Tab. XII. Fig. 2.*

DIAGN.

Corpo gryleo, fasciis plurimis linearibus albis, utrinque ad abdomen bifurcatis; ad occi-

occiput utrinque macula triangulari alba; in nucha subconfluente.

Habitat in America.

CXLIX. *Natrix vulgaris. Seba II. 4. Fig. 1.
2. 3. 10. Fig. 1. 2. 3.* (nec *aspis ægypti*,
cum qua confundit.)

DIAGN.

Ex cinereo - cærulescente nigricans; ad occiput utrinque macula albo - lutea, quæ a nigra excipitur; media in nucha inter priores cum opposita confluente; scutis abdominalibus singulis utrinque macula squammiformi.

Var. β . elegans cærulea; punctis atris, lineisque transversis undulatis.

γ . Cærulea tæniola utrinque alba; maculis sparsis atris, carinæ albis; abdomine albo, utrinque macula atra.

Habitat a passim in dumetis, sepibus, frumenticetis, vallis, pratis, &c. insis aedibus.
 $\beta \gamma$ hospitantur in *Museo Illustrissimi Comitis Turriani.*

CL. *Natrix Gronoviana. Seba II. 33. 1.*

DIAGN.

Ex cinereo cærulea; ad occiput utrinque macula arcuata alba, quæ a nigra excipitur, inter priores media in nucha cum opposita confluente; abdomine nigrescente; summo dorso lineolis transversis undulatis nigris.

Obs. Numero scutorum simillima coronellæ Austriae, at reliquis diversissima, & propius accedens præcedenti.

CLI. Natrix Æsculapii. *Mus. Ad. Fr. Tab. II.*
Fig. 2.

DIAGN.

Capite fascia dupli nigra; corpore fasciis albis nigrisve, nigris linea annulari dimidiatis.

Habitat in Indiis.

CLII. Natrix lemniscata. *Mus. Ad. Fr. Tab. XIV. Fig. I.*

DIAGN.

Capite fascia dupli nigra; corpore fasciis albis, nigrisve: nigris linea annulari dupli interruptis.

Habitat in Asia.

CLIII. Natrix gemonensis.

DIAGN.

Capite antice variegato; inter oculos fascia brevi atra, occipite longissima, mediaque fronte latissima; nucha vero binis maculis in majoribus, quas sensim minores sequuntur, in series digestæ, ultimo confusæ, centris luteis, minutissime totum corpus variantes.

Habitat Gemonæ fori Julii; hospitatur in Museo Turriano.

α. Mari inter maculas maiores luteus color interfunditur vivus.

β. Feminæ vero albus.

CLIV. Natrix saturnina. *Mus. Ad. Fr. Tab. IX. Fig. 1.*

DIAGN.

Capite plumbeo; oculis amplissimis; corpore livido, cinereo, subnebulato.

Habitat in Indiis.

CLV. Natrix hippocrepis. *Mus. Ad. Fr. Tab. XVI. Fig. 2.*

DIAGN.

Capite livido, antice adunco; supra maculis lunulatis; fascia fusca inter oculos, & arcuata post occiput; corpore livido, maculis rotundis fuscis multiplici serie: media maxima; lateralibus sensim magnitudine decrescentibus.

Habitat in America.

CLVI. Natrix mucosa. *Mus. Ad. Fr. Tab. XIII. Fig. 2. Tab. XXIII. Fig. 1.*

DIAGN.

Capite angulato cærulecente; oculis magnis; labiis lineolis nigris distinctis; corpore oblique nebulato-fasciato.

Habitat in Indiis.

CLVII. Natrix cærulescens. *Mus. Ad. Fr. Tab. X. Fig. 2.*

DIAGN.

DIAGN.

Capite acuminato plumbeo; corpore lævi cærulefcente.

Habitat in Indiis.

CLVIII. Natrix Argus.

DIAGN.

Supra lævigatissima, fusca, discis squamularum dilütioribus subreticulata; infra tessellata.

Hospitatur in Museo Illusterrimi Comitis Turriani.

CLIX. Natrix filiformis. *Mus. Ad. Fr. Tab. XVII. Fig. 2.*

DIAGN.

Corpore nigro, subtus albo, angustissimo; capite crassitiem trunci multum excedente.

Var. β. Corpore supra livido, linea fusca utrinque post oculos orta, mox in exiguae maculas obliquas abrupta, tandem evanescente.

Habitat prior in Indiis. ß hospitatur in Museo Illusterrimi Comitis Turriani.

CLX. Natrix exoleta. *Mus. Ad. Fr. Tab. X. fig. 2.*

DIAGN.

Corpore flagelliformi, cinereo-cærulefcente; squaminis obtusis magnis rarissimis; labiis albis.

Habitat in Indiis.

CLXI. Natrix Ahaetulla. *Mus. Ad. Fr. Tab. XXII. fig. 3.*

DIAGN.

Capite fascia nigra trans oculos; corpore flagelliformi ex viridi & aureo nitidissimo; squammis tergi apice nigris, inde lineae transversæ; cauda tetraedra.

Habitat in Asia, America.

CLXII. Natrix mycterizans. *Mus. Ad. Fr. Tab. XIX. fig. 2.*

DIAGN.

Corpore flagelliformi, squammis mollissimis, carneo-purpurascens; capite angulato; rostro producto tetraedro; orbitis supra cæruleis; dorso utrinque subtus linea alba distincto ab abdome, antice maculis cæruleis rhomboidalibus, in fascias, quarum crura oblique postrorsum excurrunt, cohærentibus; abdome carneo; cauda pentaedra.

Habitat in America; Viennæ hospitans in the sauro Turriano.

CLXIII. Natrix flagelliformis. *Seba II. 23. 2.*

DIAGN.

Corpore flagelliformi, supra cæruleo æquali, infra viridescente; capite angulato; rostro producto tetraedro; dorso utrinque linea alba ab abdome distincto; cauda pentaedra.

Var. β. (*Catesby Carolin. 2. 47.*) colore magis ex cæruleo viridescenti.

*Habitat prior Surinami; Viennæ hospitans
in thesauro Turriano. β. in Carolina in
arboribus: infectis inbiens.*

Obs. Arma huic, & præcedenti speciei in ma-
xilla inferiori: ideo n. mis affines; forte quod
hanc CATESBY véneno absolverit, religiose
distinguit LINNÆUS, immerito!

CLXIV. *Natrix lubricá. Seba II. 43. 3.*

DIAGN.

Corpore flagelliformi, splendente lubrico, al-
bo, fasciis nigris.

Var. β. (*Seba II. 43. 3.*) fasciis rubris.

Habitat prior Surinami. β. in Africa.

CLXV. *Natrix humana.*

DIAGN.

Corpore nigro, albis maculis variegato; cau-
da fasciis alterne albis, nigrisve cincta.

*Habitat in Amboina, & Mexico. Veneni
expers, homini amica. Hospitatur in Mu-
seo Gronoviano.*

CLXVI. *Natrix punctata.*

DIAGN.

Corpore fusco, maculis minutissimis albis,
toto corpore sparsis.

Hospitatur in Museo Gronoviano.

GENUS XXIV.

C E R A S T E S.

Caput cataphractum, scutis latis catheto-plateum globoso-ovatum, utrinque attenuatum. Os absque rostro obtusum, rotundatum. Truncus Natricis, sed robustior, torosior. Cauda crassa, obtusiuscula.

CLXVII. *Ceraastes severus*. *Mus. Ad. Fr. Tab. VIII. fig. 1.*

DIAGN.

Cinereus, fasciis albis, quarum crura oblique anteriora spectant; linea nigra per medium dorsum fascias super scandente; lateribus albo-maculatis.

Habitat in Asia.

CLXVIII. *Ceraastes plicatilis*. *Seba I. 57. 5.*

DIAGN.

Corpo cineritio flavescente; lateribus maculatis maculis rubro-fuscis, in unam seriem cohærentibus, antice ocellatis; pupilla alba, quæ versus caudam demum evanescit.

Habitat in Ternateis.

CLXIX. *Cerastes aurora.* *Mus. Ad. Fr. Tab.*
XIX. fig. 1.

DIAGN.

Cauda, colloque crassiusculis; dorso saturate flavo, distinctissimo; lateribus lividis.

Habitat in America.

CLXX. *Cerastes rhombeatus.* *Mus. Ad. Fr.*
Tab. XXIV. fig. 2.

DIAGN.

Corpo cærulecente, maculis nigris, subrhombeis; in medio cæruleis, per series tres longitudinales digestis.

Habitat in Indiis.

CLXXI. *Cerastes agilis.* *Mus. Ad. Fr. Tab.*
XXI. fig. 2.

DIAGN.

Capite ventre multoties minore; corpore fasciis alterne albis, & fuscis, nigro-punctatis.

Habitat in Zeylona.

CLXXII. *Cerastes Cobella.*

DIAGN.

Capite ventre graciliori; corpore lævi; tæniis cinereis, ferrugineisque alternis plurimis; linea media dorsali nigricante; squamarum utrinque positarum marginibus albis.

Hospitatur in Museo Illusterrimi Comitis Turriani; degit cæterum in America numeroſiſſimus.

CLXXIII.

CLXXIII. *Cerastes lacteus*. *Mus. Ad. Fr. Tab. XVIII. fig. 1.*

DIAGN.

Vertice atro, linea longitudinali alba; corpore albo, maculis geminatis atris.

Habitat in Indiis.

CLXXIV. *Cerastes nebulatus*. *Mus. Ad. Fr. Tab. XXIV fig. 1.*

DIAGN.

Corpore cinereo, fuscoque nebulato; labiis albis; lineolis fusco-nigris, transversis brevibus.

Habitat in America, ascendens tibias hominem, & stringens.

CLXXV. *Cerastes candidus*. *Seba II. 15. 1.*

DIAGN.

Corpore candido, maculis rarissimis nigricantibus, nigris, inæqualibus; caudæ apice nigro.

Habitat in Lybia.

CLXXVI. *Cerastes mexicanus*. *Seba II. 20. 1.*

DIAGN.

Corpore supra atro, infra candido; dorso a nucha striis obliquis candidis; post medium vero fasciis similibus, in quibus apices squamarum nigrescunt, variato.

CLXXVII. *Cerastes coronatus*. *Seba II. 105.*

DIAGN.

Aterrimus ; maculis, punctisque inæqualibus candidis.

Habitat in nova Hispania.

GENUS XXV.

C O R O N E L L A.

Caput media fronte inter oculos clypeo lucente, ex scutis majoribus polymorphis in figuram subovatam consarcinato, qua major capitinis pars obtegitur; latera vero & occiput utrinque squammis imbricatis. Corpus Natricis, seu Ceraftis.

CLXXVIII. *Coronella austriaca. Tab. V. fig. 1.*

DIAGN.

Ex cinereo cæruleo - ruffa ; maculis dorsi alternis distinctis.

Var. β. (*Seba I. 52. 4.*) supra corallino rubore suffusa, subtus alba ; maculis dorsalibus alterne cohærentibus.

Habitat prior vulgaris circa Viennam ; at β. ex America.

CLXXIX. *Coronella ocellata.*

DIAGN.

Scutello cinereo ; corpore cærulecente ; ocellis atris ; pupilla cærulea, quadruplici serie longitudinali ; intermediis minoribus.

Var.

Var. β. *Seba II.* 1. 3 & 8. scutello ruffo flavescente corpore rubello, ocellis coccineis.

Habitat a. in Africa; hospitatur in Museo Turriano. β. in Zeylona & China.

CLXXX. *Coronella fasciata.*

DIAGN.

Scutello cærulescente, lineis radiatis fuscis, corpore albo - cærulescente, fasciis fusco-nigris, quas lineæ duæ longitudinales albæ dirimunt.

Habitat in Africa. Hospitatur in Museo Turriano.

CLXXXI. *Coronella hotamboeia. Seba I. 33.6.*

DIAGN.

Capite ruffo; corpore flavo, binis fasciis saturationibus cincto.

Habitat in India orientali.

CLXXXII. *Coronella anguiformis.*

DIAGN.

Albida, fasciis fuscis integris, subtus oblique concurrentibus, tota densissime annulata.

Hospitatur in Museo Turriano.

Obs. Similis angui fasciatæ, sed charactere diversa.

CLXXXIII. *Coronella virginica.* *Seba I. 75 3.*

DIAGN.

Saturate fusca , fasciis luteis.

CLXXXIV. *Coronella latirostra.*

DIAGN.

Corpore lævigateſſimo , dilute fuſceſcente ,
facciis rariſ albo ſubfuſceſcentibus ; roſtro
depreſſo plagioplateo.

Var. β. Intervallis faciarum minoribus elypti-
cīs , facciis prope abdomen lateſcentibus ,
confluētibus.

Hospitantur in Museo Turriano.

CLXXXV. *Coronella ceraſtoides.*

DIAGN.

Corpore lævigateſſimo , albo ſubfuſceſcente ;
maculis dilute fuſceſcentibus , occipitalibus
binis longitudinalibus , dorsalibus elypticis ,
una ſerie poſitis ; capite ſubgloboſo magno.

Hospitatur ibidem.

CLXXXVI. *Coronella tæniata.*

DIAGN.

Subtus , lateribusque infimis ; albo ſubfuſceſens , lateribus ſummis dilute fuſcis diſtinc-
tiſſimiſ ; medio dorſo tænia ſaturata fuſca ;
capite ſubgloboſo.

Hospitatur ibidem.

Hæ tres ſpecies nimis affines ſunt , & fere con-
fluunt.

CLXXXVII.

CLXXXVII. *Coronella tygrina.* *Seba II. 15. 2.*

DIAGN.

Capitis scuto candidissimo; corpore toto maculato.

Habitat in Amboina.

CLXXXVIII. *Coronella tessellata.*

DIAGN.

Corpore toto supra nigro, fuscoque alterne tessellato; subtus atro, utrinque maculis albis squammæformibus inæqualibus; capite elongato.

Habitat in Japidia, vulgo Cars; hospitatur in thesauro Turriano.

CLXXXIX. *Coronella petola.* *Seba I. 54. 4.*

DIAGN.

Cinereo-lutea, annulis colli, caudæque fuscis, intermediis infra deliquescentibus, supra confluentibus.

Habitat in Africa.

CXC. *Coronella africana.* *Seba II. 82. 2.*

DIAGN.

Scutello frontis candido, spadiceis maculis ornato. Corpore candido, summo dorso antice maculis subrotundis, sensim rhomboidalibus, medio corpore demum rhomboidalis-transversis, marginibus rubellis.

CXCI. *Coronella cervina*, *Seba II.* 79. 3.

DIAGN.

Alba, versus utramque extremitatem nigro-flammata; in medio vero corporis nigro-punctata.

Habitat in America.

CXCII. *Coronella catus*. *Seba II.* 75. 1. ♂ 2.
♂ 3. ♂ 4. ♂ 5.

DIAGN.

Alba; sed squammis interspersis nigris quaternis in areolas confertis.

Habitat in America; muribus, gliribusque insidiatur, uti in Europa feles.

G E N U S XXVI.

B O A.

Frons convexa, imbricata; rostrum valde plagioplateum, depresso, rotundatum, antice scutis cataphractum; oculi ad latera, inque parte postica rostri siti, scutis radiatim cincti; labium superius retusum emarginatum; lateribus scrobibus, scalaribus excavatis. Dorsum tæniolis transversis, subundulatis, nonnunquam interruptis comparatione venarum marmoris; antice vero tantum puncta al-

alterna; latera immaculata; habitatio
in arboribus.

CXCIII. Boa thalassina. *Mus. Ad. Fr. Tab.*
III. Seba II. 96. 2.

DIAGN.

Capite subruffo; corpore viridi thalassino
diluto; labiis, maculisque dorsalibus can-
didis.

Habitat in America.

CXCIV. Boa aurantiaca. *Seba II. 81. fig. 1.*

DIAGN.

Capite subruffo; corpore aurantiaco luci-
do; labiis dilute rubentibus; maculis dorfa-
libus dilute flavis, margine saturate rubris.

Habitat in America.

CXCV. Boa exigua. *Seba II. 34. 2.*

DIAGN.

Corpore ex ruffo flavescente; labiis luteis;
maculis dorsalibus albicantibus; marginibus
nigris.

Habitat in Imperio Siam Asiae.

GENUS XXVII.

DIPSAS.

Caput latum plagioplateum, cordatum,
grande, cataphractum, distinctissimum.

Truncus mox a capite multoties angustior, cathetoplateus, compressus, anceps, volubilis, utraque acie scutis majoribus transversis. Cauda teres, undique imbricata.

CXCVI. *Dipsas indica. Seba I. 43. 4. & 5.*

DIAGN.

Capite albo, ruffoque vario; corpore dilute spadiceo; lateribus fasciis subcinereis, albo-punctatis; pone abdomen pupilla nivea terminatis.

Habitat in Zeylona.

G E N U S XXVIII.

N A J A.

Caput cataphractum, ore retuso. Thorax, sive anterior pars trunci inter scutum 6 & 12 abdominis cute, dum irascitur, in orbem planum, seu alam spithamæ longitudine extensili, non assimili alis sciuri volitantis, dum saltus facit. Medio inter hanc dilatationem loco oculis antrorum versis intuenti saepe figura aliqua, ut plurimum uncinuli, quales feminæ in vestibus habent, & colore albo diaphano, margine nigro pingitur.

CXCVII. Naja lutescens. *Seba I.* 44. 1.

DIAGN.

Perpicillo faciem hominis referente ; corpore cinereo-luteo æquali.

Habitat in India orientali.

CXCVIII. Naja fasciata. *Seba II.* 89. 3.

DIAGN.

Perpicillo uncinulum referente ; corpore cinereo-luteo ; fasciis fusco-rubris , undique cincto , quarta latiori.

Habitat in India.

CXCIX. Naja brasiliensis. *Seba II.* 89. 4.

DIAGN.

Perpicillo subcordiformi , maculis quatuor atris inscripto ; corpore ruffo ; fasciis ruffo-fuscis distantibus.

Habitat in Brasilia.

CC. Naja siamensis. *Seba II* 89. 1. ♂ 2.

DIAGN.

Perpicillo uncinulum referente ; corpore cinereo-gryeo ; summo dorso ruffo.

Habitat in Imperio Siam, & Insulis Terraneis.

CCI. Naja maculata. *Seba II.* 90. 2.

DIAGN.

Perpicillo uncinulum referente ; corpore luteo ruffo ; singulis squammis alba macula.

Habitat in India.

CCII. Naja non Naja. *Seba II.* 90. 1.

DIAGN.

Perspicillo nullo; corpore luteo-ruffo; singularis squammis alba macula.

Habitat in India.

G E N U S XXIX.

C A U D I S O N A.

Nota essentialis est crepitaculum sonorum caudæ, apex nempe seu simplex corneus, seu (quod in plerisque) articulatus; articuli membranacei osseæ duritiae, aridi, sonori, quoad figuram urceolati, & undulati; cavi, annulis inferioribus inclusis cum summa laxitate, ut eo melius ad latera allidi possint (*).

Opti-

(*) Simile conservat Illustrissimus Comes Franciscus Annibal Turrianus in instruictissimo suo thesauro pro exemplo. Caudisonæ, nisi lacestite, sponte in hominem non irruunt. Symptomata: dolor acutissimus; respiratio difficilis; tussis; sputum cruentum; vulneris sphacelus, tumor, colliquatio in faniem. Sub Syrio periculum majus. Mors intra minuta quinque aut decem pro diversitate partis læsæ. Ante ictum vindictam denunciat sono crepitaculi, quo ita terrefacit hominem, ut nec fugere quidem præ terrore possit. Multa tentata non juverunt, uti dictamus. vid. *Transact. phil.* Antidotum verum *Polygala Senega*, Americanis primo secretum, sed investigatum, & promulgatum demum a Tennentio: attamen curatis omni anno dolor reddit periodicus.

Optime ab hoc crepitaculo character desumitur, quia serpens nunquam mordet, nisi moto prius crepitaculo hominem endoctrina de periculo. Succrescunt articuli singulis fere annis: hinc numerus incertus ætatem designans, nec speciem. Caput accedit ad genus colubrinum, sed gibbum.

CCIII. Caudifona terrifica. *Seba II. 95. 1.*

DIAGN.

Corpore carinis squammarum exasperato (mari) cinereo flavo, (feminæ) spadiceo; maculis dorfi rhomboidalibus magnis, ex nigro fuscis, albo limbo cinctis; apicibus subcontiguis, per summum dorsum, caudamque concatenatis.

Habitat in America infra gradum elev. 45; bodie cultura summa extirpatur venenatissima.

CCIV. Caudifona Durissus. *Catesby Tab. XLI.*

DIAGN.

Albo, flavoque varius; maculis rhombeis nigris, disco albis.

Habitat in America pone arbores, maxime sub truncis caducis, quibus tectæ funestæ sœpe sunt incautis, qui pedibus conculcando irritant in mortem.

Antidotum Solidago & Aristolochia Americana.

CCV. Caudifona Gronovii. *Mus. n.* 45.

DIAGN.

Corpo & crepitaculo compressis cathetoplateis ; crepitaculo corneo , utrinque sinu longitudinali exarato , indiviso.

Habitat in America.

CCVI. Caudifona Dryinas. *Descript. Amænit.*

Ac. I. 297.

DIAGN.

Corpo exalbido ; maculis flavescentibus paucis.

Habitat in America.

CCVII. Caudifona orientalis. *Seba II. 96. 1.,*

& 2. 95. 3.

DIAGN.

Colore cinereo-luteo , in ruffum vergente , nigro fusco maculato ; squammis magnis raris , vix sese contingentibus , laxissime adhærentibus.

Habitat in Zeylona.

G E N U S XXX.

C O L U B E R.

Caput plagioplateum triangulare , postice diductum , depresso , lateribus compressum , hinc juxta maxillam superiorem utrinque angulatum , antica pars oris , nares

nares & oculos comprehendens scutis cataphracta est, quarum tres, quæ oculos interjacent, maximæ sunt; verum postica, & maxima capitis pars squamis imbricatis; maxilla postice utrinque protuberans. Truncus Natricis, seu Cerastis. (*)

CCVIII. Coluber stolatus. *Mus. Ad. Fr. Tab. XXII. Fig. 1.*

DIAGN.

Capite cœrulecente; dorso lineis duabus albis longitudinalibus; fasciis obsoletis fuscis.

Habitat in America.

CCIX. Coluber buccatus. *Mus. Ad. Fr. Tab. XIX. fig. 3.*

DIAGN.

Albus, sed capite triangulo supra nares, & dupli puncto verticis fuscis; dorso maculis geminatis latissimis, totam pene superficiem occupantibus.

Habitat in Indiis.

CCX. Coluber fibon. *Seba I. 14. 4.*

DIAGN.

Capite albo; corpore dilute luteo; maculis trans-

(*) Colubri venenati absque ulla injuria accepta ferocissime irruunt in hominem.

transversis, in medio dorso latescentibus,
ruffis subrubrisque distincto.

Habitat apud Hottentottos.

CCXI. *Coluber elegantissimus. Seba I. 81. 9.*

DIAGN.

Albus, sed frons **cruce rubra**, maculis circumfusa rubris pingitur; dorsum triplici serie ocellorum rubrorum intermedia tenuissima; latera serie solitaria macularum rubrarum.

CCXII. *Coluber Javanus. Seba I. 10. 2.*

DIAGN.

Albus, sed macula fusco-ruffa transversa ante oculos, alba per oculos; syncipite utrinque tænia longitudinali, per anteriorem dorsi partem excurrente; media, posticaque dorsi parte maculis rhomboidalibus disco albicans, lateralibus minoribus, irregularibus, æquicoloribus; caudalibus densissimis.

Hospitatur in Museo Illustrissimi Comitis Turriani.

CCXIII. *Coluber ignobilis. Seba I. 72. 6.*

DIAGN.

Corpo cinereo flavo; maculis dorsalibus subrotundis, cohærentibus in tæniam articulatam utrinque serie punctorum, quæ sibi opoonuntur, at cum maculis tæniæ intermediane alternant.

Habitat in America.

CCXIV. *Coluber chersea.* *Act. Stockh. an. 1749.*
Tab. VI.

DIAGN.

Squammis carinatis ; capite a narium limbo ad usque oculos squammulis albis, fronte macula cordiformi, magna at dorsalibus rotundis ad nucham confluentibus, reliquis cohaerentibus in tæniam continuam rectam ; colore corporis ferrugineo, macularum atro ; scutis abdominalibus latissimis.

Habitat in Coryletis, aliisque fruticosis depresso Smolandiae, Scaniæ, nec non in ipso agro Upaliensi, ubi a gnaris magis timetur, quam priorum uterque.

Antidotum hodie detectum non est : LINNÆUS in itinere Scanico occurrentem habuit feminam, ab hac vipera demorsam ; obtulit statim oleum olivarum in præscripta contra Anglicam dosi. At infelix mulier rapta est ! ergo oleo non fidendum in morsu hujus speciei.

CCXV. *Coluber nepa.* *Seba I. 19. 7.*

DIAGN.

Corpore ruffo ; dorso tænia dupli fulminata, angulis sese decussantibus.

Habitat in Africa.

CCXVI. *Coluber berus.* *Petiver. Mus. pag. 17.*
n. 103. vid. Tab. II. fig. 1.

DIAGN.

Corpore cinereo (feminæ), ex fusco ruffo
 G (ma-

(mari); tænia dorsi nigra fulminata, utrinque punctis alternis; cuique sinui respondentibus, nigris.

Var. β. (*Seba II. 9. 8.*) maculis summi dorsi subrotundis, saturate fuscis, demum subconfluentibus in tæniam undulatam interruptam, inæqualem, extimis caudæ transversis, lateralibus oppositis.

γ. (*Seba II. 36. 2.*) capite variegato, postice latissimo; collo gracili; corpore subruffo; tænia fulminea saturate spadicea.

δ. (*Seba I. 33. 5.*) angulo singulo occipitis arcu maculam albam intercipiente, instar oculi majoris; tænia dorsi atro-spadicea, initio fulminata, versus medium dorsi autem, & reliqua parte ex maculis rotundis cohærentibus constante.

ε. (*Seba II. 59. 1.*) macula capitis multipartita insigniformi, tænia dorsi dense fulminata, angulis obtusis maculis lateralibus subcohærentibus, infimis lateribus serie punctorum in lineam digesta.

Habitat a. vulgaris in Europa. In Suecia officiniis pro vipera usitatus ad theriacam.

β. *Ex India orientali. vipera vera dicta.*

γ. *Ex Insula S. Eustachii.*

δ. *Ex India orientali.*

ε. *Ex Insula Celebes.*

CCXVII. *Coluber vipera Anglorum. Petiver.*

Mus. pag. 17. n. 104 vid. Tab. IV. fig. 1.

DIAGN.

Corpore toto aterrimo immaculato; squamis lanceolatis, carina longitudinali inscriptis, labiis punctis albis, nigrisve variatis.

Habitat in Europa passim, Angliae officinis usitatus pro vipera.

Antidotum repertum oleum olivarum ad libram sem., & externa calida ejusdem inunctio. At in Austria fere veneno orba.

GENUS XXXI.

V I P E R A.

Caput, truncus, habitusque colubri. Differt defectu scutorum in antica oris parte, sed totum huic caput squammulis minutissimis imbricatur. Oculi in lateribus capitatis subangulis ejusdem lateralibus siti, sub scutello, seu limbo protractiori, qui ex iisdem angulis utrinque subrotundus educitur (*).

CCXVIII. Vipera Francisci Redi. *Aldrov. serp.*
115. 116.

DIAGN.

Naso inermi; corpore striis transversis, bre-

G 2

vi-

(*) Viperæ humiles vix unquam se erigunt, uti Colubri, Natrix, &c. mansuetissimæ, nisi multum, & diu vellicentur. Ita innotescit agyrtarum artificium impune tractandi viperas.

vibus, alternis, quadruplici serie longitudinali, intermediis antice conuentibus.

Habitat in littorali Austriaco, & Italico.

Obs. In plerisque officinis Italiæ Neapolitanae accersita adhibetur ad compositionem theriacæ (*); verum Romæ Aspis Cleopatræ ex Ægypto. Venenum ejusdem in succo follicularum, hinc facile exhaudibile. Prognosis bona, si vulnusculum cito & late gangrenescat. Antidotum a me & expertissimo Domino Collega WINTERI detectum gentiana, & rius gummosus.

CCXIX. Vipera Mosis Charas. *Experiences de la Vipere. Tab. I.A.A.A.*

DIAGN.

Nasicornis; (**) corpore striis characteriformibus alternis sparsis; subtus Chalybea punctis flavis.

Obs. Hæc vipera officinarum Galliæ pestem in ira habet, hinc veneni inexhauribilis est; Antidotum detectum sal urinosus volatilis a CHARAS l. c.; idem cum oleo essentiali succini unitus a JUSSIEU Acad. des Scienc. 1747.; spiritus tartari fœtidus ab Abrahamo BOEK in Act. Suec. 1748.

Ha-

(*) Ipse ANDROMACHUS theriacæ inventor suas viperas in Italia venatus est, quemadmodum patet ex ejus carmine de theriaca.

(**) Officulo nempe supra nares instar cornu, pro parte cartilagineo, in ambitu muscularis firmato.

*Habitat in Delphinatu, in agro Lugdunensi
& Picaviensi.*

CCXX. Vipera Illyrica. Aldrovand. serp. 169.
bene! præter dorsalem tæniam, quam non
bene notavit,

DIAGN.

Nasicornis; dorso catena macularum rhom-
boidearum obliquarum, angulis acutioribus
confluentium.

Var. α . fusca.

β . pallido-cærulescens.

*Habitat in Illyriæ montosis, maxime circa
Castel de Duino. Inde omnes varietates
translatæ in Museum Turrianum.*

Hæc in officinis Germaniæ promiscue cum Re-
diana ad theriacam adhibetur. Venenum
theriacæ auscultare fertur, sed instituenda
sunt experimenta.

CCXXI. Vipera cærulescens.

DIAGN.

Corpo albido-cærulescente, maculis u-
trinque magnis subevanidis nebulato; tænia
alba utrinque post oculum enata, quam sub-
tus atra, supra alba lineola terminat; nucha
tænia ferruginea brevi.

Habitat vulgaris in Martinica.

*Hospitatur in thesauro Illusterrimi Comitis
Turiani.*

CCXXII. Vipera maculata.

DIAGN.

Corpore cinereo, maculis margine fuscis, disco pallide luteis, occipitalibus binis triangularibus, dorsalibus elypticis triplici serie, media majori; capite compresso, lateribus albo, supra cinereo, linea utrinque subfusca, ante nares prominulas concurrente.

Hospitatur in Museo Illustrissimi Comitis Turriani.

CCXXIII. Vipera bitis. *Seba II.* 16. 1.

DIAGN.

Colore cinereo-flavo, albo & ruffo variegato, transverse fusco-fasciatis; abdomine luteo, cui terminos utrinque ponit albarum minutissimarum squammularum series.

Habitat in Brasilia.

CCXXIV. Vipera madarensis. *Seba I.* 54. 2.
bona; *excepto capite*, *quod Aspidem potius refert.*

DIAGN.

Corpore lineis subluteis reticulato, areolis plumbeis.

CCXXV. Vipera acontia. *Seba II.* 64. 1.

DIAGN.

Corpore supra ruffo, cupreo, carinulis squammularum albicantibus; abdomine luteo, rubro maculato.

Habitat in arboribus insulæ S. Crucis.

CCXXVI. Vipera atrox. *Mus. Ad. Fr. Tab.*
XXII. Fig. 2.

DIAGN.

Corpoce cinereo; fasciis albidis; squammarum carina elevata.

Habitat in Asia.

CCXXVII. Vipera cobra.

DIAGN.

Capite elongato, teretiusculo; corpore toto fusco, compresso; dorso carinato; squamis carinæ majoribus.

Hospitatur in Museo Turriano.

Obs. Dentes mobiles venenati in singulo latere, infra æque ac supra, bini; hinc vicina cobris, sed squammæ omnes planæ.

G E N U S XXXII.

C O B R A.

Caput squammis imbricatum. Oculi in superiori capitis parte siti. Squammæ corporis carinatæ, laxæ, squalrosæ, mobiles caducæ.

NB. Viso hoste squammas agitat, & stridulo motu hominem docet de periculo, ut Caudifona crepitaculo. Squammas caducas agitando excutit, hinc variegatio cor-

poris a squammis alibi densis, alibi rarissimis. Dentes mobiles venenati in singulo latere, infra æque ac supra, bini.

CCXXVIII. Cobra Clotho. *Seba II. 93.*

DIAGN.

Capite indistincto; corpore squammis deciduis magnis rotundis, densis colorem fuscum, rarissimis vero flavum exhibentibus, vario; carina in gula macula nigra, tenuiter caudata, instar aciculæ.

Habitat in Zeylona & Cuba.

CCXXIX. Cobra Lachesis. *Seba II. 94. 2.*

DIAGN.

Capite indistincto; corpore squammis deciduis magnis rotundis, margine albis, densis nigricantem, rarissimis vero cinereum colorem exhibentibus, vario; carinis immaculatis; fascia nigra transversa per oculos.

CCXXX. Cobra Atropos. *Mus. Ad. Fr. Tab. XIII. Fig. 1.*

DIAGN.

Capite cordato, gibbo, distincto; maculis atris 4 seu pluribus; squammis lanceolatis; colore cano; maculis fuscis, magnis rotundis, albo margine cinctis, quadruplici serie sparsis.

Habitat in America.

G E N U S XXXIII.

A S P I S.

Caput squammis minimis imbricatum,
gibbum secundum illud Lucani

Aspida somniferam tumida cervice - -
Pharsal. 9.

oculis superne fitis. Corpus nitidum
squammis planis appressis, nec cari-
natis.

CCXXXI. Aspis Cleopatræ. *Descript. Hassel-*
quijs. Iter in palæstinam. 314.

DIAGN.

Capite brevi, inter oculos depresso, postice
utrinque gibbo; corpore ex ferrugineo al-
bido, maculis ferrugineis consperso; cau-
dæ extremo fasciis tribus nigrescentibus
cincto.

Habitat in Aegypto, cæde novissimæ Aegypti
Reginæ celebris; inde quotannis accersita
Romam pro confectione theriacæ; jam
LUCANI temporibus.

- - - *Niloque tenus metitur arenas.*

- - - - - *Inde petuntur.*

- - - - *Fecimus aspida merces.*

Pharsal. 9.

CCXXXII. Aspis Cobella. *Seba II. 2. 5.*

DIAGN.

Capite elongato; corpore ex cinereo ruffo;
venis albis transversis.

Habitat in America.

CCXXXIII. Aspis variegata. *Seba II. 2. 8.*

DIAGN.

Corpore supra ex foadiceo, gryseo, & albo
variegato; lateribus, & subtus luteo.

Habitat in America.

CCXXXIV. Aspis intestinalis. *Seba II. 2. 7.*

DIAGN.

Corpore æquali tenui; linea longitudinali
dorsi, & laterum; dorsali ante oculos bi-
furcata.

Habitat in Africa.

G E N U S XXXIV.

C O N S T R I C T O R.

Caput squammulis minimis compactis læ-
vigatissimum. Frons eminens, medio
fulco diviso. Oculi speciosi. Orbitæ fron-
tis prominentia fornicata. Rostrum con-
tractum. Naribus junctis productis ovatis.

Adeo-

Adeoque caput vere canis venatici. Cauda brevissima obtusa.

Caput ingens, par vincendis tauris cervis &c.; irruit, constringendo suffocat, saliva oblita deglutit. Fauces integrum cervum capiunt, ut cornua, adhuc ex ore prostantia, viderint Peregrinatores.

CCXXXV. Constrictor formosissimus. *Seba I.*
36. 5. ♂ *Linæi Amænit. I.* 17. 3.

DIAGN.

Maculis magnis flavescentibus, unicoloribus, oblongis, antice posticeque emarginatis, per intervalla summum dorsum exornantibus, utrinque linea longitudinali recta coercitis; lateribus, caudaque tota ocellis, pupilla multiplici saepe, maculisque eleganter variegatis.

Feminæ (*Seba II.* 101.) series oculorum rhomboidalium in utroque latere, qui mediæ tæniæ non raro committuntur. Cauda longior, versus apicem sensim magis aurantica, ac demum croceo-rubra.

Habitat in America.

CCXXXVI. Constrictor rex serpentum. *Seba II.* 99. 1.

DIAGN.

Maculis flavescentibus punctatis, summum dorsum exornantibus, quæ inter tænias rubras

bras alterne dehiscentes, confluentesque in intervallis singulis intercipiuntur, & in unam catenam junguntur. Maculis triangulibus utrinque ad articulos positis. Lateribus, caudaque luteis; ocellis transversis fuscis, pupillis luteis.

Mari (*Seba II. 104.*) corpus maculæ, ac tæniæ omnes incredibili colorum diversitate variegata sunt.

Habitat in Zeylona, Madagascar, Java.

CCXXXVII. Constrictor auspex. *Seba I. 53. 1.*

DIAGN.

Maculis oblongis angulatis, ex fusco-nigricantibus, concatenatis, suminum dorsum exornantibus; singulis insulam, ex flavo albescentem, in medio sui relinquenteribus; lateribus maculis similibus, at rotundioribus, & punctis nigris circumvallatis. Cauda iisdem; sed pupillarum demum vix vestigio.

Habitat in America.

Incolæ omnia, præsertim itinera, hujus serpentis auspicio suscipiunt.

CCXXXVIII. Constrictor diviniloquus. *Seba II. 100. 1.*

DIAGN.

Candicans, tessellatus; singula squamma puncto nigro; maculis nigris inæqualibus, irregu-

irregularibus, transversalibus, in medio dorso confluentibus.

Habitat in Mexico & Peru; stridula voce conventus celebrans, quos incolæ pro conciliis divinis habent, quibus de rebus humanis decernunt: nutui cæterum hujus serpentis attenti, pacem & bella hujus ejusdem imperio ineunt.

CCXXXIX. Constrictor orophias.

DIAGN.

Fuscus.

Hospitatur in Museo cel. de Geer.

GENUS XXXV.

L A T I C A U D A.

Cauda compressa anceps sensim latecens, nec attenuata, utrinque trifurcata.

CCXL. Laticauda scutata. *Mus. Ad. Fr. Tab. XVI. fig. 1.*

DIAGN.

Cauda obtusa, fine rotundato.

Habitat in Indiis.

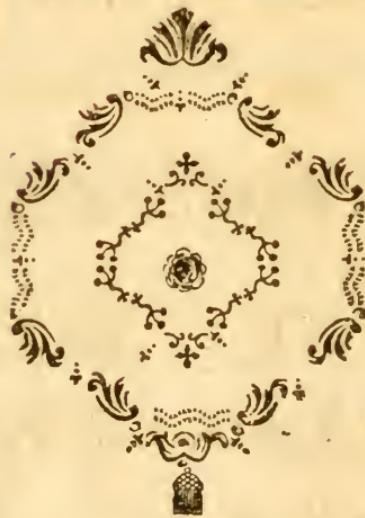
CCXLI.

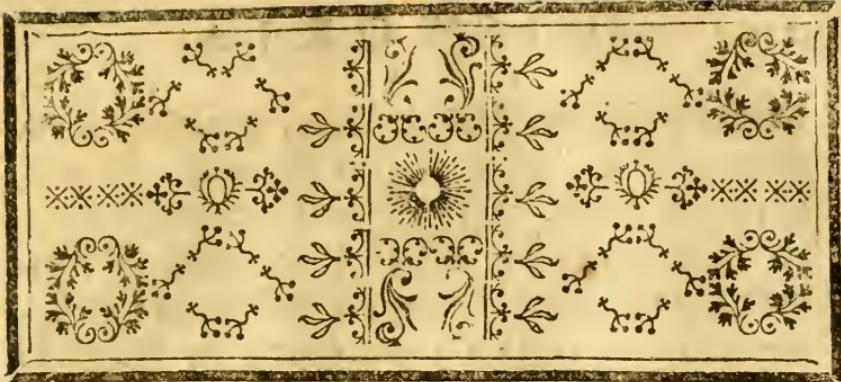
CCXLI. Laticauda imbricata.

DIAGN.

Cauda acuta lanceolata.

Habitat Surinami ; hospitatur in Museo regio Suecico.

HISTORIA
REPTILIUM
AUSTRIACORUM,
CONTINENS
SINGULÆ SPECIEI DIFFERENTIAM,
DESCRIPTIONEM
ET
INSTITUTA CIRCA VENENA
EXPERIMENTA.

B U F O V I R I D I S

Tab. I. fig. I.

DIAGN.

Maculæ virides confluentes : verrucis macularum concoloribus, intervallorum rubris, intermediis bicoloribus.

D E S C R I P T I O.

Cutis glutine squallens, in fundo lurido-albicans, supra maximam partem maculosa est.
Ma-

Maculæ virides, subpunctatæ, in ambitu linea nigra cinctæ, nonnunquam discretæ, sed paſſim confluentes, rudem ideam lacuum in mappa geographicā indicatarum exhibent. Verrucæ totum corpus (excepto extimo ore & extremitatibus pedum) obſident; in lateribus grandiores & confertiores; in nucha & abdomine miñores, sed creberrimæ ſunt. Abdominales (*) communem pallido-luridum abdominis colorem habent; dorsales vero, prout in maculis, vel extra illas ſitæ ſunt, alium: & in maculis quidem communi cum eisdem colore viridescent; at in intervallis rubent. Itaque quoties verruca inter maculam, & maculis interjectum intervallum, intermedia ambigit, qua parte maculam intrat, viridescit; rubet vero eadem, qua parte extra maculæ fines ponitur. In pedibus demum ſenſim deprimuntur illi verrucarum aggeres, & quo magis ad extrema crurum acceditur, magis magisque in rubras maculas explanantur. Digiſi pedum poſtiorum membrana vix maniſta juncti, quam tamen figura expressam exhibet. Oculi aurei ſunt & prominentes, palpebra ſemiglobosa, tecta macula ovata. Inceſſus pedibus anticis introrſum verſis.

VA-

(*) Abdominalia ceterum dicuntur, quæ infra diaphragma locantur. Verum Naturalistæ ſub hac voce pronam corporis partem, quam animal in ſitu naturali terræ obvertit, intelligunt. Comprehenditur ergo ſub hac thoracis ac abdominalis inferior superficies; uti contra dorſi appellatio in his omne id comprehendit, quod animal in naturali ſitu oculis nostris moſtrat.

V A R I E T A S.

Unica in sexu est: uni nempe maculæ magis læte virides, verrucæque pulchrius rubentes sunt; alteri vero omnia subfuscō vitiantur colore.

H A B I T A T I O.

Inter fissuras, seu cavernas murorum obscuras, in quibus oculis aureo-lucentibus a longinquo introspiciendo distinguuntur. Evocantur inde immissa, ac continuo agitata virgula.

M O R E S.

Respirat, alternatim inflando gulam; irato oculi fulminant electrici; cutis squallet; odor spargitur ambrosiacus, caput tentans, solani nigri fœtorem aliquantum referens, sed multo intensior, & tota replens cubilia.

E X P E R I M E N T U M I.

Die 16. & seq. Augusti.

Hunc bufonem juveni columbæ, sub alis necdum plumas habenti, valde affricui, ut eadem multum ruberet, & glutine bufonis manifeste inficeretur.

Idem feci cum juvene cane, cui necdum pubuerat abdomen; valide hunc bufonem cuti nudæ affricando. Observavimus bufonem inter hæc multum glutinis

H ex-

exsudare, & totum late cubiculum odore suo ambrosiaco replere.

Altera tamen die inspecta columba nihil mutationis exhibuit, et si pridie valde rubuerit ex affrictu.

Canis vero in loco, cui bufo pridie applicatus est, nunc jam crebras exhibuit pustulas, quæ secundo jam die pure turgebant, & latis demum inter se plagis, pure sub cute proserpente, confluebant.

EXPERIMENTUM II.

Die 17. Augusti.

Ut repetito experimento magis constaret, an hic bufo columbis innocuus sit, inflixi longitudinale vulnus femori ejusdem columbae, quæ pridie experimentum sustinuerat; eique diducto, eundem, qua parte maxime verrucosus est, per notabile tempus applicui bufonem.

Verumtamen vulnus bonæ notæ manfit, & cito consolidatum est.

EXPERIMENTUM III.

Die 16. & seq. Augusti.

In primo experimento, cum bufo num experimenta nos nondum satis cautios

tos reddiderant, impræviso casu factum, ut adstanti mulieri urinam in faciem & oculos ejacularetur, ut deflueret; nullum vero hæc exinde cutis vitium contraxit.

Sequenti igitur die, cum jani ex priori experimento nobis innotuitset, canes solo contactu hujus bufonis fieri pustulosos, accepimus pariter talem bufonem (habueram enim plures) quem ita obvolutum, ut sola ani prominenter papilla, quo nihil præter solam urinam canem contingenteret; & ita fuimus felices, ut canis plurimum commingeretur, urinaque supra abdomen in subjectam tabulam deflueret. Canis vero mansit incolumis, nec apparuit posthac hujus rei vestigium.

EXPERIMENTUM IV.

Die 25. Augusti.

Acceperam novos tales bufones: decreveramus autem jam ante experiri, quid fieret, si hi ab aliis reptilibus commordarentur. Alueram autem copiosissimos sepes, qui circa Viennam magno numero, & diversissimis variantes speciebus reperiuntur; applicui horum plures ad verrucas turpissimæ nostræ beltiaz: qui ex iis illico aperuerunt os, commorderunt bufonem acriter, nec postea facile dimiserunt;

qui vero cunctando antea gravem ejus odorem percepérunt, posthac noluerunt os aperire.

Murales, qui eundem vix extremis labiis contigerant, vix non ex vestigio languere cœperunt, respiratione sublimi & laboriosa reddita, summaque, quantum ex signis conjici potuit, anxietate nata; post pauca vero minuta convulsi perierunt ex ordine omnes.

Idem morsus fatalis fuit rubris, & cærulescensibus; nonnullis statim ab ipso morsu cœperant convulsiones, aliis paulo post; reliquo corpore jam mortuo viso, adhuc miro spectaculo convellebatur cæda.

Tragœdiarum finem fecit seps viridis: verum tamen non nisi post decem & plures morsus; symptomata eadem, quæ priorum, erant.

Ita reliquum fecimus acervum cadaverum: omnibus os viscido humore torpidum, pedes postrorsum extensi, rigidi inventi sunt.

EXPERIMENTUM V.

Eadem Die.

Ultimo etiam alaci paro hunc eundem bufonem obtuli, qui statim avidissime

me acuto suo rostro verrucas ipsas impi-
tere cœpit. Singulo ictu rejiciebat in nos,
& quaquaversum particulam albam, præ-
ter quam etiam ipse quidquam deglutire
videbatur: non facile pepercit, aut dimi-
sit bufonem. Post experimentum tamen
bufo nullum visibile vulnus habuit; neque
parus ipse exinde læsus esse videbatur,
sed ambo sani supervixerunt.

EXPERIMENTUM VI.

Die eadem.

Saucios ita, ac plurimo glutine squal-
lentes bufones partim lacti, partim aquæ
commisimus, & per unam alteramve ho-
ram reliquimus. Lac, cui immersus bu-
fo erat, feli ac cani in os infundebatur:
attamen nulla sequuta sensibili mutatione,
quin alacres inter se luserunt, & mandu-
carunt, ut ante solebant. Aqua vero
ipsa, in qua bufo aliquamdiu detinebatur,
cum cani offerretur, ille quidem tantil-
lum pergustavit, verum cito & cum hor-
rore ac tremore totius corporis aufugit.
Adeoque cani in os infusa est: quo facto,
primo maximæ anxietatis signa edens,
paulo post vomuit, ac si emeticum sump-
fisset. Columbae tamen eandem aquam
in ingluvie conservarunt, neque revo-
muerunt, nec alio modo inde læsæ sunt.

EXPERIMENTUM VII.

Die 28. Septembris.

Conservavimus adhuc semper bufones nostros, qui ollæ inclusi pauca aqua & polygono aviculari egregie saginari videbantur. Jussi jam majorem illorum in frusta discindi, ut partitum cani ingeretur; curavi autem adipe inungi ad decipiendos canes, ut eo lubentius deglutirent. Qui tantillum adipis deglutiverant, statim nauseabant, & continuo vomitabant, nec poterant amplius adigi, ut vel minimum deglutirent: adeoque experimentum pro hac vice non successerat ad vota.

EXPERIMENTUM VIII.

Die 6. Octobris.

Novi mihi apportabantur bufones: eorum itaque statim unum partiri, ac per domesticos meos famelico cani ingeri jussi; ille autem ex vestigio revomerat, quod ei ingestum est, & longo post tempore non cessavit vomere: reddebat ita spumam, succum gastricum, & tenacem pituitam, longis filis ex ore pendentem, cum incredibilibus & diuturnis thoracis & abdominalis convulsione-

sionibus, & evidenti quasi totius corporis emaciatione, qui dudum antea bufonem flammeum integrum deglutiverat, & absque ulla nausea in ventriculo conservaverat.

C O R O L L A R I U M.

Ex his experimentis videbatur posse concludi

I. Acrimoniam hujus bufonis columbis, avibusque innoxiam; canibus vero externe rubefacientis aut escharotici instar, interne proemetico esse.

II. Hanc tamen acrimoniam lacte obvolvi, & cicurari.

III. Verum tamen venenum dici haud posse, cum sepes etiam ex aliis levioribus, præcipue narcoticis, acrimoniis occiduntur; uti sæpe miro convulsionum spectaculo a tabaco in os insperso delectati fuimus.

IV. Esse tamen genus sepium lapidem quasi lydium acrimoniarum.

B U F O C A L A M I T A

(der Röhrling) *Ræsel. Ran. Tab. XXIV.*

DIAGN.

Dorsum coloris olivacei, pustulis subrotundis fuscis concinno ordine digestis, media linea sulphurea divisum; latera tænia (*) inæquali lucida, ex rubro flavescente.

H 4

DE-

(*) Dicitur macula longitudinalis aliqua cum latitudine quod vero longum nec latum, est linea.

HISTORIA
DESCRIPATIO

Corpus contractius, in dorso coloris est olivacei, variis inde eminentibus fuscisque pustulis, concinno tamen ordine digestis varium. Medium dorsum linea sulphurei coloris dividit, ab extreto ore incepta. Ab oculo ad crus posterius tænia inæqualis latitudinis lucide ex rubro flavescens varie undulata atque denticulata extenditur, quæ inferiora versus magis saturata aliquot majoribus rubentibusque pustulis, nullum ordinem servantibus, obsita est. Sub hac utrinque variæ cernuntur maculæ, olivæ ad instar, virentes, quæ autem versus abdomen progrediendo, numero & magnitudine decrescunt, ac sensim magis, magisque dilutæ evadunt. Infimum denique abdomen ex lucide cinereo in olivæ nonnihil vergit colorem. Regionem aurium pallide rubellæ obſident pustulæ. Angulum vero oris versus aliæ rursus majores conspicuntur pustulæ, lucide carnei coloris, ea ratione coacervatæ, ut cohaerere videantur. Oculi huic minus rubent, quin potius circa pupillam pallent, atque ex lucido-viridi in cineritum vergunt. Pupilla sole irradiata contrahitur in rimam horizontalem. Primarius quatuor crurum ad extreum usque articulum color idem fere est, qui abdominis; sed variant eundem plurimæ furvo olivarum colore tinctæ maculæ, transversim positæ, diversæ formæ ac magnitudinis, quales circa os quoque apparent. Extremi digitorum apices in aliis fusci sunt, in aliis nigri fere,
quo-

quorum tenuis corneam habent duritiam ad scandendum præaptam. In anticis præterea cruribus adsunt in ipsa vola duo unguis spuri, qui vera ossa sunt, per ligamenta reliquis juncta. Postici pedes membrana illa, quibus busones alii pro natatione instruuntur, penitus carent. Circa generationis tempus ex pollice maris circumquaque excrescit nova dura aspera ac nigra cutis, in eum finem data, ut firmius hic comprehendere suam valeat femellam.

H A B I T A T I O

De die in variis latebris, in rimis terræ, in cavis murorum, ac foraminibus, quale dum vident, murum perpendicularē ultra trium pedum altitudinem norunt descendere, & tum saepe deni, aut bis deni in tali muri hiatu deprehenduntur.

M O R E S :

Murium instar currit, et si saltare utcunque possit; emenso itinere trium quatuorve pedum alterne quiescit. Cum exagitatur, humorem per cutim dimittit, cum fœtore pulverem pyrium accensum referente, sed graviorem, & intolerabilem; quod nunquam facit, nisi contra adversarium. Coitum celebrat Junio mense, exacto jam tertio ætatis anno; quam in rem; qui eam agunt ætatem, se congregant ad ripas paludum undosas, & arundineto circumdatas, multoque cām clamore, qui fortis & singularis est, amoribus suis indulgent; mas quidem inter hæc gulam valide inflat, ita tamen,

faciens ad os usque nusquam pertingat, nec globum efficiat. Idem in coitu feminam circa thoracem comprehendit, ac palmas pectori admovet.

N.B. A ciconia non devorari, quam ob rem venenatum videri notavit diligentissimus ROESELIUS pag. 113.

B U F O F U S C U S.

Ræsl. XVIII. XV.

D I A G N.

Cutis lævis; maculis fuscis confluentibus nigro - lemniscatis; dorsalibus maximis, media linea divisis; intervallis albicantibus, maculis candidis, at in lateribus & prope artuum articulos eleganter miniatis.

D E S C R I P T I O.

Cutis huic lævis, nec verrucosa, maculis fuscis latisque obsita est, quæ irregulariter inter se confluunt. Harum latissimæ & saturatores in dorso sunt, quas media per dorsum dilutior tæniola disjungit. Laterales pallidiores sunt, & magnitudine decrescunt. Hinc tale dorsum simile est confertis majoribus insulis, quæ plurimas minores habent circumfusas; margo namque singulæ saturatiore colore cingitur; & per medium plurimas minores subnigras, centro vero dilutiores maculas, temere sparsas, habet, quas insularum quasi oppida dicas. Similiter & intervalla candidiori cinguntur margine, & hinc inde albicantes maculas inter-

sper-

sperfas habent, quæ in lateribus, & prope artuum articulos eleganter subinde miniatæ sunt. Oculi pallide flavent. Pupilla, dum contrahitur, non transversam, sed perpendicularem rimam facit. Pedibus posticis digitus tota sua fere longitudine junguntur; plantæ vero iisdem ungue spurio corneæ duritie instruuntur, quo videntur instar calcanei uti.

V A R I E T A T E S.

Nonnisi sexus discrimina sunt: mari abdomen unicolor, albo-flavescens. Feminæ cinereum, cinereis saturationibus maculis varium.

H A B I T A T I O.

In paludibus, rarissime hospitantur in continentie.

V I C T U S.

Ex insectis, vermis.

M O R E S.

Iratus fœtorem spargit, quasi allii contusi, lachrymas etiam ex oculis elicentem, aliquid tetri simul de pulvere pyrio accenso participantem. Mas coaxando parum gratiæ habet; femina solum grunit. Copulantur primo vere; mas pedibus anticis feminam circa lumbos prope pedes posticos constringit, & fortiter per multos dies retinet. Ita simul ad superficiem aquæ enatant, qui aliis anni temporibus vix, aut ne vix se videndos præbent; sed etiam

etiam hac vice capite tantum oculorum tenuis emerso, &, si quempiam vel e longinquo conspiciant, subito se subducentes. Sic efficitur, ut femina tandem per vices expellat in longa farcimina compactum gluten, ovula continens, intestini instar, pellucido muco, plurimiisque nigris granis repleto, quod æquat subinde duos longitudine pedes. Mas, dum feminam hæc moliri videt, appressis pedibus posticis arcte comprehendit feminæ anum, quasi obstetricaturus, quo impedire conatur, ne quid feminæ elabatur ano, quod non sua conspersum sit genitura; quod & post singulos ejusdem nixus expedite facit, nec ante remoratum sperma dimittit. Gyrini pedibus nondum evolutis; phytophagi branchiis instruuntur, quæ ramosis superne teguntur simbriis, quibus aquam ore haustam dimittunt.

Ciconia hos respuit, ergo veneni suspecti videntur ROESELIO pag. 88 113.

Hæc experimenta reiterandi tanto major urget necessitas, quo magis jam Aetius ejus proclamavit venenum: *ad lædendum*, inquit, manifeste *insurgit*, & saltibus interpositis spatiū contrahit. *R*aro quidem morsum infligens, verum anhelitum consuevit vehementer virulentum inducere, adeo, ut etiam si anhelitu tantum contingat, eos, qui prope sunt, lædat. Cæterum, qui ab eis læsi sunt, his omne corpus intumescit, & diffunditur, ac cito omnino pereunt. Addit

Vir

Vir cætera veracissimus CONRADUS GESNERUS: vidi hæc symptomata in muliere, quæ periit sumptis herbis, quibus iste bufo venenum suum afflaverat. de psc. 949. Esse autem de hac specie sermonem, præter iconem ostendunt hæc verba: *est autem rubeta rauæ similis, colore fusco, rostro latiore, & magis rotundiore &c.* Appellandum ergo ad naturam ipsam, cum nobis fides veterum suspecta fit.

B U F O V U L G A R I S.

Icon. Ræsel. Tab. XX. sed nimium vivis coloribus vitiata.

D I A G N.

Cinereo-plumbeus, turgens, tuberculis rubellis exasperatus; supra regionem aurium utrinque prominentia mollis reniformis.

D E S C R I P T I O.

Corpus totum inflatum, turgens, æquale, verrucosum. Verrucæ in dorso maximæ, nec non in suris: in lateribus descendendo sensim magnitudine & numero decrescunt. Palpebræ utriusque tumor farciminis instar incumbit, quo multum protuberant. At evidenter est prominentia oblongo-reniformis, mollis, poris pertusa, quæ post singulum oculum supra aurium regionem utrinque enascitur. Oculi micant pulcherrimo rutilo colore, qualem cuprum exhibet cum auro fusum. Iris huic diurno tempore ad horizontem divisa est. Pedes postici

postici natatorii extrorsum quinquedigitati; palma vero introrsum dupli notata tuberculo flavo, quasi rudimentis digitorum, quibus videntur pro calcaneo uti. In anticis vero pedibus, digitus introrsum versi, extrorsum tuberculata. Color pro anni tempore, pro ætate animalis, aliisque circumstantiis multum variare videtur: verno tempore, cum e caveis, in quibus latuere, prodeunt, spurcæ sunt, ac fuscæ; postea vero, cum cutim muci instar semel iterumve exuere, nunc olivæ instar virent, nunc nigrescunt, nunc ex rubro vel flavo fuscescunt.

Nonnullæ maculas exhibent, plures, pauciores; majores, minoresve, nigras æque ac ex fusco rubentes, nullo ordine. Bina vero colli tubera ut plurimum ex rubro fusca sunt. In meis tamen, quos nunc extremo in autumno collectos ante oculos habeo, superficies superior plumbea, verrucis magnis, minimisve absque ordine confusis obsita; inferior subcinerea cum maculis obsoletissime cinereis est: verrucæ tamen ad annum aliquantum majores videntur, & rubræ sunt; in dorso solum subrubellæ; at subtus demum plane expallescentes. Præterea etiam nec maculæ in hac, nec vivus quisunque conspicitur color. Aures etiam nullas valeo detegere, et si meatum sub tuberculo, anterora spectante, reclinato detexerit, & ico ne indicaverit classicus in hisce auctor ROESLIUS A ROSENHOF. Est præterea adhuc pro diverso sexu discrimen: mari nempe abdomen magis

magis unicolor cinereum est, quod idem feminæ plurimis saturationis coloris maculis distinctum habetur. Mari insuper jam ad coitum apto (circa annum nempe ætatis quartum) pollici & primo digito (in hac vero specie minime tumidis) circumascitur cutis illa aspera. Primo tunc vere, ubicunque feminam, operi aptam, sive in continente sit, obviam habet, eam a postica parte circa thoracem amplexatur, palmis sub axillis femellæ intropressis. Ita juncti proximas petunt aquas: mare inter hæc turpissimum illum, notumque paludum ululatum edente; femina gruniente. Cum eo jam ventum est, ut partum hæc moliatur, mas ita tendit corpus suum, ut anus suus ano feminæ contiguus sit; simul & pedes tremulo motu ita agitat, ac si subito & violenter femellæ ova esset protracturæ, quod tamen minime facit, sed ea tantum in globum congerit, quo ea melius possit genitura sua, identidem profluente, perfundere. Aliquamdiu opere defuncti requiescent; tunc duplex linearis tænia, ex glutine constans, in quarum utraque alterno situ nigra graniformia ovula ponuntur, ex ano femellæ pendens conspicitur. Reiterant posthac novies circiter rem venereum, donec totæ ovulorum tæniæ expulsæ, ac fœcundatæ sint. Gyrini inde nati phytophagi, branchiis appendiculis ramosis testis: cum primum pedes ex crescunt zoophagi.

In umbrosis, sepibus humidis, hortorum ambulacris, ubi saltu ob'iquo non raro terrefacit; saepe in cellas vinarias per fenestras desilit, subterranea humida maxime quærens. Vere ac media æstate ut plurimum in paludibus occurrit: hybernatio in lutosis.

NB. ROESELIUS plures uno manu tractavit, incidit, examinavit, aerem tubuli ope in rimam laryngis inflavit, sucto lacteo, ex tuberibus capitis promanante, manus sibi conspurcavit, nullo unquam percepto incommodo.

BUFO OBSTETRICANS.

Icon aut descriptio nulla.

Bufo terrestris minor.

Hist. de l' Acad. des Scienc. 1741.

Vesperi æstivo tempore D. DEMOURS ambulabat in horto regio, in quo vidit coitum hujus bufonis cum femella sua: vidit hunc peragi amplexione tergi thoracis femellæ, palmis verso ad latera insertis, nec ob brevitatem ad pectus pertingentibus. Ita exspectans vidit prodire ovula oblonga, solitaria, theca membranacea forti tecta, quorum unum alteri per filum valde forte nexus erat, & formam veluti rosarii exhibebant. Requirebantur summæ vires, ut femella primum ovulum protruderet; hoc vero facto jam mari reliquit totam reliquam pro-

protrahendæ catenæ curam. Id vero animal, cætera stupidum, cum mira dexteritate perficit: primum nempe ovulum duobus mediis digitis plantæ dextræ apprehendit, & elongando illud crus tendit, femella manente immobili. Paulo post iisdem digitis plantæ sinistræ eandem comprehendit paulo jam inferius, nec in hoc negotio se præsentia observatoris passus est retardari; & hac ratione trahendo hac & illa alternatim planta non longe post suum absolvit obstetricandi officium.

Ex paucis his notis videant curiosi, quænam sit species? Videant, an eadem veneni sit rea, seu non; cui datur hæc invenire animalia, forte in nostris etiam non defutura terris?

BUFO IGNEUS (Feuerkröte).

Ræsel. Tab. XXII.

DIAGN.

Supra terreo-olivaceus, maculis nigris; infra albido-cærulescens, punctatus maculis læte miniatis.

DESCRIPTIO.

Statura huic minor, quam omnibus aliis bufonibus, ipsaque fere Hyla viridi; neque ætate majorem adipiscitur. Corpus planiusculum, supra terreo-nigrum, oblique inspectum obsoletissime olivaceum, cum maculis obsolete nigricantibus, utrinque subæqualibus. Subtus

non solum per omnem trunci superficiem, sed & gulam, quatuor crura, pedumve plantas elegantissime picta: fundus nempe, seu macularum intervalla ex candido cærulescunt, maxime saturate circa anum; per hunc sparguntur maculæ elegantissime miniatæ, insularum, seu mapparum geographicarum comparatione inter se confluentes. Verrucæ præterea exiguae utramque occupant superficiem: dorsales conclores; abdominales contra albæ; albissimæ & planissimæ ad gulam; in ventre elatiore. Omnibus his punctum nigricans veluti centrum inscriptum est, maxime in abdomen, femoribus, ano, supra & infra. Pedes postici per omnem digitorum longitudinem palmati sunt. Pupilla in obscuro orbicularis; eadem in aprico miro & novo spectaculo perfecte triangularis fit, aureo cincta limbo. At reliquus oculus fuscus magis quam flavus est. Copulari incipiunt Aprili & Majo, sed parum hæc copulatio durat, nec nisi mera sunt præludia. Fortius demum mense Junio cohærent, ubi post plures dies femina per vices ova sua enititur, quæ maritus admoto ano singulis, quos a femina fieri observat, nixibus sua conspergit genitura. Ova congenerum majora sunt, etsi ipsa parens minima. Gyrinus facile noscitur, qui semiadultus cauda, multis transversis validis musculis, & membrana succingente venulosa, ac fere reticulata, differt. Differentia aliqua, quod unidorsum subcinereum, alteri magis nigricans fit, sexum videtur inter esse.

H A B I T A T I O.

In paludibus nostris Danubialibus ingenti in copia: autumno omnes viæ scatent eundo in Nusdorff.

M O R E S.

Si proprius quidquam accedat, nec tamen fugiendi detur occasio, protinus ad terram se se applicat, ut tutius lateat. E littore saltu facto se subducunt in aquam, uti Ranæ genus. Aquam inficiunt muco, quo cutis squallet. Ubi vero eum tetigeris, opisthotono quasi correp-tus, se se recurvat; si vexare pergas, irata fœ-tet odore tetro, ac inter crura postica spumam emittit, saponato similem. Cæterum surdum, sed citius iteratum, grunitum, & interdum si-mili ratione productum tonum, qui risum fere referat, minusque ingratum, quam reliqui fun-dant bufones, nec non lenius acutiusque sonan-tem edit. Sed nulla gulæ inflatio, nec globus inter hæc comparet. Peculiare habent, I. quod de die in littore apricentur, II. quod ova pa-riat acervatim, an ideo distinctum genus?

EXPERIMENTUM IX.

Die 28. Augusti.

In mentem nobis venit, hunc primo aviculis exhibere, quæ ictibus suis præ-dicta ratione (*Exp. V.*) eum fere inter-fecerunt; nec tamen inde læsæ sunt.

EXPERIMENTUM X.

Die eadem.

Iuveni columbæ squallens hic bufunculus ad latus implume applicabatur, & cum ala ibidem tamdiu detinebatur, donec esset mortuus. Observavimus columbam fuisse humore, quem hic ex postica parte emittere solet, conspurcatam. Neque tamen columba exinde læsa est.

EXPERIMENTUM XI.

Die 19. ejusdem.

Integrum tales bufunculum, adipe illitum, vivum cani devorandum dedi; is vero inde non magis læsus est, quam si aliam carnem vorasset. Servavi canem adhuc longo tempore in meo cubiculo, ne posset me infcio revomere: verum nec nauseavit quidem.

EXPERIMENTUM XII.

Die 28. ejusdem.

Curavi apportari novas sepes, cum in Exper. IV. vidisssem, hæc animalcula esse veros lapides lydios omnis veneni. Adhibui autem tres, ut hunc bufunculum demorderent: singula statim a morsu sum-
mam

mam visa est pati debilitatem, & leipo-thymiam; ea debilitas ita est aucta, ut paulo post jam pro vere mortuis habuerimus. Verum altera die, cum vasculum, in quod credita cadavera conjeceram, aperui, omnes sanas, alacres, discurrentes inveni, unamque ex iis sanam nunc in longam hyemem adhuc conservo.

C O R O L L A R I U M.

Ergo bufo hic minus perniciosi, quam congeneres, in se habet; attamen aliquid narcotici videtur continere.

R A N A A L P I N A.

Descriptio & Fig. nulla.

DIAGN.

Quod atra tota.

HABITAT in declivibus Schneeberg. Visa haud raro botanicis nostratibus; at! hactenus nunquam descripta.

R A N A C A M P A N I S O N A.

*Icon Gesner. pisc. 952. descript. ibid. pag. 809.
n. 4. & 5.*

DIAGN.

Cinereo lividus, vesiculis adspersus; dorso utrinque limbo tereti longitudinali a lateribus distincto; abdomine pallido; inguinibus rugosis.

V O X.

Boatus sonum campanarum e longinquo perceptum imitatur. Audita circa Viennam, sed ego vivam non obtinui.

R A N A M U T A.

Icon Ræsel. Tab. II. III. I. (Rana temporaria Linnaei).

DIAGN.

Color ruffo-fuscus; macula oblonga nigra inter oculos & pedes anteriores; crura fusco-fasciata.

D E S C R I P T I O.

Primum, quod sub conspectum cadit, est macula oblonga nigra, utrinque inter oculos & pedes anteriores, utrinque angustior; medio, qua latior, lineam emittit, quæ limbo prominulo aucta ad articulationem femoris excurrit. Color huic est ex ruffo fuscus, at positis saepius (muci tenuis forma) exuviis, lucidior idem, magisque variegatus versus medium aetatem fit. Talem ROESELIUS in frontispicio operis sui pinxit. Subtus albescit, & aetate proiectiori variegatus evadit. Crura tota maculis fuscis fasciata sunt. Lingua emarginata, glutinosa ad muscas, quibus infidiatur, illaqueandas. Tertio aetatis anno, verno tempore, cum nempe coitus instat, mari uterque pollex aspera tegitur cute, qua firmius retinet, itidemque magis in voluptatem extimulat femellam. Tum temporis sexus distingui primum potest, non tantum

tum cute scabra pollicis, qualis soli mari est; sed etiam abdomine, quod nunc mari conspersum est maculis ex cinereo albescientibus; feminæ vero ex flavo rufescientibus. Mas coitum celebrans insilit feminæ tergo, brachiis complectens ita stringit thoracem, ut ea forte vi membrana in abdomine rumpi videatur, quæ ovula continet. Ovula citra ordinem tumultuarie emittit, numero 1100., in multiplicationem stupendam, profecto forte non sine omni usu, in nutrimentum hominis? Inde gyrini phytophagi branchiis respirantes elementum aqueum; quæ munit appendicula cornu cervino similis, sed post paucos dies decidua.

H A B I T A T I O.

Primo vere in paludibus inter bufones, quos incalescente aere prædæ fascino deserit, vivit enim culicibus, muscis, in quas irruens vehementer in altum, ac longinquum salit. Autumno, seu tempore nubilo iterum reddit in paludes; ac hyeme ingruente sese defodit in limum fundi. In culina, ac foro adhuc nimis scrupulose separatur ab esculenta, dum æque pro cibo esse posset; innocue enim manducata esse Norimbergæ ROESELIUS pag. 16. 17., quin & Viennæ, venduntur enim jam in foro detracta cute, antequam esculenta soleat comparere. Volui itaque experimentis etiam disquirere, an forte justam, qui ab esu earum sibi timent, - causam habere possent.

EXPERIMENTUM XIII.

Die 12. Octobris.

Aquam, in qua immersæ diu jam detinebantur hæ ranæ, cani in os infundi curavi; verum illa ei non magis obfuit, quam fontana.

EXPERIMENTUM XIV.

Die eadem.

Applicui varias sepes, ut hanc ranam commorderent, cum illæ alias ab omni vel vestigio veneni valde soleant affici; verum hac vice nec seps ulla, nec ipsa rana commorsa quodquam notabile incommodum exinde contraxit.

COROLLARIUM.

Ergo rana muta veneni expers est.

RANA ESCULENTA LINNÆI.

Icon Ræselii XIV. XIII.

DIAGN.

Viridis, maculis nigris; ore elongato; dorso linea longitudinali lutea triplici angulato.

DESCRIPPIO

Caput ore acuto elongato, supra carina eminente; extreum os & maxillarum margo ex

ex viridi subflavet. Oculi fulgentes, aureoque circulo ornati. Corpus viride nigris conspersum maculis; Præsertim vero viridis color florentissimus est post coitum, postea pallidior; in quibusdam subfuscus etiam evadit: inde fabula in plebe nata, ranas mutari æstate in bufones. Ab extremo ore oritur linea lutea, quæ per medium dorsum ducta, in ano, instar anchoræ transversa finitur. Similis, & in fimbriam veluti elevata, utrumque latus ab oculo ad femorum posticorum articulationem ducta, ornat. Latera & crura dilutiori, & ex viridi subflavo colore differunt. Præterea crura adhuc maculis transversis undulatis, veluti imperfectis fasciis, teguntur. Abdomen albidum, maculis quandoque cinereis, vel maxime in femina distinctum.

H A B I T A T I O

In stagnis.

V I C T U S

Omnium, quæ moventur, & quibus vincendis par est; vegetabilibus igitur, & mortuis animalibus non insidiatur, quia non moventur; in alia contra minime edulia, si modo moveantur, irruit, sed, si non placet, mox revomit. Id pro fundamento est ranas hamo fascinandi, ut nempe in filo particula panni scarlatini cum hamo appendatur, & constanter agitetur: ita ranæ statim irruunt, sed hamo retinentur in prædam.

MORES.

Mas clamofus, ex foraminulis, quæ vulgo pro auribus habentur, clamando quarck, quarck, vesicam utrinque extrudit, ac inflat, quibus femellæ carent.

COITUS.

Dum coitus instat, nempe mense prium Junio, cum quartum egerunt ætatis annum, mas diu, noctuque clamat; pedum tunc anteriorum tument pollices, & cute teguntur furva aspera. Cum femella ovula enititur, mas singulis vicibus ea sua conspergit genitura, mutata voce inclamans: geck, geck.

HYLA VIRIDIIS.

(*Rana arborea Linnæi*) *Icon. Ræselii*
Tab. XI. IX.

DIAGN.

Supra virens, infra albens, utroque latere linea flava.

DESCRIPATIO.

Supra læte viret, at subtus albet tuberculis candidis contiguis, abdomen, gulam, femora subtus æqualiter exornantibus. Utramque superficiem linea flavescentia, subtus livido-violaceo-umbrata, dirimit, dum prope nares orta, trans oculum ducta, utroque in latere per caput, corpusque extenditur. Pone femora vero ad gibbositatem dorsi reflectitur, inde relicto angulo acutissimo (quem subiectus

jectus color livido-violaceus expletus redit ad femora, & posteriorum pedum margines eleganter ambit. Similis linea, sed pallidior, per marginem superioris maxillæ decurrit, & vedes anticos, quos circa circum concinne ambit.

C O I T U S.

Quarto ætatis anno primo vere mas ad piscinas se confert, &, qui hucusque mutus fuit, jam, allecturus femellam, diu noctuque coaxat; gulam inter hæc in magnum monstrorum globum inflat, quo pro folle utitur ad vocem intendendam. Gula per hoc fit laxior, & fusca; hinc post coitum facile discernuntur mares, qui antea femellis erant simillimi. Coitus absolvitur amplexu thoracis a parte postica, sub quo pollices in latera sub axillas fortiter inserit. Post coitum mutant colores, & subfuscæ primo fiunt, dein subcinereæ saepius, fuscisque maculis variæ; demum, antequam priorem assumant colorem, ex cœruleo virides. Cantilenæ posthac non amplius oblitiscitur, sed adscensa arbore ex classe amentacearum, calyciflorarum instante pluvia multum coaxat, insidens folio a parte inferiori. CATESBY. Frigore autumni ingruente limo conditur, ibique manet, primo vere saepè medius prominet, mediusque adhuc latet, donec se penitus liberet.

NB. In manu diu circumferri absque ullo damno possunt. ROESEL. pag. 38., hinc experimento non videbantur indigere.

PROTEUS TRITONIUS.

Tab. II. Fig. 2.

DIAGN.

Capite guloſo oculato; pedibus poſticis gra-
dientibus, trunco brevi, dorſo pinna mem-
branacea.

DESCRIPTIO.

Pellucido-maculatus; ſtatura perexiguus.
Caput majufculum orbiculato-triangulare, an-
tice obtuſiſſimum, depreſſum; gula tumidula
alba. Branchia exſtantia, appendiculata: ſupra
aperturam appendiculis utrinque tribus, poſ-
teriorum lateraliter villoſis, ſeu ſecundo-pin-
natis; ſummo longiori, inſimo vero breviſi-
mo. Abdomen rubet, a transparente rubello
pulmone. Cauda compreſſa. Digiſi pedum
ſine articulis breviſiſimi. Dorſum medium
membrana lata natatoria percurrit, quæ a
nucha, tenui incepta principio, oritur, inde
latior facta, in cauda latiſſima, circa finem
eius reflectitur, verſus anum redit, ibique
extenuato fine terminatur.

HABITATIO

In lacu frigidiflmo, qui eſt in alpe Eſcher.
Extra aquam vix viſus.

MORES.

Caudæ aliqua parte mutilatus non raro oc-
currit aliorum gradientium more. Quieti fe-
dent in fundo lacuum, ſeu stagnorum frigi-
difi-

dissimorum. Mutata patria cito pereunt. Asylum in glutine fundi paludum. Extra aquam lentissime progrediuntur, membrana natatoria & villis branchiorum collapsis. Saporem & odorem pisciculorum degustati habent. Aquam glutinosam faciunt.

An gyrinus tritonis alpestris? negant I. anni tempus, quo repertus, nempe extremo autumno, quo nix jam cadebat. II. relatio alpicolarum, qui dicunt toto anno reperiri immutatum. III. in aqua branchiis utitur, extra aquam eodem tempore pulmonibus pro arbitrio, quod alias gyrini non solent. Si quis melioribus argumentis contrarium ostenderit, acquiesco.

EXPERIMENTUM XV.

Die 14. Octobris.

Talia animalcula imprimis g. feli dedi deglutienda; totidem columbae & cani. Nullum inde vomuit, vel male habere videbatur; quin inter haec omnia experimenta egregie pinguefiebant omnia.

O B S E R V A T I O

Pastorum alpestrium: boves in Etscher per totam æstatem, subinde etiam pastores eam aquam, his animaculis refertissimam, bibunt; nec quisquam inde læsus est.

OBSERVATIO II.

Mortua cito corrumptuntur, & cum aqua in gluten resolvuntur, foetorem tunc corruptorum piscium spargunt: quisquis manus hoc corrupto liquamine conspurcavit, altero die in iis pruritum percepit.

COROLLARIUM.

Veneni nihil habet, at cita forte corruptio videtur impedire, ne possit instar pisciculorum in cibum adhiberi.

TRITON ALPESTRIS.

Tab. II. Fig. 4.

DIAGN.

Corpo atro tuberculoſo; abdome croceo-rubro immaculato.

DESCRIPTIO.

Oculi aurei sunt; corpus ventricosulum, verrucis minimis asperum; in fronte tamen & cauda minoribus, subtus nullis. Color supra ubique ater; a gula vero inde in abdomen & anum usque croceo-ruber; ita & caudæ inferior acies, sed ea magis flavescens, & maculis fuscis dirempta. Atrum dorsi, & rubrum abdominis colorem intercedunt puncta alterna nigra, quæ abdomen utrinque includunt. Cauda compresso-lata, fere diaphana, maxime in inferiori acie, qua flavescit. Plantæ depresso circumscriptione circulari; digitæ oblique striati, simplices, plani.

H A B I T A T I O .

In Etschero monte.

M O R E S .

Exit tempore pluvioso. Irata pressa , vel
calefacta sudat.

E X P E R I M E N T U M XVI.

Die 16. & 17. Octobris.

Juveni columbæ hoc animal ad latus
implume applicui, & inter alam retinui,
posthæc adeo madebant omnia , ut ani-
malculum in columbam urinam suam di-
misisse conjecterim. Altera die columba
claudicabat ; hinc verisimilitudo nata est ,
quod halitus hujus bestiolæ arthritidem
faciat. Verum tamen repetito experi-
mento in aliis columbis , in gallinis , in
cane , & fele juvene haud fuit idem ,
licet singulis vicibus valde sudaverit , &
tota cute maduerit hæc bestiola. Sed ani-
malia æque fana manferunt , ac fuerunt
ante.

E X P E R I M E N T U M XVII.

Die. 18. Octobris.

Juveni cani vulnus in femur inflixi ,
& hunc eundem tritonem per quadrantem
horæ nudæ applicui carni , itidemque af-
fri-

fricui. Verum vulnus bonæ notæ mansit, & facile consanabatur, et si canem, ne unquam lamberet, custodiri curaverim.

EXPERIMENTUM XVIII.

Die eadem.

Cani alteri hunc eundem in os vivum posui: inde statim vomuit. Verum experimentum deceptorium erat, quia videbantur fauces mechanice magis irritatæ fuisse. Itaque exactius comprobaturus, quid in re subesset,

EXPERIMENTUM XIX.

Die 20. Octobris.

Jussi talem in duas partes dividi: prodiit omnium adstantiam consensu teter fœtor. Singulam portionem cani, cum adipe illitam, ut lubentius deglutiret, ingeri; renuebat quidem deglutire, sed deglutiebat tamen. Nec vomuit, sed bene exinde habuit.

COROLLARIUM.

Adeoque tetur licet fœtorem sparserit, tamen ob id magis nauseosus, quam vere venenatus est.

TRITON CARNIFEX (*)

Tab. II. Fig. 3.

DIAGN.

Corpore atro tuberculoſo; gula punctata; abdōmine maculato.

DESCRIPTIO.

A priori diversus, quod minor: gula punctis nigris croceisve; abdōmine nigris croceisve maculis eleganter variis. Caudae inferior acies rubra; superior vero linea subrubella, a nucha per dorsum ducta, percurritur. Digiſ teretes, tenues, acuti.

HABITATIO.

In præruptis umbrosis, fabulosisque.

TRITON PALUSTRIS.

Tab. IV. Fig. 2.

DIAGN.

Corpore glabro; gula lœvi maculis characteriformibus, abdōmine subrotundis; dorso supra plano, utrinque obtuse angulato; digitis teretibus.

DESCRIPTIO.

A prioribus differt; quod subcinereo, plumbeoque varius, glaber, dorso longitudinaliter biangulatus. Gula maculis in charac-

K rum

(*) Nomen a cauda ancipiti, cuius acies veluti cruenta.

rum speciem confertis. Abdomen pallidum subcroceum, maculis in quatuor phalanges dispositis, intermediis distantibus, lateralibus in lineam continuam subconfluentibus. Caudæ acies inferior obiter rubella; superior, & dorsum stria destituitur.

HABITATIO

In stagnis Danubialibus.

TRITON CRISTATUS.

Aet. Reg. Paris. anno 1729. Tab. 15. Fig. 1. cum fusâ descriptione. WURFBAIN Tab. II. Fig. 3. 3. cum bona etiam descriptione pag. 65.

DIAGN.

Corpore spongioso nigrescente, maculis rotundis atris; gula hispida; cauda glabra, punctata; tænia utrinque longitudinali alba.

DESCRIPTIO.

Corpus supra nigricans maculis, rotundis atris; æquale, teres, verrucis mollibus hirtum, asperumque. Subtus croceo-aurantiacum maculis subrotundis, nigro-cæruleis, oblique eleganter confluentibus rugosa, nec verrucosa; gula pallida aliquando tamen variegata, verrucis acutis. Genitalia mari tumida, verrucis majoribus hispida. Eidem ab extremitate ore linea prominere incipit, quæ medium per frontem excurrit; in nucha in cristam dentatam elevari incipit, quæ inter pedes posticos finitur; digitæ pedum longiores,

di-

dilute, pellucidoque aurantii, nigris cinguntur fasciis. Cauda in origine subverrucosa, mox glaberrima ac politissima fit, compressa, ensiformis, subpellucida, superne magis arcuata, inferne vero rectiori acie, nigricans, punctis atris refertissima, media percurritur utrinque tænia alba.

H A B I T A T I O.

In paludibus putridis.

M O R E S.

Vescitur cadaveribus; fugiens cauda ele-
ganter remigat; moribunda se contorquet,
mordet, quasi rabida.

E X P E R I M E N T U M XX.

Die 27. Octobris.

Multos collectos servabam murales sepes: hos omnes admovi huic tritoni, ut eundem morderent; noveram enim ex experimentis prioribus hos esse cer-
tissimum veneni explorandi lapidem ly-
dium. Acriter vero eum dentibus reti-
nuit unusquisque. Phænomena in omni-
bus erant similia: primo nempe pedibus anticis fiebant paralytici; successit summa totius corporis, absque ulla tamen convulsione, debilitas; inde sensim ad motum inertes fiebant; tandem per lon-

gissima solum intervalla respirabant; ultimo omnem facultatem motus amittebant, & placide moriebantur.

EXPERIMENTUM XXI.

Die eadem.

Eundem ita laceſſitum paulo post cani totum ingeffi: bene canis exinde fe habuit, & per horam in cubiculo fedit, ambulavit, muſcas cepit &c., nec potui obſervare, an poſtea revomuerit?

COROLLARIUM.

Venenum ergo hujus animalis non eſt tam crudele, ut illud veteres proclaimarunt, cum foliſ ſenſiliffimis ſepibus exitiale fit.

SALAMANDRA EXIGUA.

DIAGN.

Corpoſe fuſco, cauda compreſſiuaſcula.

DESCRIPTIONEM

Non adornoſi, ſed en iconem *Tab. III.*
Fig. 4.

HABITATIO.

In vallis humidis, & ad ſepes fruticosas, ſubtus lutoſas circa Viennam, ubi nunquam alia ſalamandra viſa eſt; ergo non videtur gyriuſ eſſe alterius?

M O R E S.

Terram mobilem reddit, terebrando instar
favi apum: in eam se subducit viso hoste.

SALAMANDRA ATRA.

(Austriacis Zettermandl.) *Tab. I. Fig. 2.*

DIAGN.

Atra tota immaculata.

D E S C R I P T I O.

Atra tota absque maculis; maculosa duplo minor. Palma, digitique depresso, nec toroso, uti sequenti. Occiput utrinque prominentia plano-oblonga. Collum capite multo angustius, nec subæquale, uti præcedenti. Verrucæ umbilicata supra singulam costam laterum.

H A B I T A T I O.

In alpe Etscher, ubi nunquam visa salamandra maculosa. Ergo una non orta ex alia.

M O R E S.

Quærit speluncas, foramina.

E X P E R I M E N T U M XXII.

Die 16. Octobris.

Lacti primo commisimus has bestias, usquedum pene suffocarentur, ita ut exemptæ tamen mox in sicco reviverent.

Lac infusum cani est, qui eo bene nutritus est, nec incommodum percepit.

EXPERIMENTUM XXIII.

Die eadem.

Sed illud etiam lac, quod ipsa hæc laceflita bestia per cutim suam exhalat, variis illinivimus aliis animalibus: pullis gallinaceis, passeribus, catulis, felibus. Catulis & passeribus etiam in os ipsum hujus lactis guttas expressimus, ac deglutire illas coegimus: nec observavimus ullum post hæc omnia sequutum esse incommodum.

EXPERIMENTUM XXIV.

Die eadem.

Duobus sepibus hæ ipsæ mordendæ datæ sunt: a morsu paulo diutius durant, quam *seq. expr. XXVII.* Sed tandem etiam convulsi quoque cum opis-thotono mortui sunt.

EXPERIMENTUM XXV.

Die eadem.

Sub hoc experimento iratum animal nobis sæpius lac suum in faciem &

& oculos vibravit, sine ulla tamen nostra noxa.

EXPERIMENTUM XXVI.

Die eadem.

Ut videremus, an etiam serpentes ex hoc lacte interirent, ita intercepimus hanc salamandram inter maxillas Natricis, & desuper filis colligavimus, ut teneretur ita per multas horas in ore servare. Defluxit autem in os magna vis albissimi lactis, ut fila, quibus colligabatur, distincte exinde maderent. Verum exempta salamandra ex ore Natricis, utraque bestia sana erat.

COROLLARIUM.

Venenum ergo satis mite est, nec metuendum homini.

SALAMANDRA MACULOSA.

Ræsel. de Ranis in frontispicio.

DIAGN.

Atra, luteis maculis, macula utrinque ad occiput punctata.

DESCRIPTO.

Caput latum convexiusculum; oculi in anteriori capitis parte siti; palpebræ macula aurantia obtecta. Occiput utrinque macula

aurantia, nigro-punctata, oblongo-reniformi. Caput subtus etiam luteæ distinguunt maculæ, in omni ambitu sub maxilla inferiori sitæ. Reliquum corpus, caudam & pedes undequaque aurantiæ, subtus tamen dilutiores, partim rotundæ, partim oblongæ, sed raræ, ornant maculæ. Color totius corporis aterrimus est, qui subtus expallescit in cærulecentem. Cauda post femora conico principio orta, sensim magis teres fit tota tamen annulis, quasi articulis constans. Verrucæ ubique molles, lactiferæ; sed duriusculæ, pallescentes in apicibus digitorum, & lateralibus tarsi carpique, qua pro calcaneo utitur. Latera fulcis profundis transversalibus in tumida, sed mollissimas distinguuntur costas, quæ in conicam caudæ partem continentur, & commissæ in reliquos abeunt annulos. Plantæ pedum tumidæ. Tubercula alterna medii dorfi verrucæ sunt, quæ medio puncto notantur. Corpus mollissimum, lævissimum, licet verrucosum.

WURFBAINIUS adultas Salamandras vitro, aqua repleto, immisit: observavit post aliquod tempus fundum ovulis scatere, e quibus demum exiles gyrini emerferunt. Idem pictum reliquit IMPERATI in *Museo*. Ultimo tamen Cel. MAUPERTUIS in *Actis Parisinis* 1727. monuerat, salamandras præter ova semper etiam fœtus vivos numerosos eniti. Metamorphoses gyrinorum non inconcinne notatas reliquit IDEM WUREBAINIUS in *Tab. III.* ovum nempe ellipticum, quod continet con-

tor-

tortum, sed jam viventem, embryonem *Fig. B.*; gyrinum vero jam ovo liberum, sed nondum pedibus instructum *Fig. C.* exhibet; parvam demum omni nota salamandram, sed adhuc per dorsum & superiorem caudæ partem membrana alatam *Fig. A.* repræsentat.

H A B I T A T I O .

In subalpinis, & alpinis, & aliis montosis sylvaticis.

M O R E S .

Intrepida minarum, quo ire instituit, pergit; spiraliter contorta quiescit.

De vehementia veneni salamandrini omnes Veterum libri pleni sunt. Mendaciorum Pater CAJUS PLINIUS jam sequentia reliquit: *Inter omnia animalia venenata, inquit, salamandræ sce-lus maximum est: populos necare improvidos potest, nam, si arbori irrepserit, omnia poma inficit veneno, & eos, qui ederint, frigida enecat vi. Quin imo si contactio ab eo ligno vel pede crusta panis incoquatur (id est: si ad parandam panta tellam lignum, quod salamandra pede tetigit, succendatur) idem beneficium est; vel si in puteum cadat; quippe cum saliva ejus quacunque corporis parte, vel in pede imo respersa, omnis toto corpore defluit pilus.* Lib. xxix. Cap. IV. MATTHIOLUS in Diosc. Lib. vi. Cap. iv. hæc omnia pro divinis effatis recipit, & addit: *Non solum, ait, veneno inficit, & necem adfert salamandra sicca & in pulverem redacta, pota, vel clam cibis admista, verum etiam morsu, viperarum modo.*

Quin etiam fructus & herbas inficit tum saliva quadam, tum mucosa specie, quæ a toto ejus corpore sudat, magno gustantium discrimine, siquidem plerique inventi sunt. qui hoc veneno interiere: proinde mirum non videtur, integras familias periisse, quod aquas bibissent, in quorum puteos forte salamandra ceciderat, vel quod panem comedissent, furno coctum, qui lignis ab eo infelix incaluerat.

JULIUS CÆSAR SCALIGER totos agros salamandræ afflatu veneno infici, ut omnes, qui a granis in eo maturandis unquam comedant, veneficio pereant. *Ad Cardan. Exercit. 185. circa fin.* Et eo demum nugarum devenit JOANNES PINCIERUS, ut non solum hæc omnia verissima esse sancte affirmet, sed etiam tales homines ante mortem adhuc maculosos fieri, quemadmodum salamandra ipsa est, tradat. *Parerg. otii Marburgensis Lib. III. Cap. 49.* Ut absurdiora, & peripateticam insuper scholam redolentia, taceam, quæ AELIANUS, GREVINUS, AVICENNA, ALDROVANDUS, JONSTONUS, CÆSALPINUS, WOTTONUS de eadem habent.

Symptomata a morsu salamandræ carmine expressa reliquit NICANDER in *Alexipharm.*

*Continuo stupido lingua inflammatur in ore,
Et subito torpent languore, malique tremores
Frigida concutiunt, solvuntque in corpore membra,
Ut quadrupes præmus, pueri instar, inambulet æger,
Usque adeo obtusum est, & hebescit mentis acumen.*

Ex quibus terribilibus relationibus compulsi forte ortum est adagium : *eum, quem salamandra momorderit, tot opus habere medicis, quot bestia habet maculas.* WURFBAIN. l. c. 92. Ac plane etiam in jus Romanum irrepere hæc somnia, in quo lege cautum est, ut homo, qui alteri temere cicutam, salamandram, aconitum &c. dederit, pœna teneatur legis Corneliæ L. 3. §. 3. ff. ad legem Corneliam de Sicariis & venefic. ; quare etiam CARPZOVIUS in Collegio criminali Part. I. quæst. 20. n. 2. speciatim de eorum pœna agit, qui salamandram homini exhibent.

Sed primus, qui sapere humanum genus monuit, incomparabilis VERULAMIUS, etiam hanc salamandram attingit: *Excessiva, inquit, salamandrina figmenta de earum veneno, — — — nescio, a quo tantæ fidei & auctoritatis auctore vel doctore primum excogitata, aut proleta fuerint, — — — sine ullo rationis, aut experientiæ præmisso examine.* Augment. Scienc. Lib. I. Paulo post CONRADUS GESNERUS Antiquorum errores directe confecit, experimento suo ostendens, salamandram quomodocunque vexatam, aut irritatam nunquam mordere. WURFBANIUS plane animal manu tractavit, & anatomen ejus nudis instituit manibus, sub qua sibi crebras humoris lactei guttas in oculos insperfas fuisse, absque ullo tamen damno, ipse testatur. Refert IDEM quoque, se cum commensalibus suis æstate refrigerationis causa aquam ex fonticulo potasse, ex quo postea salamandas ipsi extraxerint, omnia absque incommo-

modo. vid. pag. 100. Directum argumentum contra hujus animalis venenum est ille specialis casus, qui Academiæ Naturæ Curiosorum anno II. Ofs. 206. oblatus est: femina nempe ad occidendum maritum, cuius erat pertæsa, salamandram pulmento incoxit, quod tamen omne ille solus citra ullum superveniens malum symptomata cum appetitu comedit. Fuere etiam, qui in Actis regiis Parisinis experimenta directiora cum hoc eodem animali instituerunt; & imprimis Cel. MAUPERTUIS an. 1727. Pluviae crebræ, ait Ille, quæ hoc mense Octobri ceciderant, fecerunt magnam quantitatem salamandrarum prodire, quæ mihi cum omnibus præcautionibus apportabantur, quæ tantum observari possunt contra animal maxime terribile. Primum, quod tentabam, experimentum, continuat IDEM, erat circa illud prodigium incombustibilitatis salamandræ: projeci ergo plures in ignem; plurimæ earum in instanti perierunt, quibusdam solum successit, ut semicombusæ exsilirent, verum & hæ non poterant secundo tentamini resistere. Inter hæc observabam, quod, dum vix in igne sunt, guttis sui lactis tegentur, quod rarefactum calore sponte prodit, maxime in capite, & in mammellis; & in instanti indurescit, quandoque forma perlarum. Circa venenum mihi proposueram duas res tentare: I. sine re morderi aliquod animal a salamandra. II. dare comedendam salamandram alteri animali. Verum non inveneramus animalia, quæ vellent comedere salamandram; nec salamandas, quæ vellent mordere animalia. Inutiliter mille illas modis vexavi, nulla tamen os aperuit: oportebat ergo eis os aperiri.

riri. Verum dum vidi earum dentes, quæ verisimilitudo, ut animal mordere possent! parvisunt, instar serræ, & æquales, scindere ergo potius valerent, quam mordere. Oportebat ergo animal habere cutis subtilissimæ: in dilatum ergo os inferui plagam pulli deplumati; verum etsi maxillas ejus longe fortius apprimerem, quam animal unquam valeret, tamen potius dentes retrocedebant, quam penetrarent. Detraxi etiam partem cutis infemore, & morsum nudæ parti applicui; applicui quoque morsum supra labia, & linguam canis, supra linguam galli indici cum salamandris recenter captis: at nullum symptoma ex omnibus his observari potuit. Supererat jam alterum: at canes potius fame perire volebant, quam horum quidquam degustare. Sivi ergo cani aperiri os, & ingessi ei salamandram in frusta discissam, quæ partim adhuc vivebant; curavi etiam ingeri gallo indicoparvam & totam salamandram. Utrumque animal post hoc ita hilare nobis visum est, ut ante. Canis tamen post horam caudam & pedes salamandræ revomuit; reliquum ille, at gallus indicus totum retinuit. Unus, uti alter postea edit, & babit uti alias, nec ullum signum morbi dedit. Demum lac etiam, quod salamandra exsudat, pane detersi, eundemque panem pullo ingessi; in idem lac etiam cuspides intinxí, & hos in vulnera, quæ in ventre & femoribus pulli feceram, infixi: at totum inutile erat, & nullus effectus sequutus est. Lac illud simile est laeti quarumdam plantarum, quod discisse fundunt: habet nempe acrimoniam & stipticitatem intolerabilem; nihilominus tamen lingue impositum, ut ut crederes, debere in eo loco sequi vel cica-

cicatricem vel corrugationem, tamen malum durans non producit. Quidam pisces meriti sunt nomen urticarum per similitudinem, quam habent cum hac planta, dum tangitur: ita & nostra salamandra posset considerari ut tithymalus animalium.

Etsi quidem per hactenus dicta quæstio de veneno salamandrino satis definita videatur, volui tamen etiam ipse experimenta capere.

EXPERIMENTUM XXVII.

Die 1. Octobris.

Admovimus hanc lateri implumi pulli gallinacei; tum etiam columbae, & cum ala ejusdem retinuimus corpori appressam. Animal inter haec multum albi lactis exsudabat, ut latus nudum inde madezieret. Nullum tamen inde vel pullus vel columba vitium contrahebant.

EXPERIMENTUM XXVIII.

Die 6. Octobris.

Duo sepes murales momorderunt hanc salamandram, quæ sentiens morsum, conabatur effugere, & omni modo declinare eundem: irata igitur plurimum lactis dimisit in os mordentis sepis. Primus sub ipso experimento mortuus levissimis tantum vitae signis reliquis; alter duobus mi-

nutis postea opisthotono, & convulsione pedum periit. Tertio etiam cuidam lac exsudans in os illitum est: paulo post hic opisthotono corripiebatur; mox spasmo in latus contortus, ultimo eodem latere paralyticus factus, tandem plane periit.

EXPERIMENTUM XXIX.

Die 3. Novembris.

In frusta consideram integrum, cani intrusurus: videbatur valde nauseare solo percepto odore, homini licet non ingratto; sed coactus deglutire, retinuit totum in ventriculo per horae integræ spatum; inter haec nulla functio læsa est, canis facie hilaris prospexit, attamen post horam integrum immutatam vomitu reddidit, absque ulla mala sequela.

O B S E R V A T I O.

Salamandræ non solent se urina defendere, uti busones, sed ejaculantur lac ex poris in hostem.

C O R O L L A R I U M.

Peculiaris naturæ est illud lac, quod praeter fragrantiam sumimam aliquid contineat, quod sepibus exitiale sit; nec forte errant, qui inde medicamentum suminarum virium exspectant. Quoniam vero venenum non est, non videmus illis

illis antidotis Plinii , Dioscoridis , Nicandri , Avicennæ , Aetii , qui plurima commendarunt ; nec magis semine halicacabi , quod ultimo adhuc PAULUS SORBAIT laudavit (*Prax. III. append.*) , indigere .

S E P S S E R I C I U S .

Tab. II. Fig. 5.

D I A G N .

Collario adnato ; scutis intermediis quadratis ; cute laxa delicatissima ; tenerrima , sub-squamulata , fusca .

D E S C R I P T I O .

Tegmen capitis postice integrum , ore extre-
mo per fulcos divisum ; scutum supraorbitale
convexum , utrinque distinctum . Thorax tec-
tus cuticula delicatissima , subsquamulata ,
contorsione introrsum rugescente . Cauda du-
plo longior corpore , teres , extenuatissima . Co-
lor superne idem obscure fuscus . Collarium ru-
gescens adnatum , delicatissimum . Color col-
larii , abdominisque rubellus ; viridulusque pro-
vario solis obversu : argentea resplendens . Cor-
pus glaberrimum , tenellum , subpunctatum .
Caput ovale . Lingua obtuso - emarginata , ceu
anguis fragilis .

H A B I T A T I O .

In stratis lapideis circa aquas .

M O R E S .

Sequenti tardior , etsi major .

Ex-

EXPERIMENTA cum hac specie non tentavimus.

S E P S A R G U S.

Tab. I. Fig. 5.

D I A G N.

Collario adnato; scutis intermediis quadratis; corpore quaquaversum ocellato.

D E S C R I P T I O.

Statura omnium minima, si adulta? supra bruno-cinerea undequaque ocellata. Ocelli medio flavi, circulo nigro cincti: dorsales obsoletiores, minus distincti; ad nucham vagis, sed extimæ lineam affectant. Latérales distinctissimæ, in sole aureo-fulgidæ, in tres phalanges, quarum infima utrinque imperfectior, ordinatæ. A cruribus posticis utrinque per caudam species ocellorum majusculorum, inter se fere confluentium, series excurrit, quæ cum cauda extenuatur, & evanescit.

H A B I T A T I O

In muris verticalibus cum sequenti.

M O R E S.

Mansuetus, ut non mordeat, quomodounque irritatus; licet agilissimus, manu tamen facillime se capi patitur.

EXPERIMENTUM XXX.

Die 30. Augusti.

Ore violenter diducto plicam abdominis alicujus aviculæ inferuimus, & dentes desuper compressimus. Avicula solam videbatur compressionem sensisse; nec vero dentes videbantur ad interiora usque pertigisse; avis etiam inde non affiebatur.

EXPERIMENTUM XXXI.

Die eadem.

Itaque eidem aviculæ cutem discidimus, & maxillas diductas vivis carnibus applicuimus. Nec inde avicula pejus habuit, quam alioquin fuisset ex solo vulnere exspectandum.

COROLLARIUM.

Ergo nihil venenati habere videtur pulchra hæc bestiola.

SEPS MURALIS.

Tab. I. Fig. 4.

DIAGN.

Collario adnato; scutis intermediis quadratis; femoribus transversis; corpore humili; tænia utrinque ad latera thoracis saturatiori.

DE-

D E S C R I P T I O

Statura inter eos, quibus infimæ collarii squammæ adnatæ, scutulaque abdominalia quadrata sunt, grandior; abdomen planum; corpusque terræ vicinum; pedes omnium maxime divaricati, laterales; adeoque fere totus terræ appressus. Dorsum a lateribus distinguit utrinque tæniola obscure fusca, ab oculo incep- ta, excurrens ad finem caudæ. Similis, sed obsoletior pedes anticos, posticosque interest, adeoque medium percurrit utrinque latus. Me- dium dorsum nebulatum, seu inæqualiter ma- culis fuscis varium est. Squammiæ caudales lineares annulatim resectæ, nec acutæ sunt.

V A R I E T A T E S.

Aliquæ constantiores, quod aliqui obscu- rius fusci; alii in sole veluti argentei niteant; atque hæc dioica videtur diversitas esse. Aliæ inconstantiores, ut abdomen, caudaque subtus miniata; abdomen subtus eleganter punctatum. Puncta lateralia abdominis & caudæ quasi gem- mæ. Principium caudæ fere articulatum, & plura similia, quæ perpetuo variant, nec ve- ram constituunt diversitatem.

H A B I T A T I O

In mœnibus, ruderibus, aggeribus lapi- dosis paßim ubique.

M O R E S.

Aylum muri verticales, ubi celerrime sur- sum, deorsumque fugit, insequente etiam hoste desilit. Strepitu, ac motu minimo fugandus.

EXPERIMENTUM XXXII.

Die 10. & seq. Augusti.

Aviculæ in sinistro abdominis latere vulnus inflictum, & sanguis hujus sepiis instillatus, & infictus est. Altera die avicula sana & vegeta edit, bibit, & hilaris cecinit. Repetitum est hoc experimentum semel, iterumve in aliis animalibus: nec quidquam nocuit sanguis sive ex truncо, sive ex cauda desumptus.

EXPERIMENTUM XXXIII.

Die 11. & 13. Augusti.

Sepem recenter maceratum, & in portiones divisum, abjecto tamen capite & cauda, columbæ in modum alimenti in ingluviem intrudi curavi. Columba tamen portiones ingestas retinuit in corpore, &, ut antea, edit, bibitque, hilaris fuit, sanaque mansit. Post biduum, ut satisficeret illis, qui maximam veneni vim in capite & cauda latere putabant, lacertæ simili caput caudamve abscindi curavi, & alteri columbæ pari modo intrudi. At eventus erat, qui prior.

EXPERIMENTUM XXXIV.

Die 12. & seq. Augusti.

Columbas & minores aviculas, nec non ranam curavimus ab eodem commor- deri. Adhæsit sæpe per medium quadran- tem pertinacissimus, nec facile avelli po- tuit. In minoribus aviculis passim post morsum sanguis visus est exire. At nun- quam aliquid incommodi inde visa sunt percepisse, quæcunque ad experimenta vocata, animalia.

EXPERIMENTUM XXXV.

Eadem & seq. Augusti.

Cuniculos, columbas, aviculas mi- nores vulneravimus, nudisque musculis, membranis, nervis admovimus eundem, antea omni modo ad iram concitatum. Adhærebat & hic subinde æque pertina- citer, spumamque continuo copiosam ex ore vulneri immisit. Vulnera tamen fa- cillime consanata sunt, absque ullo malo symptomate; & animalia, etsi saucia, ta- men se post experimenta bene habebant.

C O R O L L A R I U M.

Ergo neque hæc species aliquid venenati in se habet. Cum autem in tota Austria, præ- fertim Viennæ, maxima habeatur quantitate,

ut multis pauperibus nutritur per totam aestatem sufficiat; caro cæterum nitida ac pura sit, posset nunc ab illis conquiri (quod esset facile, cum in mortuorum nullum sit periculum) & detraeta cute instar pisciculi frixeri, vel coqui: forte futurus olim magnatum cibus.

SEPS TERRESTRIS.

Tab. III. Fig. 1.

DIAGN.

Collario soluto; scutis intermediis subrotundis; corpore fusco, utrinque serie macularum obsoletarum.

DESCRIPTIO.

Statura inter omnes, quibus solutum est collarium &c. minima. Corpus teres; truncus longissimus, seu pedes postici ab anticis remotissimi. Caput etiam teretius, oblongius, quam sequentibus. Collarium margaritacei est coloris, dum scuta abdominalia contra flavescunt, exceptis extimis, quæ jam jam rufescunt. Latera & dorsum fusca sunt, in sole tamen obiter subviridescent. Dorsum includit utrinque series macularum obsolete nigricantium, inæqualiter sparsarum, quæ & idem a lateribus separant. Squammæ caudales subtus solum acutæ, supra vero lineares, & veluti annulatim abscessæ sunt, ut in præcedenti.

HABITATIO.

In terra lapidosa plana.

MO.

M O R E S.

Fugiens saltus alacres facit. Refugium inter lapides; cæterum non fodiens subterraneos meatus, uti alii.

EXPERIMENTUM XXXVI.

Die 8. Augusti.

Exiguam aviculam acriter commordit in pectore, diuque retinuit: illa vero valide renitebatur, ac sese conabatur subducere. Sed paulo post respiratio aviculae fiebat laboriosissima, & moriebatur sub ipso experimento, antequam illam adhuc seps e dentibus dimisisset. Jussi vero aviculam statim exacte deplumari: & tunc apparuit alam esse fractam, & animalculum, præter morsum, adhuc externam violentiam esse paßum.

EXPERIMENTUM XXXVII.

Eadem Die.

Repetii ergo illico experimentum cum aliis aviculis, columbis, gallinis, ranis, cuniculis, felibus, etiam defluente subinde ex vulnusculo sanguine; neque tamen faucia post plurimos morsus animalia vel ægrotare videbantur, multo minus mortuum ex illis ullum est.

EXPERIMENTUM XXXVIII.

Die 9. Augusti.

Adferri curavi recenter tales sepes: obtulimus tenerrimas aviculas; interim irritatus & in summum furorem actus seps sponte irruerat. Sed sanæ nihilominus manserunt omnes aviculæ, comederunt, biberunt, cecinerunt omnibus diebus sequentibus.

EXPERIMENTUM XXXIX.

Eadem die.

Columbæ, & paris duobus vulnera infliximus, & gluten, quale sepes solent in ore habere, de industria expressimus, & infricuimus crudo vulneri. Consanabuntur omnia, veluti solent, optimæ noctæ vulnera.

EXPERIMENTUM XL.

Die 12. Augusti.

Columbis denuo nova vulnera infliximus, & irritatum adinovimus sepem, qui diu & pendulis artubus hærebat, spumam etiam manifeste ex ore immittebat vulneri. Experimentum iterum, iterumve repetitum est, neque tamen aliis a priori eventus.

C O R O L L A R I U M.

Ergo nocendi potentia caret seps terrestris.

S E P S R U B E R.

Tab. III. Fig. 3.

D I A G N.

Collario soluto; scutis intermediis subrotundis; lateribus fuscis; dorso ruffo distinctissimo.

D E S C R I P T I O.

Collarium, & abdomen coloris viridescens, obliqua inspectione rubescentis. Collarium squammis punctatis, infimis bipunctatis, seu charactere inscriptis. Scuta abdominalia bipunctata, extima tri-aut quadripunctata, in characteres confluentia. Latera viridescentia, versus dorsum fuscescentia; latera capitis, corporisque maculis nigris, viridibus superioribus majoribus; pupilla laterali candido-viridescens, ocellos imperfectos seu dimidiatos utrinque dupli serie constituentibus. Vertex fuscus subpunctatus; inde nucha, dorsum medium, superiorque caudæ pars fusco-ruffa, at sine ulla maculis. Tota cauda subtus pallide ruffa, obliqua inspectione argenteo-resplendens, nigro-punctata.

E X P E R I M E N T U M X L I.

Die 15. Augusti.

Aviculam circa uropygium ita commordit, ut sanguis undequaque prodiret.

Verum avicula nullum inde ægritudinis signum dedit.

EXPERIMENTUM XLII.

Die 25. Augusti.

Columbam, & duas aviculas curavimus ab hoc quam sæpiissime cominorderi, ut subinde ex vulnusculis sanguis prædaret, & animalia sub morsu insuavissimum dolorem testarentur. Tamen altera jam die omnia sana, & alacria erant.

EXPERIMENTUM XLIII.

Die eadem.

Vulnera infliximus columbæ, ut hic seps nudas morsu carnes comprehendere. Observavimus vero sepem ex hausto quasi sanguine multo factum crudeliorum. Sæpius itaque admotus vulneribus, cum desiderio comprehendit carnes. Columba tamen quiete sola iterum refocillata est, & vulnera laudabiliter sunt consanata.

EXPERIMENTUM XLIV.

Die eadem.

Cani profundum infliximus vulnus, ut nervi denudarentur. Applicabamus sæpius

pius eundem sepem, qui titillatione iratus factus nunc adhuc ardentius momordit. In vulnere canis nihil maligni observatum est, quin imo citius, ac nos speraremus, convaluit.

C O R O L L A R I U M.

Ergo & hic seps ruber veneno caret.

S E P S C A E R U L E S C E N S.

Tab. I. Fig. 3.

D I A G N .

Collario soluto; scutis intermediis subrotundis; corpus cæruleo-margaritaceum; latera ocellata, triplici utrinque serie.

D E S C R I P T I O.

Collario & abdomine flavus, punctis in media gula nullis, abdomine raris, ad latera utrinque manifesticribus, nigris. Color dorsi, laterumque violaceo-margaritaceus. Ocelorum in singulo latere tres series: una in medio dorso, at imperfecti sunt squammulis duabus tribusve albis, pupillam irregularēm constituentibus, aliis vero inæqualiter circumpositis nigris; superiorem & medium seriem quod intercedit spatii, saturatius coloratus; infima series imperfectissima est. Ocelli vero medii dorsi lineolæ longitudinales albæ sunt, macula utrinque rhomboidali obliqua fusco-nigra stipatæ: hæ lineis continentur. Eos profundior stria, ocellorum latitudine unit, & per caudæ superio-

riorem partem comitatur. Lateralis superior series adhuc ultra pedes posticos per caudæ latera excurrit: hanc inter & sequentem phalangem profundius violaceus interjicitur color; reliquæ utrinque series ante posticos pedes terminantur. Femora & cubiti in externa parte maculis, seu imperfectis quoque ocellis ornantur: extimi tamen artus his destituuntur.

Nulla cum hac specie suscepi experimenta.

SEPS VARIUS.

Tab. III. Fig. 2.

DIAGN.

Collario soluto ruffo; scutis intermediis subrotundis; corpore viridi, punctis fuscis variegato.

DESCRIPTIO.

Vertex obscure viridis; latera capitis, & regio, quæ retro aures est, ex fusco subrubello & alio rubello subilbicante colore variegan-
tur, & argenti habent fulgorem. Collarium margaritaceum, directe inspectum cærulescit,
oblique rubescens, argenteoque nitet fulgore.
Abdomen flavum absque punctis, latera in-
fimo & scutis contiguo loco flavo-viridia,
punctis simplicibus, superne ex dilute viridi
& fusco variegata. Dorsum obscure, in nucha
tamen, & inter scapulas amoenius virens, ma-
culis nigro-fuscis hic paucioribus. Series ma-
cularum albicantium exiguarum rararum, va-
garumque utrinque dorsum includit. Inferior,
minus

minus evidens, per latus variegatum ab aure ad pedes posticos excurrit; superior ad caudam continuatur. Retro femur reliquis insignior macula est. Dorso postica pars, caudæque superior, & pedes postici fusca. Cauda vero subtus albicans.

H A B I T A T I O.

In rupestribus inviis: rarer in mœnibus circa Viennam.

M O R E S.

Dum exuvias ponit, lassus, tardissimus; alias vehementer mordet, maxillis torofis, musculofis.

EXPERIMENTUM XLV.

Die 19. Augusti.

Prehendit aviculam circa jugulum, nec solum vulneravit, sed constrictis faucibus pene suffocavit; inde avicula male habere visa est: sed tamen sibi relicta sponte refocillata est, ut altera jam die caneret, & hilaris esset.

EXPERIMENTUM XLVI.

Die eadem.

Columbam, ac paros duos, quorum alter ex aliquo priorum experimentorum adhuc faucijs erat, vehementer irascens
com-

commordit: vidimus singulis ex parvis vulnusculis, quæ dentes relinquebant, exire sanguinem. Attamen nullum horum interiit, et si quidem pari per horas aliquot percepto dolore videbantur consternari.

EXPERIMENTUM XLVII.

Die 20. Augusti.

Columbam prioris experimenti ita commordit, ut cutim detraheret, atque lata femoris plaga nuda superesset. Verum vulnus crusta inducta sanabatur, & post paucos dies sub ea nova renata cutis est.

EXPERIMENTUM XLVIII.

Die eadem.

Cani ac feli ad femur cutim & paniculum adiposum discidi, tum sepem hunc admovi. Animalia renitebantur, & signa doloris edebant: seps inter haec spumam vulneri immittebat. Animalia a morsu nihil videbantur praeter brevem dolorem, esse passa, & vulnus futura clausum bene, & intra breve tempus utriq[ue] consanatum est.

COROLLARIUM.

Ergo & seps varius extra omnem venenam suspicionem sufficienter positus est.

SEPS. VIRIDIIS.

Krauthum Viennensis.

Icon Sebæ Mus. II. Tab. CIII. Fig. 4.

DIAGN.

Collario soluto cæruleo, scutis intermediis subrotundis; corpore elegantissime viridi.

DESCRIP TIO.

Indigenorum maximus, granulis tectus, quibus totus viridis citra peregrini coloris miscelam; hinc in sole omnibus smaragdis, chrysolitis, & beryllis elegantior. Nucha tamen & medium dorsum, & caudæ initium supra nigris punctis paucis variegatur. Collarium cæruleum est: squammæ vero solutæ margine albicant. Abdomen vero flavo-viridescens, extimis solum scutis maculis litterarum arabicarum instar inscriptis. Caput supra fuscum est, in sole aureo-rubens ac splendens, ocellis præterea vagis ornatum: pupilla flava seu aurea circulo nigro.

HABITATIO.

In aggeribus lapidosis, fabulosis, in pratis sterilibus apricis. In muris & mœnibus. Asylum meatus subterranei,

MÖRES.

Intrepitus apricatur in sole , latera colli utrinque alternatim inflat , ut *strumosum* merito appellaverit SERA. Vix fugatur strepitu , nisi hoste cominus accedente sui roburis quasi conscius : fugiendo strepitum non edit , et si nostratum sepium maximus.

EXPERIMENTUM XLIX.

Die 30. Augusti.

Hic columbam in articulo dextro femoris tanto morsu prehendit , ut subito totam cutim illius loci avulserit . Post primum hunc morsum eidem adhuc semel loco admovimus , ut ipsos jam nudos morderet musculos . Prehendit autem denuo acerrime , nec facile dimisit . Post hæc cutis detracta iterum adsuta est , & columba post claudicationem unius diei facile convaluit .

EXPERIMENTUM L.

Die eadem.

Idem acriter momordit juvenem canem in abdomen adhuc impubi ; canis horrende clamavit . A morsu tamen nec sanguis , nec punctura observabatur , sed plica solum , quam nempe prehenderat , exstabat , quemadmodum solet fieri ; dum

dum plica cutanea in alio quocunque prelo
intercipitur; canis cæterum bene valuit.

C O R O L L A R I U M.

Ergo potius violentia morsus vulnus dolorificum lacerando infligere posset, quam venenata qualitate lædere.

Homo sine metu capere potest.

Cum carnosí sint, bonum, & multum cibum præberent.

E X P E R I M E N T U M L I.

Circa sepes omnes.

His vīsis non timuimus amplius capere quascunque sepium species, eas in manibus domum deportare, domi pro joco manibus tractare, dimittere in cubiculis &c.

O B S E R V A T I O D E S E P I B U S
I N G E N E R E.

I. Sepes juvenes, qui minutissimi sola dempta magnitudine parentibus similes sunt.
II. positis exuviis subjecta cutis denuo exuviis simillima, ut punctum puncto, macula maculæ respondeat.

Ergo sepes nostri nec formis ludunt, nec metamorphoses patiuntur; quamobrem hucusque enarrati veræ sunt species; nec varietates, aut metamorphoses.

ANGUIS FRAGILIS.

Tab. V. Fig. 2.

DIAGN.

Corpore subæquali; glaberrima, nitens, aureo fusca; macula frontis, cervicisque, ex quibus duæ lineolæ subcontiguæ longitudinales.

DESCRIP T I O.

Squamimæ in abdomen in medio atri plumbei, per margines vero magis argentei coloris constituunt phalanges longitudinales sex; in cauda demum quatuor; numerus longitudinalis difficilime, & vix ac ne vix elicetur, ita enim sunt appressæ, ut difficilime numerentur. Ore acuto terebrat: maxilla inferior integra, fortis, qualis sepibus, est. Corpus totum nitidissimum, splendens, squamis appressis indiscernilibus. Supra aureo fusca. Ad latera subtus demum ex fusco argentea. Supra adhuc lineata: notabilioribus duabus fuscis lineis per medium dorsum a macula longitudinali frontis, alteraque cervicis inceptis, sibi fere contiguis, rectis. Similis præterea lateralis utrinque ab oculo per totum latus incedit, in cauda grandescens. Sub ea stria singula squamma puncto fusco; hinc tot series punctorum, quot sunt squammarum. Maxilla inferior lineolis distincta. Lingua obtuse emarginata, incisura brevi. Caudæ postica medietas squammis arctius appressis distinctissima, saturatior, magis polita, rigidor:

dior: ut crederes, hanc caudæ partem, casu abruptæ, renatam, quod in sepiibus frequens.

H A B I T A T I O .

In pascuis, in muscosis, etiam ad vias, & in ruderatis.

M O R E S .

Tacta, aut alioquin irata, riget instar ligni; hinc qui tractare vellet, rumperet. Hæc sola causa fragilitatis! an sola ira rumpitur? mea sponte rupta non est.

E X P E R I M E N T U M L I I .

Die 4. Octobris.

Hæc mordere non solent, quomodo cunque irritatæ, sed magis tantum rigent, et si mordere posse, dum firmati & integrum, instar sepium, utramque habent maxillam, non sit dubium. Itaque instrumento os diducere debuimus, & plicam cutis alicujus canis infere. Adhaesit ita diutissime, firmissime, comprehendens eam plicam; canis tamen, alias valde querulus, hac vice non ejulavit: vidimus causam in eo esse, quod dentes nimis breves sint: & cutim non possint penetrare. Animal etiam posthac nullum inde percepit incommodum.

EXPERIMENTUM LIII.

Die eadem.

Hinc teneras aviculas experimento adhibuimus, quæ, et si vulneratæ, tamen inde plane non videbantur ægrotare.

EXPERIMENTUM LIV.

Die eadem.

Incidimus ergo columbis cutim, ut ipsas nudas carnes dentibus prehenderet. Adhaesit sic immota longo tempore anguis, & humorem, quem in ore habebat, vulneri immisit. Columba vero ex vulnere restituta est, & sana vixit.

COROLLARIUM.

Ergo innocentissima, licet hactenus veneni fama apud plebem infamis.

NATRIX VULGARIS.

DIAGN.

Ex cinereo - cærulefcente nigricans ad occiput utrinque ; macula albo - lutea, quæ a nigra excipitur ; media in nucha inter priores cum opposita confluente ; scutis abdominalibus singulis utrinque macula squamiformi.

D E S C R I P T I O.

Caput depresso-planum triangulare, atrum, sed labiis superioribus ad oculum usque albis; at singulis squammis in margine nigris. Oculi atri. Maxilla inferior antice deliquescit, & adhuc minus firma est, ac præcedenti, hinc ad morsum inertissima. Gula & labium inferius alba: inde tenui principio ortum sumit macula similis, aut magis lutei coloris, retro caput utrinque supra commissuram maxillarum sita. Retro singulam alia atra, arcuata, quæ albas pene totas, ut ocellorum prægrandium speciem faciat, ambiunt, ad nucham inter se confluentes, ac albas distinguentes. Prima scuta usque ad 6tum gulæ album retinent colorem, tum macula, in medio cœrulea, incipit apparere, non sensim crescens per sequentes, sed eleganti irregularitate jam iterum major, jam minor, nullo decrescendi vel crescendi ordine. Ad 16tum ea macula jam latecens totum incipit scutum occupare, & ita per reliquas; maculam tamen in singulo latere, seu scuti extremitate utrinque reliquam facit, albæ quasi & appictæ squammæ æmulam, quæ magnitudine inæquali inter se continuo variant, & ita ad anum usque continentur. Caudæ vero squammæ inæqualiter maculatæ sunt. Cutis superne squammis subjecta atra; squammæ vero cinereo-fuscæ, subinde in sole subviridescentes, maxime cum animal paulo ante posuit exuvias. Macularum etiam, sed obsoletarum, quinque sunt series:

una per dorsi medium, duæ in singulo latere, eæ squammarum margines tenent, & raræ sunt. Series, quæ medium dorsum percurrit, jam ante ani regionem evanescit; laterales inferiores in ano finiuntur; superiores vero per caudam adhuc excurrunt. Squammæ præterea singulæ linea longitudinali per medium eminent: quæ tamen in cauda non consuevit observari. Sunt adhuc dorsi squammæ acutæ; laterales rotundiores.

VARIETATES.

Tantum sexum videntur inter esse: **MARI** (quem credimus) labiorum striæ, scuta & squammæ aterrimæ, ita & oculi, quibus & circulo aureo pupilla cingitur. Corpus cæterum obscure nigricans, nitens; maculæ ad capitis latera luteæ. **FEMINÆ** scuta, & oculi dilute cœrulea, dorsum cinereum, macula capitis alba. Cutis plerumque magis sordibus squalens, quam mari.

HABITATIO.

Passim in dumetis, sepibus, fruticetis, vallis, pratis, & ipsis ædibus.

MORES.

Ab injuria non irascitur, sed magis timet, & fugam tentat. Inter hæc sibilat; fœtorem suum alliaceo-ambrofiacum, quasi putridum, late spargit, ut a longinquo jam sentiatur. Locum in quo habitat, eodem fœtore imbuit.

EXPERIMENTUM LV.

Die 6. & 16. Augosti.

Hic serpens omni modo in iram incitatus, ad spontaneum tamen morsum oblatu cane stimulari non poterat; hinc diductæ ei maxillæ sunt, & plica abdominis eidem inserta & intercepta. Compressione externa dentes, quos habet acutissimos, ita adigebantur, ut canis vehementer ejularet. Ab experimento vulnuscula perexigua, humore salivali serpentis perfusa, supererant. Idem cum columba experimentum instituebamus, & vidi mus toto tempore, quo aduncis suis denticulis adhærebat, cuti, vaginulam illam, in qua his animantibus lingua latet, identidem admovevi partì demorsæ, ac retrotrahi iterum. Idem cum minoribus aviculis institutum experimentum est. Accipi vero adultiorem Natrixem, quæ irritata sponte os diducebat, & felioris successus spem faciebat: verum cum huic speciei maxilla nec cohæreat, nec recte articuletur, non potuit sponte mordere; hinc eadem adminicula adhibuimus, quæ in præcedentibus experimentis. Animalia omnia salva, sana, & jucunda manserunt.

EXPERIMENTUM LVI.

Die 23. Septembris.

Nonnullis methodum jactantibus, se
intercepto inter calceum & cespitem, &
ita sursum tracto serpente, hoc quasi tor-
culari, venenum exprimere noſſe: nos
quidem methodum imitati, urinam &
fœces exire vidimus; sed utroque hoc
excremento, nudæ cuti canis illito, nihil
mali oriri, adeoque fordes fœtidissimas,
non venenum tamen, esse comperi.

COROLLARIUM.

Natricem ergo hanc jam a Linnæo ve-
neno absolutam, etiam nostra experimenta
omni eximerunt suspicione.

CORONELLA AUSTRIACA.

Tab. V. Fig. I.

DIAGN.

Ex cinereo-cæruleo-ruffa; maculis dorsi
alternis distinctis.

DESCRIPTO.

Oculi igneum ruffum colorem habent, &
medianam lineam dirimunt, quæ ad angulum ri-
ctus profunde fusca enascitur; inde ad oculi
posteriorem marginem lata, & ab anteriori
denuo incepta ad foramina narium excurrit.
Labia, seu utriusque maxillæ margo, ex
squam-

squammis subalbidis imbricatis constituitur ; reliquum caput obscure gryseum est. Medium verticem oblongus ocellus notat. Inferior maxilla anteriori parte deliquescit ; superior duplex utrinque est. In nucha duæ grandiores, subtriangulares, subdentatae, sibi e regione utrinque appositæ fuscæ , ac in flavo-aureum colorem vergentes maculæ sunt, quæ anterius supra scuta capitis obsoletæ, ibidem videntur confluere. Inde similes, sed minores, & alternæ, ibique bidentatae per dorsi medium usque ad finem caudæ, intervallo fere duarum squammarum interjecto, continuantur. Reliquus corporis color nitidus politissimus, supra saturate cinereus, ad latera & infra ex cinereo subruffescit. In lateribus obsoletæ, parvæ hinc inde etiam maculæ sunt. Numero scutorum, squammarumque conveniret cum Gronoviana 22da , at minime est! Scuta & squammæ nitidissima , instar speculi politissimi , subdiaphana , ex cæruleo ruffescentia. Summa scuta albicant, & tantum circa marginem ruffescunt; dein albus color ab 8vo & sequentibus, sensim ruffescenti cedit, qui latius diffunditur : infima prope anum plus de cærulescente chalybeo participant. Albus tamen color ea non penitus deserit, sed ad latera utrinque in singulo scuto exiguum, quæ & versus caudam continuo minor fit, maculam relinquit. Subinde , idque nulla certa lege, etiam in medio semimaculæ , seu puncta albicantia intersperguntur. Caudæ squammæ utrinque ad latera latiores, & fere punctatas, minusque regu-

Iares maculas nanciscuntur, & in universum colorem denuo consequuntur magis pallescensem, quam scutis supra anum erat.

HABITATIO.

Circa Viennam haud rara: in vallis, fossis, sepibus humidis.

MORES.

In morsum pronior sequenti; tum duplice superiore maxilla; tenerioris cutis animalia maxillā sua superiore duplice quasi scarificat, uncinatisve dentibus adhæret, ut finem vix exspectes, subinde etiam magno cum labore, ac difficultate per instrumenta recurvos ex carne dentes extrahere debeas. Tractatione tamen mansuescit, tum amicissima homini; gravior, quod fœtoris & sordium expers.

β. Juvenis variat abdome; caudaque miniatis, colore magis obscuro.

EXPERIMENTUM LVII.

Die. 22. Augusti.

Primo ad experimenta adhibuimus juvenem canem, quem inclementer mordit in abdome: inter hæc continuo irritavimus virgula serpentem, ut magis magisque irasperetur. Debuimus vero dentes per instrumenta extrahere. Post medium horam, cum quietus federet canis, denuo admovimus, eundem serpentem,

tem , ut , qua parte mordere vellet , ipse eligeret : momordit autem canem ita intra nares , ut non nisi multo labore solvi potuerit , & instrumentis adjutus . Post omnes hos morsus sanus fuit canis , ac alacer , ut ante . Jam vero & felem juvenem ad incognita ei tormenta adbibuimus : commorsa est in abdomine uno alterove parvo , sed visibili , & nonnihil cruento vulnusculo . Dein ad rabiem summam commotum admovimus femori : dolorem morsu illato summum insolito ejulatu felis testabatur : sed repetito adhuc aliquoties experimento sanus & jucundus mansit catus . Tandem & columbae sœvum animal admovimus : illa miserabili susurru dolorem indicavit , quem sufferebat ; sed solutis dentibus , quasi nihil passa , avolavit .

EXPERIMENTUM LVIII.

Die 23. Augusti.

Cum morsus supra cutem illati non nocerent in antecedenti experimento , protinus cani supra cubitum discidimus cutim , ac nudos jam musculos sivimus morderi : repetimus hoc saepius , etiam manifestam spumam oris vulneri immitti vidi-

vidimus. Verum cum canis paulo post vulnus lamberet, infliximus adhuc aliud pone aures, eique loco morsus avidum iterum iterumve admovimus serpentem, & sub ipso morsu ad iram exstimulavimus Saucius canis non magis ægrotavit, quam fuisset a solis vulneribus exspectandum; imo vulnera ipsa exspectatione citius consanata sunt.

C O R O L L A R I U M.

Hæc manifeste denotant hanc Coronellam veneno carere.

C O L U B E R V I P E R A A N G L O R U M.

Tab. IV. Fig. I.

D I A G N .

Corpore toto aterrimo, immaculato; squamis lanceolatis, carina longitudinali inscriptis; labiis punctis albis, nigrisve variatis.

D E S C R I P T I O.

Machina dentium huic eadem, quæ Redianæ est viperæ. Oculi aureo-rubri. Labiorum squaminulæ centro pallidiores os variegatum reddunt. Extimi rostri circumferentia squammulis adornata est; inter has usque ad oculos scutella minora ponuntur; quæ squaminulæ simillima sunt. Orbitarum scutella, quæ oblonga sunt, magnum interest scutum cunei-for-

forme, post quæ duo minora ovata postrorsum concurrunt. Subsequentes squammæ sensim versus occiput decrescunt, & in occipite fiunt minutissimæ. Corpus nihil singulare habet, aterrium est, squammulis summi dorsi minimis lanceolatis, lateralibus subrotundis, omnibus carina inscriptis, maxime spectabili in summo dorso, hinc lineæ longitudinales, veluti fila longitudinaliter supertensa. In cauda carinæ fere explanantur. Subtus nitidissimus, at ater color hic paullulum expallescit in nigro-chalybeum.

H A B I T A T I O.

In subalpinis Schneeberg.

M O R E S.

Morsus subiti per ictus arietinos. Minatur sibilis.

EXPERIMENTUM LIX.

Die 2. Novembris.

Commordit aviculam in deplumato antea pectore multis morsibus, cum levi etiam dilaceratione cutis. Avicula exinde statim male habere incepit: alæ pendulæ erant, & plumæ distortæ; altera die nigricantes circa nonnulla vulnuscula exhibuit plagas sine tumore: inter hæc tamen comedit, & bibit. Sequentibus diebus maculæ sensim evanescebant: animal

fanum ac hilare fuit, & cecinit, ad nova
jam experimenta aptum.

EXPERIMENTUM LX.

Die eadem.

Curavimus etiam saepius morderi columbam in femore deplumato: post experimentum maculae quasi morsuum pulicium supererant, quae cito evanescabant: nec columba exinde ægrotavit.

EXPERIMENTUM LXI.

Die 4. Novembris.

Volebam autem videre, an consueto mordendi modo non majus inferre damnum possit; hinc canem nudo suo abdome serpenti obtuli: ille iratus, quemadmodum hæc species solet, aperto ore per arietinos quasi iætus irruit, idque ultra 50. vices repetiit. Post hæc omnia caute examinavimus cutim, nullum vero vel minimum stigma observavimus, & animal, quod sub ipso experimento non relutabatur, aut dolorem testabatur, etiam postea exinde non ægrotabat.

EXPERIMENTUM LXII.

Die eadem.

Eidem cani vulnus in femore profundum, duos transversos digitos latum; ita, ut serpens exacte carnes potuerit morsu comprehendere, inflixi. Cum ergo iratus os aperiret, applicui, & digitis maxillas supra carnes diu compressi. ita spuma nascebatur in vulnere: idem adhuc saepius, quam decies repetitum est. Tum vulnus futura exacte claudebam; canis vero claudicabat quidem, sed edebat & bibebat, & paulo post per multas horas dormiebat, atque intra duas septimanas in integrum a suo vulnere convalescebat, quod a morsu nullam profecto malam notam contraxit.

EXPERIMENTUM LXIII.

Die 8. Novembris.

His experimentis innotuit mite non solum hujus animalis venenum esse, sed viribus etiam ad nocendum destitui. Obtulimus ergo absque metu unusquisque nostras proprias manus; irruens instar furiae cum ira momordit, sed vi inefficacinequivit cutim perrodere.

COROLLARIUM.

Adeoque non timendum esse hunc serpentinum conclusimus.

COLUBER BERUS.

Tab. II. Fig. 1.

DIAGN.

Corpo cinereo (feminæ), ex fusco ruffo (mari); tænia dorsali nigra fulminata, utrinque punctis alternis, cuique sinui respondentibus nigris.

DESCRIPPIO.

Dentium huic machina eadem, quæ sequenti Redianæ. Extremuni os, qua scutis tegitur, nigricat. Scuta illa circiter prioris, sed minora. Caput vero postice magis diductum, in cuius singulum lòbum lacinia nigræ illius maculæ extenditur. Gula, ac utrumque labium obsolete albicantia; margines vero squammorum fuscescentes. Sub extremo ore duæ squammæ majores. Caput oblongum depresso-tetragonum. Oculi laterales ignei. Verticis maculæ duæ longitudinales confluunt antrorum. Nuchæ quoque insidet macula oblonga, recta, sesquilineam lata, pollicem longa, post quam, factis angulis alternis, seu fulmineo quasi ductu, per medium descendit dorsum caudamve, ad cuius finem extenuatur, & evanescit. Latera dorsi maculæ, multo tamen obsoletiores, occupant. Eæ ex simili macula, quæ ad commissuras maxillarum est, interstitiis relictis inter se

se utrinque, & cum dentibus mediæ illius tæniæ alternant. Color serpenti fuscus est; macularum vero profundior, alterique sexui niger. Scuta abdominalia latissima, ut medium propemodum peripheriæ partem tegant. Prima, seu gulæ contigua, obsolete albicant, cum margine fusco; sequentia ex pallido & nigro varia sunt. Reliqua omnia tota nigricantia, margine inferiori diaphano. Cauda teres, gracilis, brevissima. Dentes omnia hæc animalia fere uncinatos & postrorsum recurvos habent, ut præda, quam obtinuere semel, deglutiri quidem possit, effugere vero nequaquam.

H A B I T A T I O.

In subalpinis Schneeberg.

M O R E S.

Minatur sibilis horrendis. Morsura subito irruit in inimicum.

β. Mari maculæ nigræ, quæ feminæ nigro-fuscæ.

E X P E R I M E N T U M LXIV.

Die 10. Septembris.

Plurimum in iram concitatum forcipe admovimus (abdomine, ac femore deplumatæ) columbæ, & tamdiu curavimus mordere, usque dum sanguis undequaque prodiret, & femur totum, atque abdomen quasi infinitis vulnusculis scari-

N

fica-

ficata essent. Dimissa columba statim claudicavit, debilis visa est, quieta sedit, nec locum mutare sustinuit, oblatum cibum, potumve recusavit. Paucis post minutis examinavimus locum demorsum, qui circa vulnuscula majora nigras plagas exhibebat, quasi ab effuso sub cute sanguine. Cæterum tota sicca circumquaque rigebat cutis; sanguis hinc inde prominens nigricabat. Altera die pars late nigra & tumida fuit, quasi extravasatione sub cellulosa late diffusa. Tumor vero mollis, rugosus, & quasi emphysematicus erat. Tertia die ultra mediam horam vehementer convulsa, tandem mortua est. Jussi illico deplumari: tunc apparuit partem femoris gangræna fœtida jam eliquatam; tumorem ad thoracem usque, & ad oppositum latus diffusum. Discisso femore inter musculos, & sub cute crux partim congrumatus, partim dissolutus inter erat; omnia ad ossa usque nigra erant. Demum cor ipsum tumidum, in tota substantia nigrum, friabile, sphacelatum.

EXPERIMENTUM LXV.

Die eadem.

Eadem tamen die canem, ac felem morderi sivimus: ista vero animalia nihil
ma-

mali inde questa sunt. Sequentibus ergo diebus omne animalium genus saevo huic colubro objecimus; mordebantur juniores, & perteneræ aviculæ ad sex. Cuniculi quoque, quibus cutis est delicatissima: verum etsi his ad singulos fere ictus sanguis prodiret ex vulnusculis, tamen non potuimus ullum his animalibus illatum incommodum observare, verum vulnuscula intra paucas horas jam evanescabant.

EXPERIMENTUM LXVI.

Die eadem.

Verum, cum tantum per ictus celerimos momordisset in experimento præcedenti, suspicatus sum, ne forte non satis profunde penetraverint dentes: itaque tenerrimis aviculis, quibus delicatissima insuper cutis est, dentes illos falcatos vi appressi, ut profunde in carnes intrarent. Aviculæ tamen omnes evaserunt, & vulnuscula nullam contraxerunt nigredinem. Idem in catulo factum est, sed post 24 horas nihil, præter vestigia quasi pustularum, supererat.

EXPERIMENTUM LXVII.

Die eadem.

Itaque ut morsus nudis inferretur carnis, vulnera lata infliximus canibus duobus, & uni feli: mordebat vero tanta aviditate, ac ira singula hæc animalia, ut humorem oris & dentium vulneri, non sine spuma facta, immitteret, cane ob doloris sævitie vehementer clamante. Verum vulnus facile tamen, & sine mala nota brevi unicuique consanabatur.

EXPERIMENTUM LXVIII.

Die 6. Octobris.

Sed etiam novum, ac nativa sævitie ferociorem, neque hominum consuetudine adhuc mitigatum alpium colubrum natus sum. Ut igitur statim a directis experimentis rem inchoarem, vulneravi columbas, pullos, cuniculis etiam cutim detraxi, ut protinus nudos morderet musculos: momordit vero incredibili cum ira, & ferocia, & continuo sibilans; cumque caput diutius apprimeremus nudæ carni, salivalem humorem plurimum immisit vulneri. Vulnera tamen omnia bonæ notæ erant, & cito consanabantur. Cuniculi etiam

etiam ab experimentis dimissi discurrerunt, luserunt, vorarunt, ac si nullum vulnus accepissent.

EXPERIMENTUM LXIX.

Die 12. Octobris.

Quietem indulsimus per aliquot dies serpenti: tunc denuo admovei pullo, ut morderetur; momordit vero in latere dextro, ut sanguis ex vulnusculis prodiret. Unum eorum nigrescebat: verum hoc non impedivit, ut ederet, biberetque post experimentum, & continuis sequentibus diebus. Ipsa etiam macula paulo post evanuit.

EXPERIMENTUM LXX.

His visis non timuimus proprias nostras manus furori hujus colubri objicere; at inefficax, ceu prior, hastas suas trans cutim nequivit adigere.

C O R O L L A R I U M.

Conclusimus inde, serpentem hunc minoribus ad summum forte animalibus, quibus inhiat, vix aut ne vix nocere posse; minime tamen perdendo homini sufficere. Inde vero falsa esse noscitur Linnæi regula: quod omnis serpens tali instructus telo, seu dentibus exsertilibus, venenatus sit.

Mirari satis non possum, celeberrimos Academiæ scientiarum Regiæ brittanicæ socios utriusque huic colubro tam horrendum adscribere virus trans. phil. n. 443. & seq. Dubito multum, an animosus ille William Oliver adeo audax cum nostris Illyricis & Italicis viperis fuisset. Facilius sane eidem erat antitodium jaetare, ubi venenum nullum fuit. Si tamen in borealibus forte terris haec eadem species venenatores sint, poterunt illi, me non obstante, suis oleis, seu amygdalino seu Palmino seu animali axungia pro libitu uti; cumque hi colubri aestivo tempore saepe admodum pingues occurrant, poterunt iisdem, defectu alterius olei, pinguedinem eruere, ut idem, qui nocuit, sit ipse Antidoto.

VIPERA FRANC. REDI.

Aldrov. Serp. pag. 115. 116.

DIAGN.

Naso inermi; corpore striis transversis brevibus alternis, quadruplici serie longitudinali, intermediis antice confluentibus.

DESCRIPTO.

Tela venenata viperis peculiaria sunt: os siculum nempe utrinque inter nares & oculos oriens, teretusculum, parum curvum, basi sua firmiter fini anteriori maxillæ articulatum, interne longitudinaliter fulco exsectum, folliculum, in quo continetur, non excedens, obtusum, nunquam non erectiusculum; alteri,

ex

ex ipso folliculo orto , punctum fixum præbens , cavitate sua applicatum. Hoc , quod proprie venenatum , tenuius , arcuatum , acutissimum , folliculum multum excedens , minime articulatum , sed carnosæ folliculi parti laxe adhærens , naturali situ in ejusdem cavum reclinatum oculis se subducit : sed musculo instruitur , quo ab irato animali erigitur , cum morsum lethalem meditatur infligere ; tunc firmatur utrinque folliculi lateribus , antice vero carina excavati officuli.

Nasus obtusus , & aliquantulum retusus est absque ullo cornu.

Extremum rostrum ; quod naribus interest , sub limbo tribus munitur scutis , quorum medium triangulare est ; limbus circa circum usque ad ipsos protractos orbitalium fornices squaminulis convexis emarginatur , quarum binæ priores insigniores sunt. *Nares sursum revertatas* dixit in carmine de therica ANDROMACHUS.

Orbitalium scuta , sub quibus oculi aurei delitescunt , ipsa in limbo extremo flavescent aureo fere nitore. Superius capitis planum ante oculos squammulis convexis minoribus , inter & post oculos squammis majoribus , at in occipite denuo minoribus , iisque carinatis imbricatur. Color scutis narinis flavus , toti vero superno capitis plano obscurus ; cæterum pro sexus varietate diversus est : mari nempe cinereus , & variis lineolis atris variegatus ; feminae profunde fuscus , ut hæc lineolarum variegatio non internoscatur ; in omni vero sexu

duæ arcuatæ lineolæ, quæ utrinque ad occipi-
tis angulum spectantur, constantes adsunt.

Ad nucham oblongæ, oblique transversæ li-
neolæ atræ primæ apparent, quæ per summam
spinæ dorfi regionem primo simplici serie conti-
nuantur, paulo post vero, ubi truncus lateſce-
re incipit, divisa in duos ordines, quorum li-
neolæ plerumque alternant; sed in cauda de-
novo in unicam, alterne dentatam, lineam non
transversim tantum; sed longitudinaliter quo-
que confluunt. Laterales lineolarum transver-
sarum ordines ab ipsis angulis oris originem su-
munt, ubi forma punctorum primo apparent,
sensim vero aliquam longitudinem obliquam
consequuntur. Ubi truncus latissimus est, eti-
am nova series lineolarum nigrarum, utrinque
infimo loco enascitur, quæ, ut abdomini vici-
næ sunt, eidem committuntur.

Labia utraque alba sunt: superiora per tæ-
niolam nigricantem, ab oculo ortam, per po-
steriora capitis latera excurrentem, a reliquo
capite distinguuntur; inferiora punctulata sunt,
ceu tota gula; scuta nitidissima utrinque ex ni-
gro & albo tessellato-variegata sunt; interme-
dia pars summis alba, ex nigro & fusco elegan-
tissimo; posteriorum obscura, nigra, ex fusco
punctato-variegata.

Cauda demum brevissima, subtus utrinque
nigricans; in medio vero ad concursum utrius-
que squammularum ordinis linea longitudinali,
ex fusco flavescente, ad extremum lateſcente,
distinguitur.

Squamæ universi corporis carina eminente longitudinali inscribuntur, quæ, in lineas dispositæ, fila per longitudinem corporis ducta præferunt.

H A B I T A T I O.

In littorali Austriaco, & Italico.

Ex hac specie trohisci viperini officinarum Italicarum; ex eadem sal viperinus, & axungia elicetur iisdem. Hæc siccata, & viva ibidem prostat; hæc theriacam ingreditur Italicam. Ita reliquente Naturalista Italico sui ævi maximo **ULYSSE ALDROVANDO.** Romani tamen Aspidem Cleopatræ eligunt, quam magnis sumptibus in Ægypto coëmi vidit **FRIDERICUS HASSELQUIST.**

E X P E R I M E N T U M LXXI.

Die 22. Novembris.

Ingentem naëtus sum viperarum copiam, quanta forte nec **REDI**, nec **CHARAS**, vel quisunque alias instructus fuit; selectum ergo amplissimum habui, iratissimarum, maximarum, fortissimarumque. Hoc usus sum ad indagandum antidotum in gratiam generis humani, dum hucusque nullum cognitum habebatur, sed absque ullo auxilio plurimos quotannis homines ex peste horum animalium interire contingit. Ut debito ordine instituerentur ex-

perimenta, primo erat ostendendum, mortuum hujus viperæ omnibus animalibus lethalem esse. Admovimus ergo viperam, manu in collo comprehensam, primo gallinæ, ut eandem morderet; stupebamus vim veneni, dum intra pauca minuta eandem concidere, & interire vidimus. Similem, sed recentem cuniculo & novum iterum columbæ applicuimus. Nunquam mors ultra 10 minuta dilata est, et si nonnisi summam cutem dente raserit truculenta bestia! Vulnuscula vix notabiliter livescebant. Anatome exactissime instituta cor, pulmones, hepar, lienem lanifissima, & immutata exhibuit, at totus intestinorum tractus omnibus livescebat.

EXPERIMENTUM LXXII.

Die eadem.

Easdem viperas adhuc aliis gallinis, & cuniculis applicuimus: unaquæque post morsum ægrotabat, & se vix pedibus sustinebat. Plaga demorsa tumebat, nigriscebaturque late; sed animalia illa sensim tamen reficiebantur, & ad sanitatem redibant. Tertius morsus ejusdem viperæ leviora symptomata causavit, sed plagam sphacelatam, fere latiorem, quam secun-

secundus. Quartus s^epe prorsus nullum attulit incommodum animali morsō. Concluēbamus exinde, venenum morsu exhaūriri, hinc ad experimenta singula recentem viperam semper adhibendam esse; post sextum tamen, septimumve diem observavimus primam viperis lethiferam efficaciam rediisse, gutta pellucida nitida, flava plerumque luculenter secundum dentem, dum eum ad morsum extendit, defluente. Parum me præstissem credidisse, si his experimentis contentus fuisse, licet viderem, alios his solis summam nominis claritatem, & immortalitatem consequatos; sed volui ad ulteriora progredi, nec cessare, donec vitam humanam novo, certoque munivisse antidoto. Medicamenta, in quibus maxime sperandum esse videbatur, erant vel maxime ólea pressa.

EXPERIMENTUM LXXIII.

Die 25. Novembris.

Quoniam Angli tanta miracula ex oleo olivarum contra suam viperam vidissent, volui efficaciam ejusdem contra hanc ipsam quoque experiri; quamobrem cuniculo & columbæ simile oleum in-

ingesimus, & paulo post morderi curavimus: verum hoc non obstante tamen paulo post rapti sunt ambo.

EXPERIMENTUM LXXIV.

Die eadem.

Eventum prioris experimenti in nimis parvam olei quantitatem rejecimus: multam ergo diligentiam adhibuimus, ut duabus columbis magnam ingereremus dosim, qua tota ingluvies late distenderetur. Reliquimus ita columbas has in quiete, ut oleum per omnes corporis officinas æquabiliter divideretur, & unoquoque in loco veneno posset occurtere. Verum cum commorsæ erant, nihilominus statim cæpere debilitatis & leipothy-miæ signa edere, oleum revomere, & intra idem tempus, quo priores intire.

EXPERIMENTUM LXXV.

Die eadem.

Oleo olivarum nihil juvante, proximum erat, ut oleum amygdalinum tentarremus,

(*) Columbis antidota aliquot horis ante experimentum, ingerenda, quia actionem retardat ingluvies.

remus, & oleum palmæ, cuius potentiam specificam contra viperas extollit BOULDODUCIUS. Verum etiam hæc nec minuto quidem diutius mortes columbarum & cunicularum remorabantur.

EXPERIMENTUM LXXVI.

Die eadem.

Cum ergo in morsu hujus speciei fallant olea pressa, judicavimus refugendum ad antidota, quæ aliis laudantur auctoribus. Princeps eorum sane erat sal alcaliæ volatilis, quem specificum contra morsum viperæ suæ invenit MOSES CHARAS. Dedimus ergo imprimis duabus gallinis spiritum cornu cervi, aqua dilutum, satis magna dosi ; præter eum columbæ & cuniculo bonam dosim spiritus salis ammoniaci, etiam lympha temperati : bene valentibus animalibus viperas nostras admovimus : saucia eadem passa sunt symptomata, quæ priora ; imo præter illa convulsionibus cum hemiplegiæ specie corripiebantur, & citius rapta sunt, quam alia.

EXPERIMENTUM LXXVII.

Die eadem.

Notum est, antidotum CHARAS oleo essentiali succini addito efficacius reddisse Cl. JUSSIEU. Junctum ergo spiritum salis ammoniaci cum eodem oleo cuniculo & duabus columbis quantitate satis spectabili ingessimus ; sed nullum potuimus alium effectum observare , nisi , quod præter ordinaria mortis symptomata adhuc terribilibus convulsionibus concussa , & ante legitimum tempus mortua sint. Soла inunctio cum oleo succini non plus attulit emolumenti.

EXPERIMENTUM LXXVIII.

Die 29. Decembris.

Cum ergo ordinariis remediis venenum hujus speciei non obediat , res erat aleæ seu fortunæ committenda. Tamen quoniam in omnibus nostris cadaveribus intestina livescere videremus , voluimus talia præprimis tentare , quæ validam actionem in ipsa intestina habent ; primo nempe purgantia : & ante reliqua celebrem Poudre d'AILHAUD , qui ruri passim a superstitione plebecula pro remedio universali magnis sumptibus ex Gallia emi-

emitur. Ingressi hujus pulveris insignem quantitatem columbæ: medicamen hoc vix multum mutavit columbam, sed mortæ demum nullum tamen concessit privilegium, quo minus æque cito moreretur, ac priores.

EXPERIMENTUM LXXIX.

Die eadem.

Acetum lithargyrii colicam pictonum inducit, adeoque similiter petit intestina, & vel maxime nervos illorum, sed alio longe, imo contrario cum effectu, quam purgantia; cum ergo venenum viperinum intestinorum nervis infideat, attamen purgantia non juvarent, ipsum acetum lithargyrii columbæ hora ante mortuum ingeressaram, spe, ut forte vim veneni ex ea parte repelleret. Verum scopum necdum attigi, sed æque cito periiit ac aliæ omnes.

EXPERIMENTUM LXXX.

Die eadem.

Opium quoque, cum emotiones nervas compescat, cuniculo ingressi: sed servare etiam hoc minime potuit miserum animal.

EXPERIMENTUM LXXXI.

Die eadem.

Cum in primis nostris cum hac vipera suscepitis experimentis videreimus lethales morsus in externa corporis superficie vix sui vestigium relinquere, effætos vero tanto majores plagas lividas causare, quo minus symptomatum excitent, non, credo, male conclusimus, veneni vim ibi statim ad interiora translatam vitalem machinam perdidisse, hic vero in superficie remanens non salutasse interiora, adeoque nec mortis attulisse necessitatem. Tentavimus, an non possemus veneni vim admoto ferro candente vel in superficie retinere, vel ibidem comburendo destruere: verum & istud tentamen frustraneum fuit, nam hoc quoque animal cum symptomatibus priorum, & intra idem tempus interiit.

EXPERIMENTUM LXXXII.

Eadem die.

Ita vero desperavimus de antidoto. Communicaverat vero Rev. P. HOHENWARTH Historiarum in Collegio Nobilium Theresiano Professor, Historiæ naturalis cultor assiduus aristolochiam anguicidam,

dam, sibi a Cel. JACQUINO pro re rarissima ex America allatam. Redigendo in pulverem fœtor sparsus, qui tusori vomitum causavit; ingessimus columbæ magnam dosim, quam sine vomitu, aut alio symptomate ultra horam tulit. Verum hoc licet munita antidoto, tamen a morfu intra brevissimum tempus, & cum convulsionibus vehementissimis rapta est.

EXPERIMENTUM LXXXIII.

Die eadem.

Supererat adhuc camphora, a qua quantum sperari possit, omnibus est notum. Verum & hæc contra morsum viperæ nihil juvit, sed cuniculus, cum quo experimentum fiebat, paulo post morsum cadaverum acervum auxit.

EXPERIMENTUM LXXXIV.

Eadem Die.

Præparavimus aliud cuniculum pulvere aconiti, qui præter saccharum sex grana extracti capiebat: tulit animal hanc dosim, usque dum morsum subiret, absque ullo incommodo. Sed paulo post morsum, ceu omnia reliqua, pariter interiit,

EXPERIMENTUM LXXXV.

Die eadem.

Mercurii vis ad syphilitidem, ad variolas, ad pestem specifica, multiplex antidotum est; voluimus ergo etiam contra viperinum toxicum tentare. Ingressimus ergo columbae binis ante morsum horis mercurii dulcis gr. II.; mortuum tamen animal, sed lentissime, & absque convulsionibus est.

EXPERIMENTUM LXXXVI.

Die eadem.

Cuniculo vero mercurium gummosum, nobile inventum celeberrimi Chirurgi PLENCKII, ingressimus. Animal hoc medicamen non solum libenter, sed avide deglutiit, quasi multum gratiae haberet, etiam bene, & citra incommode tulit. Admovimus tunc novam viperam, quæ summa cum violentia dentes suos binos venenatos in abdominis latus, quod antea pilis nudaveramus, infixit: ab hoc morsu nullum symptoma supervenit, & animal per cubiculum cucurrit, veluti sanum, imo comedit postea fibi oblata folia braslicæ cum appetitu, & vivit in hanc horam.

EX.

EXPERIMENTUM LXXXVII.

Die eadem.

Habueramus adhuc alium cuniculum, cui ante horam insignem dosin pulveris rad. gentianæ ingefferamus: hic æque parum a morsu viperæ nostræ læsus est, sed continuo currens per cubiculum, alacer, & sanus mansit. Attamen ut magis certi essemus de gentianæ vi, eundem cuniculum repetito morderi curavimus ab alia nova vipera. Celeberrimus CHARAS conservavit suas columbas suis antidotis ab unico morsu, verum contra duos præmunire nunquam potuit. *vid. Oper. III. 165. in fin.*; verum noster hic cuniculus etiam post alterum morsum mansit incolumis. Tanta est gentianæ contra venenum hujus viperæ efficacia !

EXPERIMENTUM LXXXVIII.

Die 31. Decemb.

Reiterandum adhuc pro majori rei certitudine experimentum cum mercurio gummoſo e re nostra videbatur. Quam ob rem iterum cuniculo cuidam eundem ope infundibuli crassum, & concentratum infudimus. Retinuit etiam hunc absque incommodo tenella bestiola. Post aliquod

tempus viperam irataim admovimus ad morsum. Nullum jam ille morsus damnum inferre poterat animali; imo nec vulnerisculum quidem livescebat, & cuniculus post quadrantem horæ oblata sibi brassicæ folia nequaquam recusavit.

EXPERIMENTUM LXXXIX.

Die eadem.

Cogitandum itaque videbatur de conjungendo utroque antidoto in unam concinnam formulam, quæ homini in tali discrimine constituto possit pro haustu ordinari.

Confecimus ergo sequentem:

R. ♏ ii vivi ℥β.

gum. arabici ℥ij.

M. terantur invicem in mortario lapideo in pulverem, cui, continuata trituratione sensim, ac guttatim instillentur ▽ font. ℥ij; æquabiliter solutis & subactis adde

Extract. gentianæ ℥ij.

Sacchar. albi ℥ij.

Sign. Haustus pro dosi.

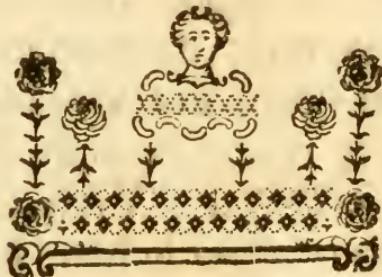
Mixturæ hoc modo concinnatæ catulo mensem agenti duo cochlearia ope infundibuli

buli infudimus. Retinuit hanc dosin catulus, neque incommodum inde videbatur pati. Post semihoram admovimus fero-
cissimam viperam, quæ eum acriter mo-
mordit, primo ad genitalia, tum adhuc
ad nasum, & labium inferius. Inde ali-
quantum male se habere visus est, & pau-
lo post medicamentum bino vomitu red-
dedit. Ingessimus statim iterum novum,
quod ipsum etiam post medium horæ qua-
drantem revomuit: attamen inter hæc jam
cæpit alacer fieri, nec videbatur post se-
cundam hanc revomitionem amplius me-
dicamento indigere. Vivit etiam ab eo
tempore sanus usque in hanc horam.

C O R O L L A R I U M.

Ergo omnino venenatissima hæc vipera est, sed primus solum ejusdem morsus absolute le-
thalis est; subsequentes, dum sensim, sensimque magis exhauritur veneni penus, etiam sensim, sensimque magis effecti, & innocui sunt. Vulnus tunc late lividum bonam prognosim fa-
cit. In discrimine vero gravissimo, in quo ars salutaris hactenus nullum cognitum habuit anti-
dotum primo mihi cum expertissimo Collega WINTERL fortuna obtigit in generis humani perenne emolumentum duo detegendi antidota

GENTIANAM, ET MERCURIUM GUMMOSUM, quæ in formulam antedictam juncta homini exhibita vix fallent; attamen si revomatur, sedulo iterum iterumve ingerenda sunt, donec pertinax vincatur malum.

TAB: I.

Fig. I.

TAB:II.

Fig:V.

Fig:III

Fig:IV.

Fig:I.

Fig:II.

TAB: III.

Fig. I.

Fig. II.

Fig. III.

Fig. IV.

TAB: IV.

Fig: I.

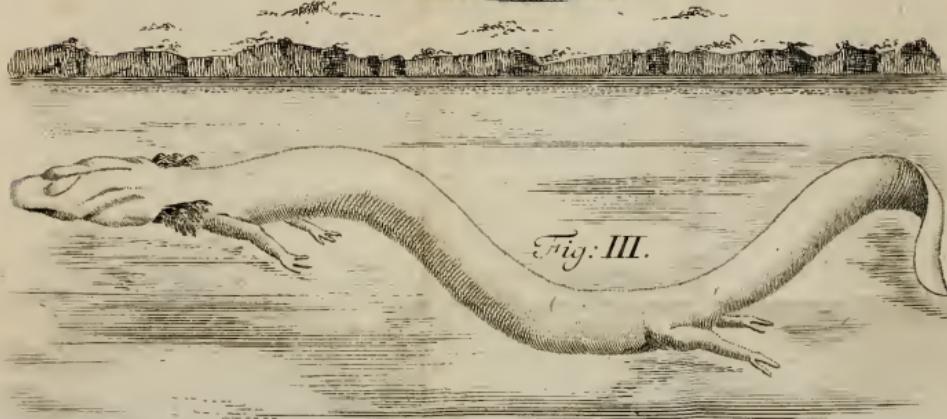

Fig: III.

Fig: II.

TAB: V.

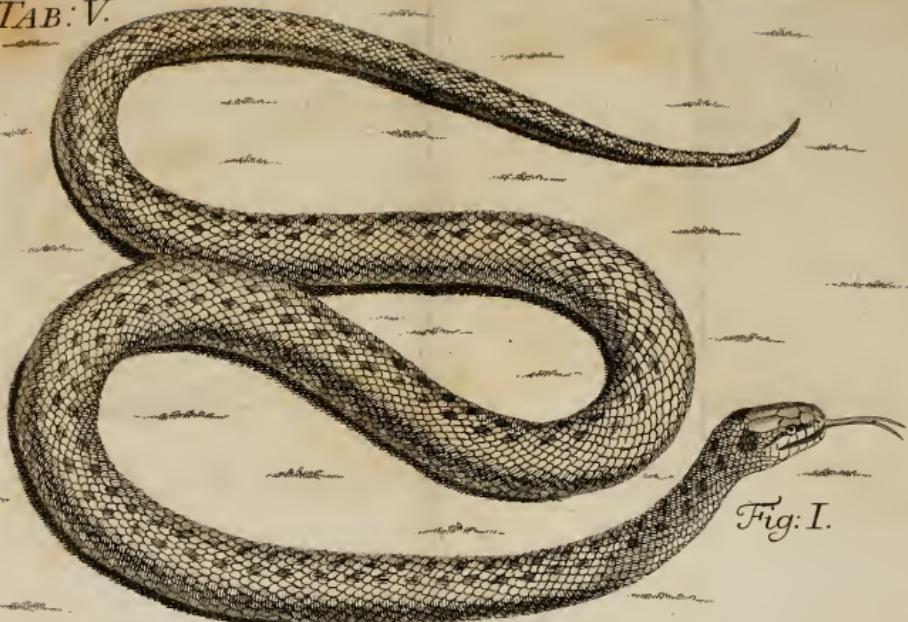

Fig: I.

Fig: II.

